Asemakaavoituksen seuranta		Alueell. ympäristökeskus	
Asemakaavan tietojen täyttölomake 1/4		Täyttämispvm	

Asemakaavan perustiedot

Asemakaavan nimi	**KOURULAN PÄIVÄKOTIKOULUN JA UKKOPUISTON ASEMAKAAVAN MUUTOS**		
Kunta	**LAPPEEN-RANTA**	Ayk:n kaavatunnus	
Kuntanumero	**405**	Kunnan kaavatunnus	405K2676
Hyväksymispvm		Vireille tulosta ilm. pvm	13.01.2018
Kaava-alueen pinta-ala	8,7171	Uusi ak:n pinta-ala	
Maanal. tilojen pinta-ala		Ak:n muutoksen pinta-ala	8,7171

Ranta-asemakaava:	Rantaviivan pituus km	Rakennuspaikkojen lkm Oma ranta	Muut	Lomarak.paikkojen lkm Oma ranta	Muut

Yhteenveto aluevarauksista

	Pinta-ala ha	Pinta-ala %	Kerrosala k-m^2	Tehokkuus e	Pinta-alan muut. ha±	Kerrosalan muut.k-m^2±
Aluevar. yhteensä	8,7171	100,0	13640	0,16	+0,0000	-2 851
A yhteensä	3,0799	35,3	9900	0,32	+3,0799	+9 900
P yhteensä						
Y yhteensä	0,8890	10,2	2500	0,28	-1,0770	-7 330
C yhteensä						
K yhteensä	0,2370	2,7	1200	0,51	-0,4464	-4 267
T yhteensä						
V yhteensä	1,8000	20,6			-0,2494	
R yhteensä						
L yhteensä	1,8629	21,4	40	0,00	+0,1528	
E yhteensä	0,8483	9,7			-1,4599	-1 154
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Yhteenveto maanalaisista tiloista

	Pinta-ala ha	Pinta-ala %	Kerrosala k-m^2	Pinta-alan muut. ha±	Kerrosalan muut.k-m^2±
Maan.til. yht.					

Rakennussuojelu

	Suojeltujen rak. lkm	Suojeltujen rak. k-m^2	Suojeltujen rak. muutos lkm±	k-m^2±
Suoj.rak. yht.				
asemakaava				
muu				

Asemakaavoituksen seuranta | Alueell. ympäristökeskus
Asemakaavan tietojen täyttölomake 2/4 | Täyttämispvm

Asemakaavan tunnistetiedot

Asemakaavan nimi **KOURULAN PÄIVÄKOTIKOULUN JA UKKOPUISTON ASEMAKAAVAN MUUTOS**

Kunta **LAPPEENRANTA**
Kuntanumero **405**
Hyväksymispvm

Ayk:n kaavatunnus
Kunnan kaavatunnus 405K2676

Aluevaraukset

	Pinta-ala ha	Pinta-ala %	Kerrosala k-m^2	Tehokkuus e	Pinta-alan muut. ha+	Kerrosalan muut.k-m^2+
Aluevar. yhteensä	8,7171	100,0	13 640	0,16	+0,0000	-2 851
A yhteensä	3,0799	35,3	9 900	0,32	+3,0799	+9 900
AK	0,5146	16,7	3 000	0,58	+0,5146	+3 000
AO	2,1199	68,8	5 100	0,24	+2,1199	+5 100
AL	0,4454	14,5	1 800	0,40	+0,4454	+1 800
P yhteensä						
Y yhteensä	0,8890	10,2	2 500	0,28	-1,0770	-7 330
Y					-1,9660	-9 830
YL	0,8890	100,0	2 500	0,28	+0,8890	+2 500
C yhteensä						
K yhteensä	0,2370	2,7	1 200	0,51	-0,4464	-4 267
K	0,2370	100,0	1 200	0,51	+0,2370	+1 200
KY					-0,6834	-5 467
T yhteensä						
V yhteensä	1,8000	20,6			-0,2494	
VP					-0,1238	
VL	1,1586	64,4			+1,1586	
VK					-0,2132	
VU	0,6414	35,6			+0,1150	
P					-1,1860	
R yhteensä						
L yhteensä	1,8629	21,4	40	0,00	+0,1528	
Kadut	1,4119	75,8			+0,1017	
Kev.liik.kadut	0,2824	15,2			+0,2184	
LP					-0,0911	
LPA	0,1686	9,1	40	0,02	-0,0762	
E yhteensä	0,8483	9,7			-1,4599	-1 154
EP	0,0750	8,8			-2,2332	-1 154
EV	0,7733	91,2			+0,7733	
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

LIITE 5

MUODOSTUMINEN

KIINTEISTÖ	P-ALA	OSAPINTA-ALA	KIINTEISTÖ	OSA	M-ALA	KIINTEISTÖN NIMI	KYLÄ
063 0011 0017	2370	2370	063 0011 0016	K			

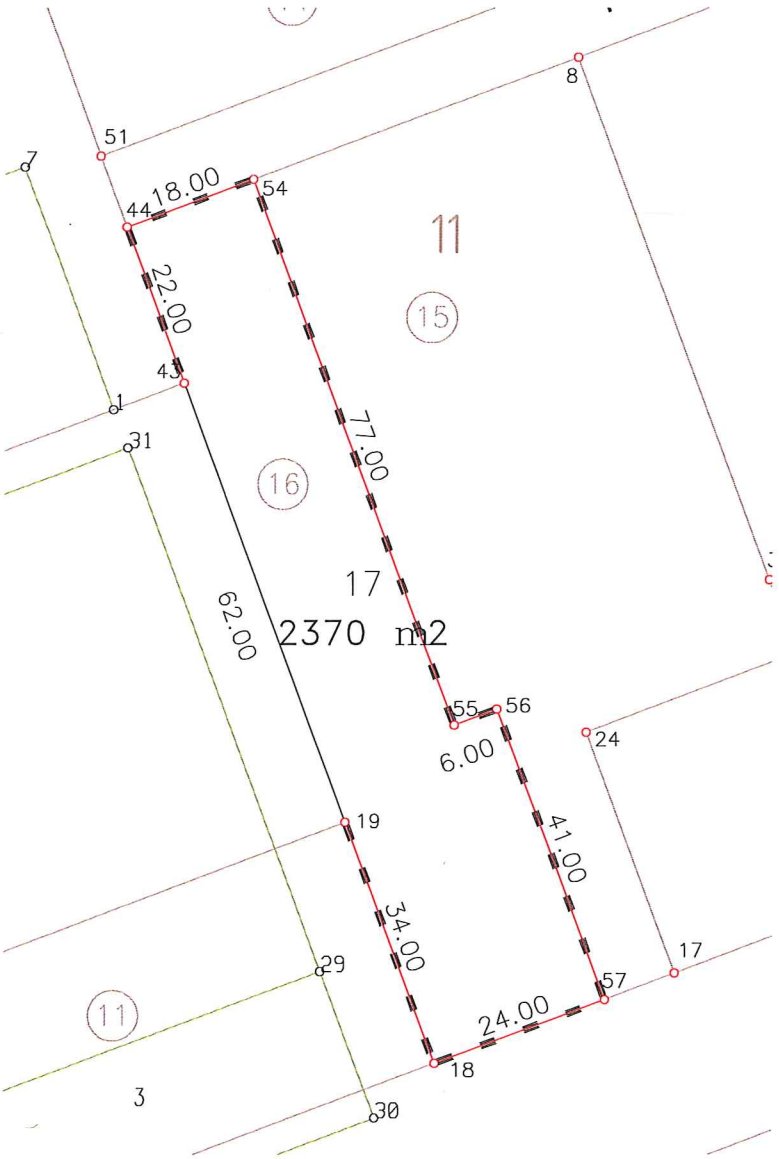

KOORDINAATTILUETTELO

N:O	X	Y
18	6770879.264	28507251.764
19	6770911.115	28507239.869
43	6770969.198	28507218.179
44	6770989.808	28507210.482
54	6770996.105	28507227.345
55	6770923.970	28507254.283
56	6770926.069	28507259.904
57	6770887.659	28507274.247

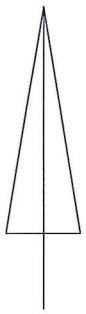

	1:1000	LAPPEENRANTA
Asemakaavan vahvistumispäivä ja numero 2676		Koord. järj. ETRS-GK28 / Kork. järj. N2000
Edellinen tonttijako		Karttalehti
Laskenut	Pohjakartan hyväksyi ja tonttijaon laati	Kaupunginosa 63 KOURULA
Piirtänyt		Kortteli 11
Tarkastanut	kiinteistöinsinööri	Tontti/tontit 17
Hyväksytty asemakaavan yhteydessä		Tj-kartta n:o -

MUODOSTUMINEN

KIINTEISTÖ	P-ALA	OSAPINTA-ALA	KIINTEISTÖ	OSA	M-ALA	KIINTEISTÖN NIMI	KYLÄ
063 0027 0001	5146	4609	063 0011 0013	K			
		537	063 9903 0000	K		Kourulan puisto	

KOORDINAATTILUETTELO

N:O	X	Y
1	6770965.699	28507208.810
2	6770944.009	28507150.727
3	6770933.684	28507123.077
4	6770997.512	28507099.623
5	6771018.390	28507155.529
6	6770986.692	28507167.375
7	6770997.702	28507196.859

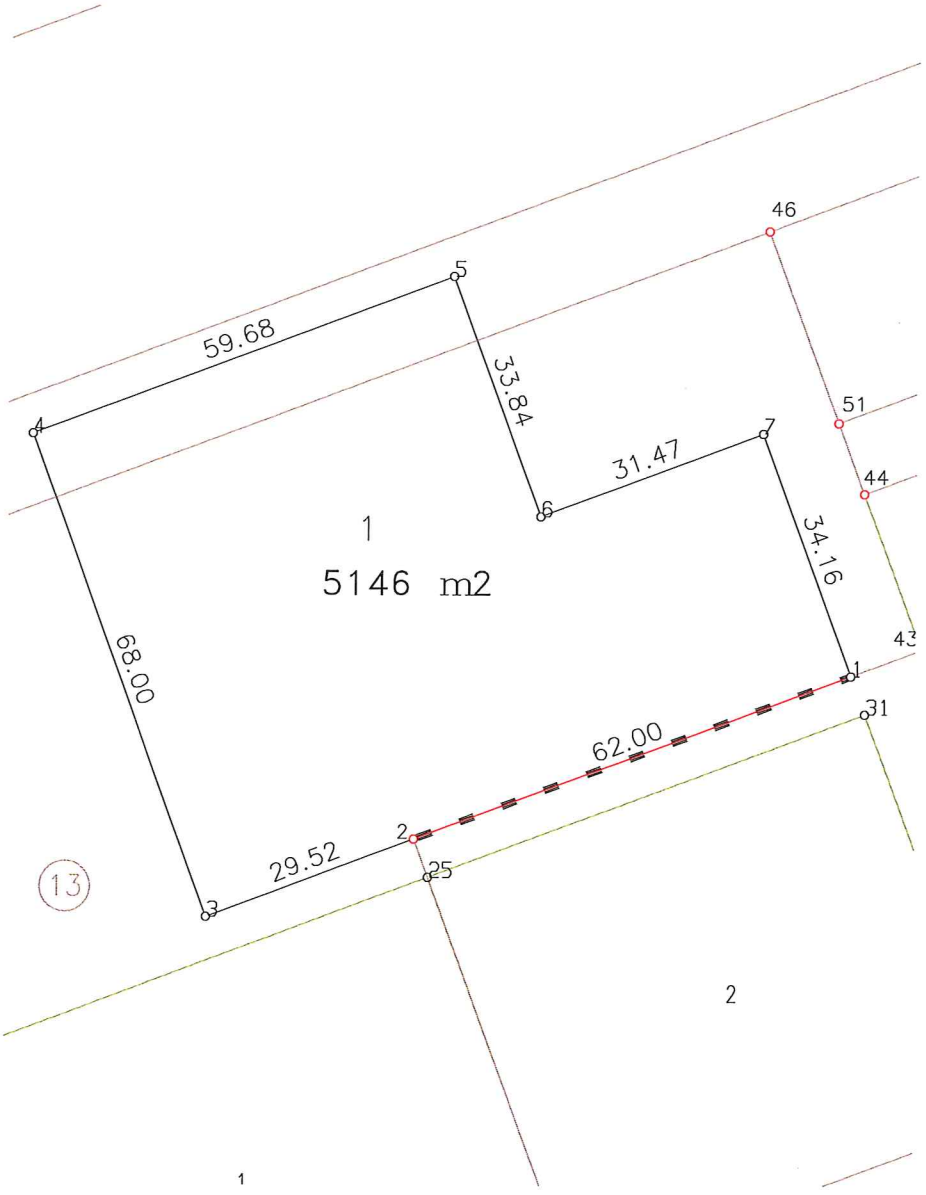

	1:1000	LAPPEENRANTA
Asemakaavan vahvistumispäivä ja numero 2676		Koord. järj. ETRS-GK28 / Kork. järj. N2000
Edellinen tonttijako		Karttalehti
Laskenut	Pohjakartan hyväksyi ja tonttijaon laati	Kaupunginosa 63 KOURULA
Piirtänyt		Kortteli 27
Tarkastanut	kiinteistöinsinööri	Tontti/tontit 1
Hyväksytty asemakaavan yhteydessä		Tj-kartta n:o -

MUODOSTUMINEN

KIINTEISTÖ	P-ALA	OSAPINTA-ALA	KIINTEISTÖ	OSA	M-ALA	KIINTEISTÖN NIMI	KYLÄ
063 0028 0001	8890	3415	063 0011 0012	K			
		5475	063 0011 0013	K			
063 0028 0002	4454	945	063 0011 0011	K			
		3509	063 0011 0016	K			
063 0028 0003	1686	1163	063 0011 0011	K			
		275	063 0011 0012	K			
		248	063 9901 0000	K		Kourulan kadut	

KOORDINAATTILUETTELO

N:O	X	Y
20	6770885.927	28507172.418
21	6770850.327	28507185.712
22	6770823.673	28507114.337
23	6770817.964	28507094.255
24	6770905.017	28507061.745
25	6770938.951	28507152.616
26	6770846.129	28507174.471
27	6770867.612	28507166.448
28	6770871.766	28507177.706
29	6770893.228	28507235.875
30	6770872.018	28507243.796
31	6770960.642	28507210.699
48	6770892.484	28507169.969
49	6770821.762	28507108.847

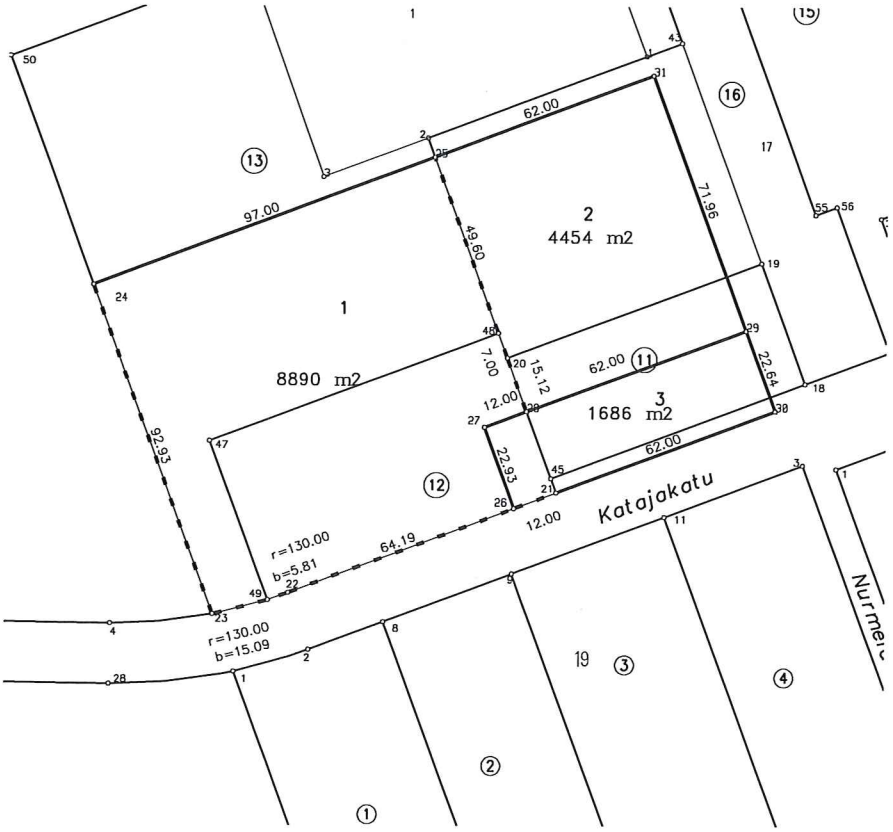

	1:2000	LAPPEENRANTA
Asemakaavan vahvistumispäivä ja numero 2676		Koord. järj. ETRS-GK28 / Kork. järj. N2000
Edellinen tonttijako		Karttalehti
Laskenut	Pohjakartan hyväksyi ja tonttijaon laati	Kaupunginosa 63 KOURULA
Piirtänyt		Kortteli 28
Tarkastanut	kiinteistöinsinööri	Tontti/tontit 1-3
Hyväksytty asemakaavan yhteydessä		Tj-kartta n:o -

MUODOSTUMINEN

KIINTEISTÖ	P-ALA	OSAPINTA-ALA	KIINTEISTÖ	OSA	M-ALA	KIINTEISTÖN NIMI	KYLÄ
063 0029 0001	1088	1088	418 0006 0004	K		Triangel	
063 0029 0002	1068	1068	418 0006 0004	K		Triangel	
063 0029 0003	1111	1111	418 0006 0004	K		Triangel	
063 0029 0004	1354	1354	418 0006 0004	K		Triangel	
063 0029 0005	1365	1365	418 0006 0004	K		Triangel	
063 0029 0006	1365	1365	418 0006 0004	K		Triangel	
063 0029 0007	1141	1141	418 0006 0004	K		Triangel	
063 0029 0008	1075	1075	418 0006 0004	K		Triangel	
063 0029 0009	1365	1365	418 0006 0004	K		Triangel	
063 0029 0010	1365	1365	418 0006 0004	K		Triangel	
063 0029 0011	1347	1347	418 0006 0004	K		Triangel	
063 0029 0012	1185	1185	418 0006 0004	K		Triangel	

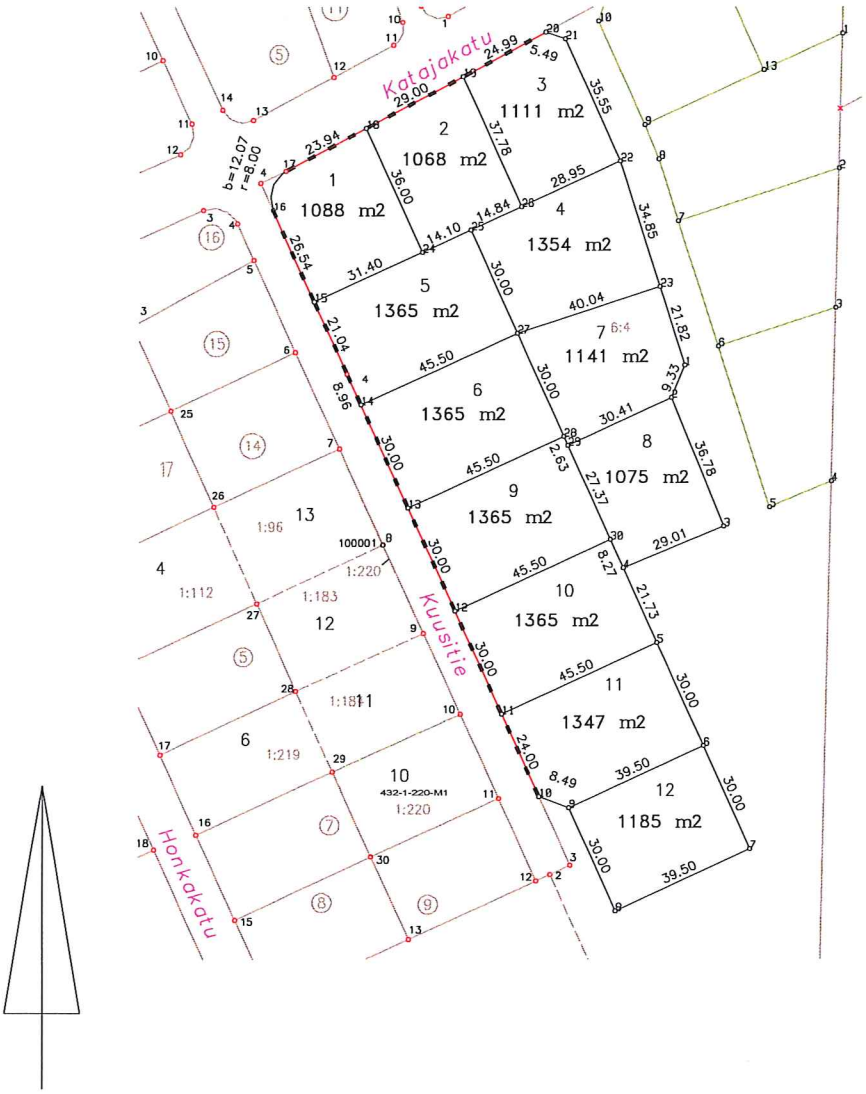

KOORDINAATTILUETTELO

N:O	X	Y
1	6770922.156	28507650.825
2	6770913.546	28507647.235
3	6770879.531	28507661.231
4	6770868.493	28507634.405
4	6770919.800	28507560.907
5	6770848.729	28507643.443
6	6770821.447	28507655.920
7	6770794.165	28507668.398
8	6770777.737	28507632.476
9	6770805.019	28507619.999
10	6770807.980	28507612.047
11	6770829.806	28507602.065
12	6770857.088	28507589.588
13	6770884.370	28507577.111
14	6770911.652	28507564.634
15	6770938.935	28507552.157
16	6770963.071	28507541.118
17	6770973.456	28507544.625
18	6770984.729	28507565.740
19	6770998.387	28507591.322
20	6771010.157	28507613.369
21	6771008.400	28507618.571
22	6770976.070	28507633.357
23	6770942.916	28507644.099
24	6770951.993	28507580.711
25	6770957.858	28507593.535
26	6770964.032	28507607.034
27	6770930.576	28507606.012
28	6770903.294	28507618.489
29	6770900.900	28507619.584
30	6770876.012	28507630.966

	1:2000	LAPPEENRANTA
Asemakaavan vahvistumispäivä ja numero 2676		Koord. järj. ETRS-GK28 / Kork. järj. N2000
Edellinen tonttijako		Karttalehti
Laskenut	Pohjakartan hyväksyi ja tonttijaon laati	Kaupunginosa 63 KOURULA
Piirtänyt		Kortteli 29
Tarkastanut	kiinteistöinsinööri	Tontti/tontit 1-12
Hyväksytty asemakaavan yhteydessä		Tj-kartta n:o -

MUODOSTUMINEN

KIINTEISTÖ	P-ALA	OSAPINTA-ALA	KIINTEISTÖ	OSA	M-ALA	KIINTEISTÖN NIMI	KYLÄ
063 0030 0001	1224	1224	418 0006 0004	K		Triangel	
063 0030 0002	1131	64	063 9901 0000	K		Kourulan kadut	
		1067	418 0006 0004	K		Triangel	
063 0030 0003	1535	1535	418 0006 0004	K		Triangel	
063 0030 0004	1362	1362	418 0006 0004	K		Triangel	
063 0030 0005	1118	1118	418 0006 0004	K		Triangel	

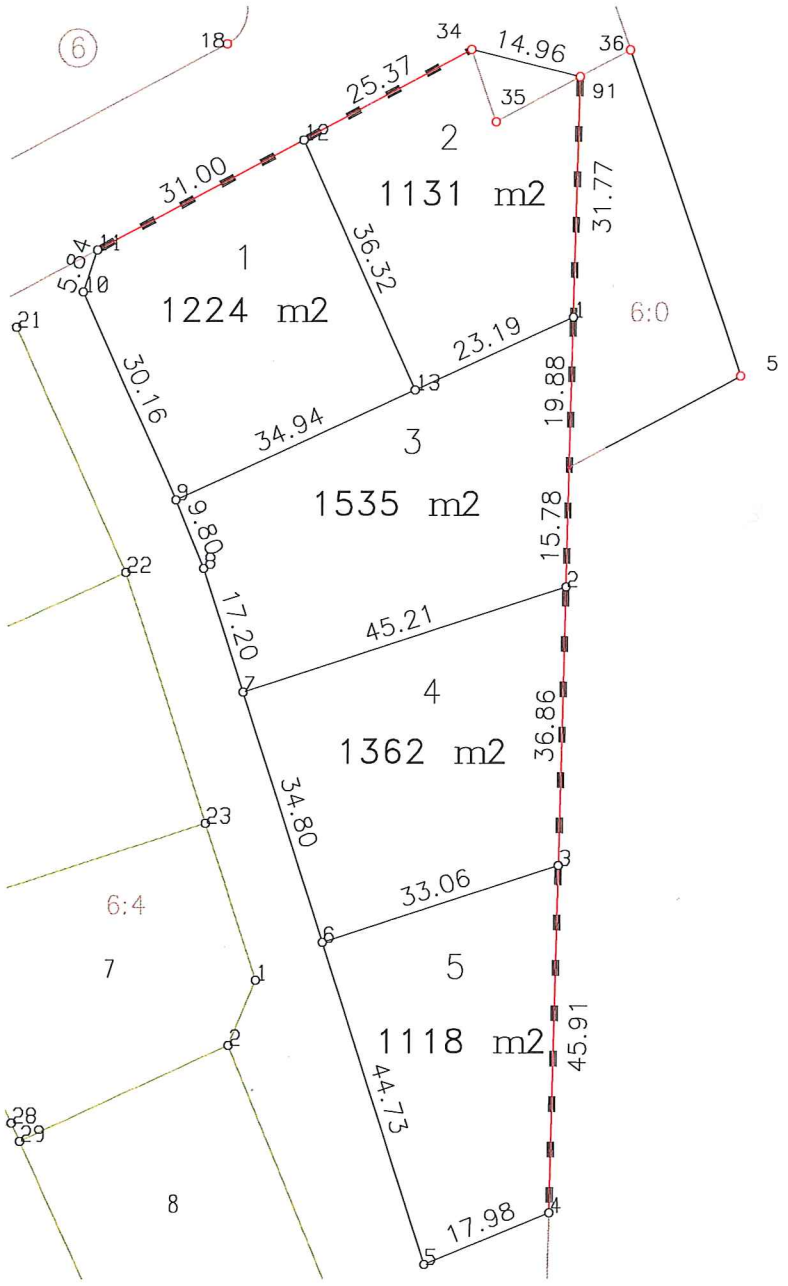

KOORDINAATTILUETTELO

N:O	X	Y
	6770989.978	28507692.354
1	6771009.855	28507692.802
2	6770974.202	28507691.998
3	6770937.352	28507691.167
4	6770891.455	28507690.131
5	6770884.612	28507673.500
6	6770927.162	28507659.714
7	6770960.268	28507648.989
8	6770976.626	28507643.689
9	6770985.678	28507639.938
10	6771013.110	28507627.393
11	6771018.642	28507629.261
12	6771033.243	28507656.609
13	6771000.211	28507671.716
34	6771045.193	28507678.992
91	6771041.613	28507693.519

1:1000

LAPPEENRANTA

Asemakaavan vahvistumispäivä ja numero
2676

Edellinen tonttijako

Koord. järj.
ETRS-GK28

Kork. järj.
N2000

Karttalehti

Laskenut

Pohjakartan hyväksyi
ja tonttijaon laati

Piirtänyt

Tarkastanut

kiinteistöinsinööri

Kaupunginosa
63 KOURULA

Kortteli
30

Tontti/tontit
1-5

Hyväksytty asemakaavan yhteydessä

Tj-kartta n:o
-

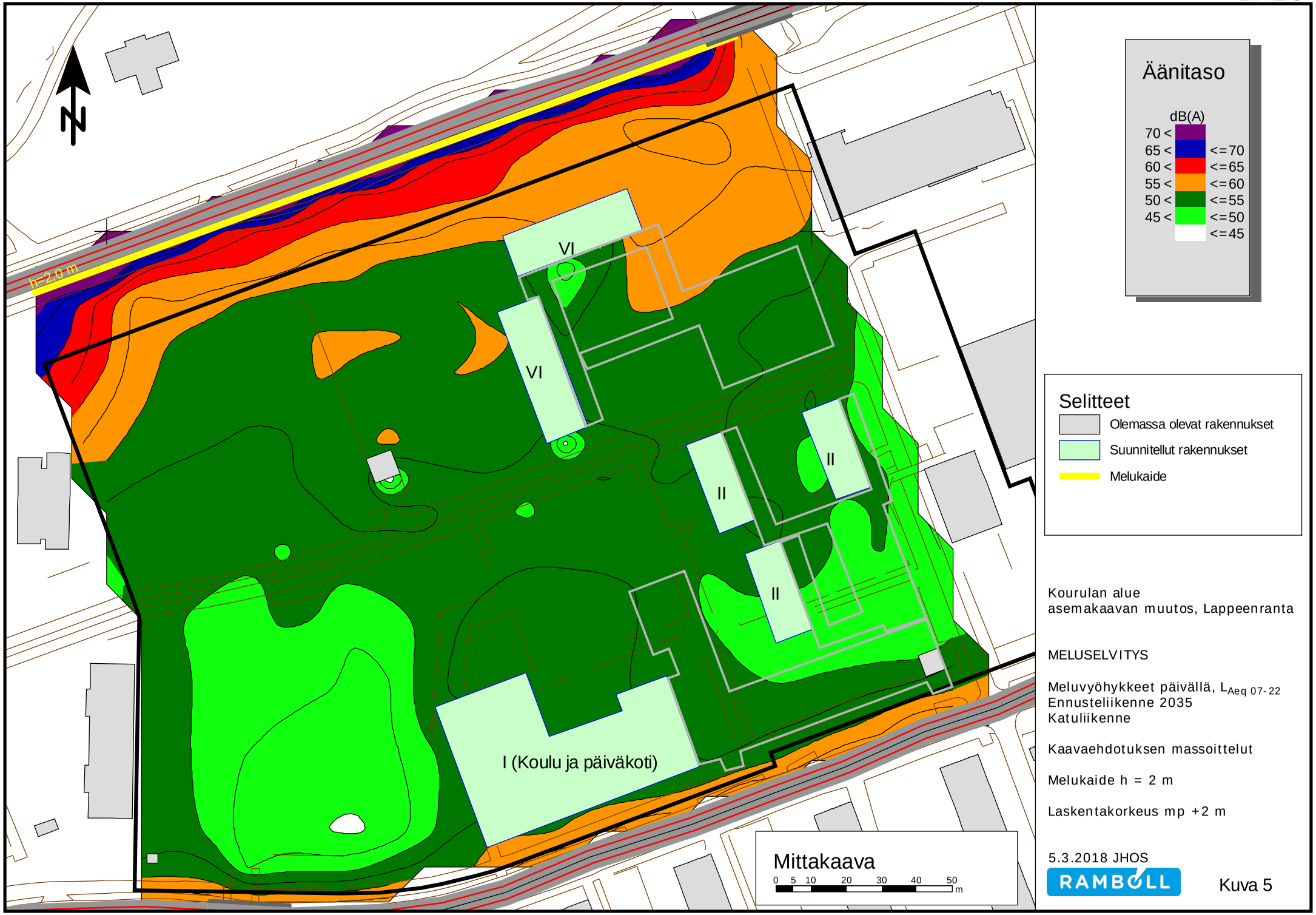

Kourulan alue
asemakaavan muutos, Lappeenranta

MELUSELVITYS

Meluvyöhykkeet päivällä, $L_{Aeq\ 07-22}$
Ennusteliikenne 2035
Katuliikenne

Kaavaehdotuksen massoittelut

Melukaide h = 2 m

Laskentakorkeus mp +2 m

5.3.2018 JHOS

RAMBOLL

Kuva 5

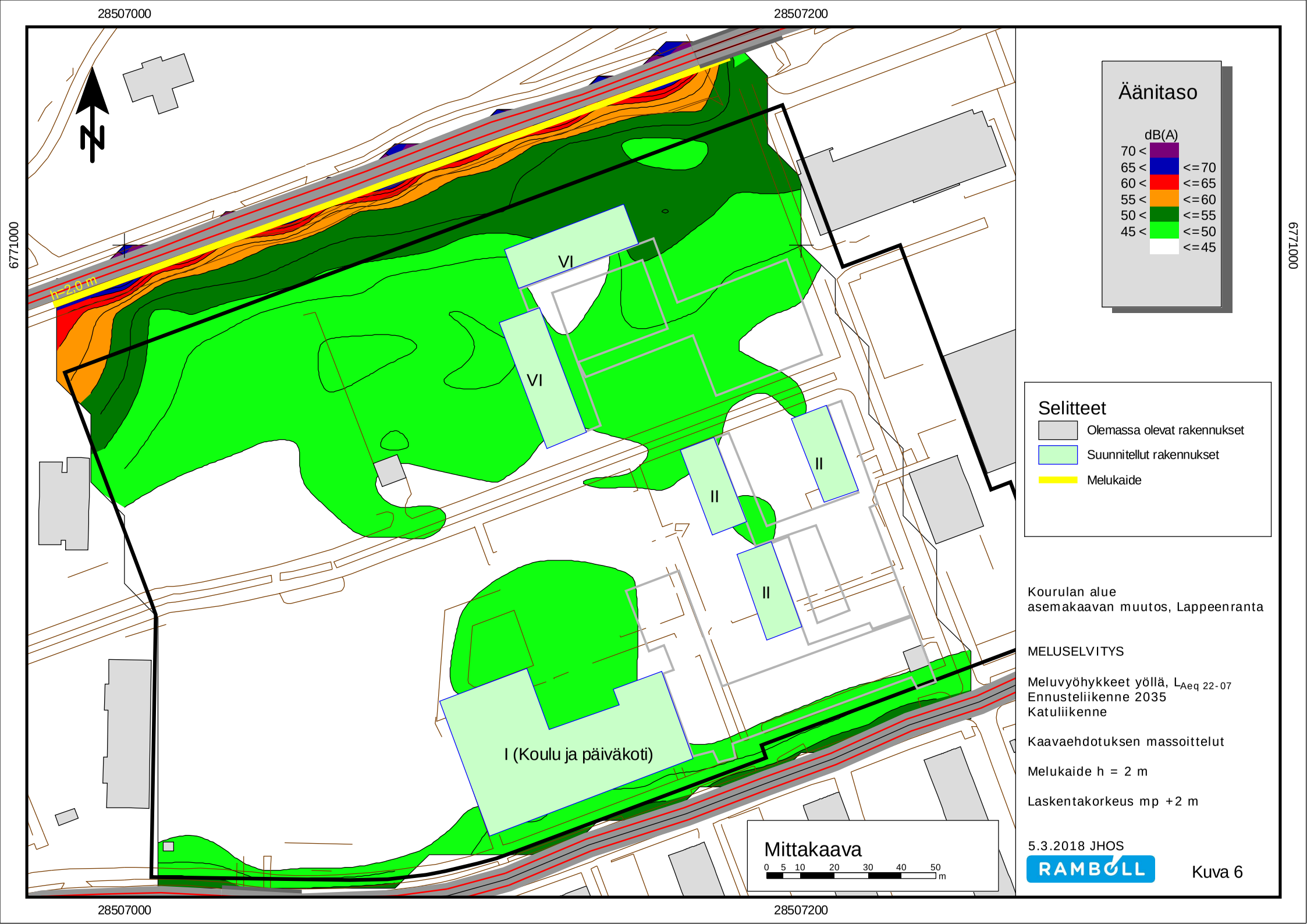
28507000
28507200
6771000
6771000
N
h=2.0 m
VI
VI
II
II
II
I (Koulu ja päiväkoti)
Äänitaso
dB(A)
70 <
65 <
60 <
55 <
50 <
45 <
<=70
<=65
<=60
<=55
<=50
<=45
Selitteet
Olemassa olevat rakennukset
Suunnitellut rakennukset
Melukaide
Kourulan alue
asemakaavan muutos, Lappeenranta
MELUSELVITYS
Meluvyöhykkeet yöllä, $L_{Aeq\ 22-07}$
Ennusteliikenne 2035
Katuliikenne
Kaavaehdotuksen massoittelut
Melukaide h = 2 m
Laskentakorkeus mp +2 m
5.3.2018 JHOS
RAMBØLL
Mittakaava
0 5 10 20 30 40 50
m
Kuva 6

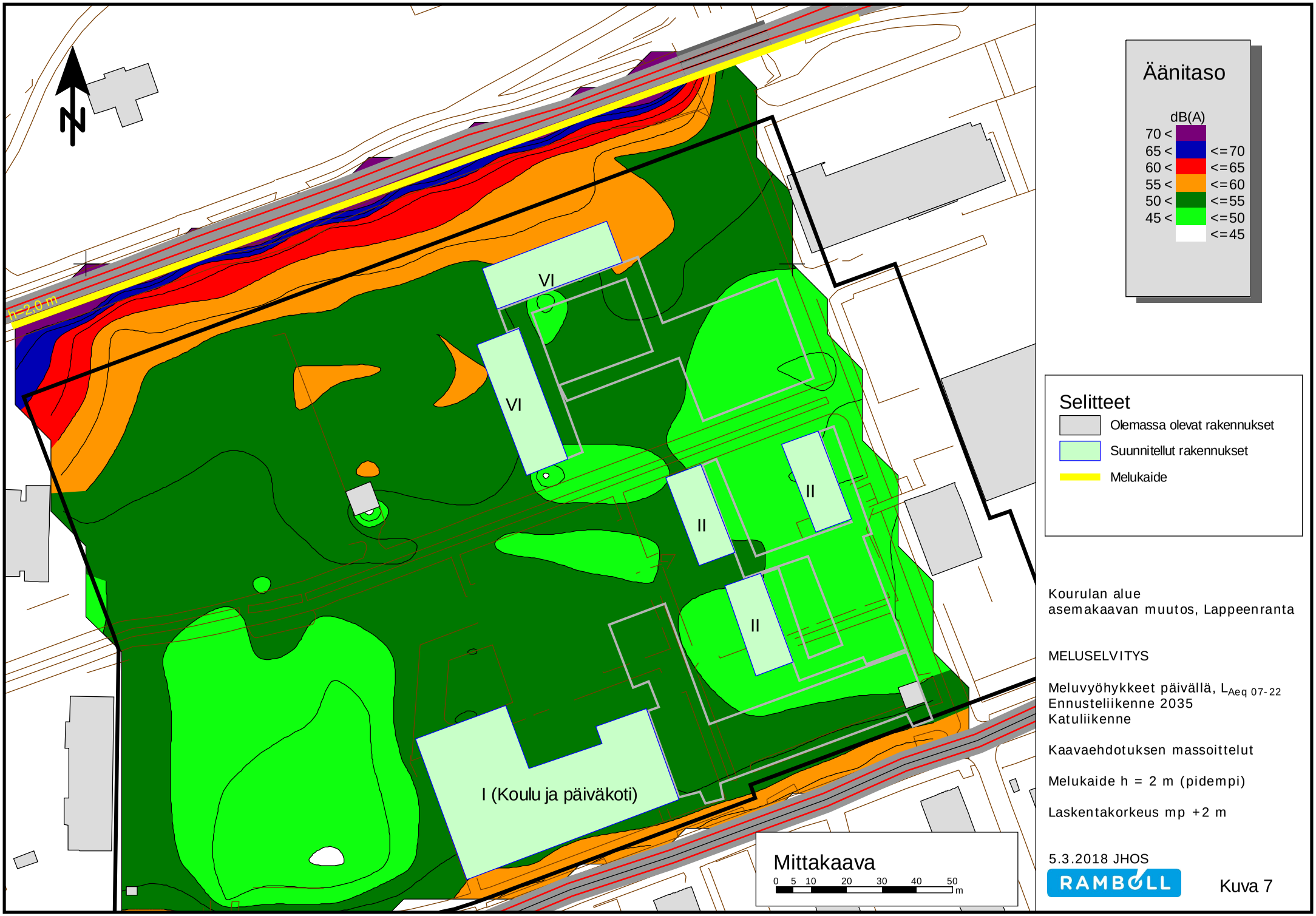
28507000
28507200
6771000
6771000
N
h=2.0 m
VI
VI
II
II
II
I (Koulu ja päiväkoti)
Äänitaso
dB(A)
70 <
65 < <=70
60 < <=65
55 < <=60
50 < <=55
45 < <=50
<=45
Selitteet
Olemassa olevat rakennukset
Suunnitellut rakennukset
Melukaide
Mittakaava
0 5 10 20 30 40 50 m
Kourulan alue
asemakaavan muutos, Lappeenranta
MELUSELVITYS
Meluvyöhykkeet päivällä, LAeq 07-22
Ennusteliikenne 2035
Katuliikenne
Kaavaehdotuksen massoittelut
Melukaide h = 2 m (pidempi)
Laskentakorkeus mp +2 m
5.3.2018 JHOS
RAMBOLL
Kuva 7

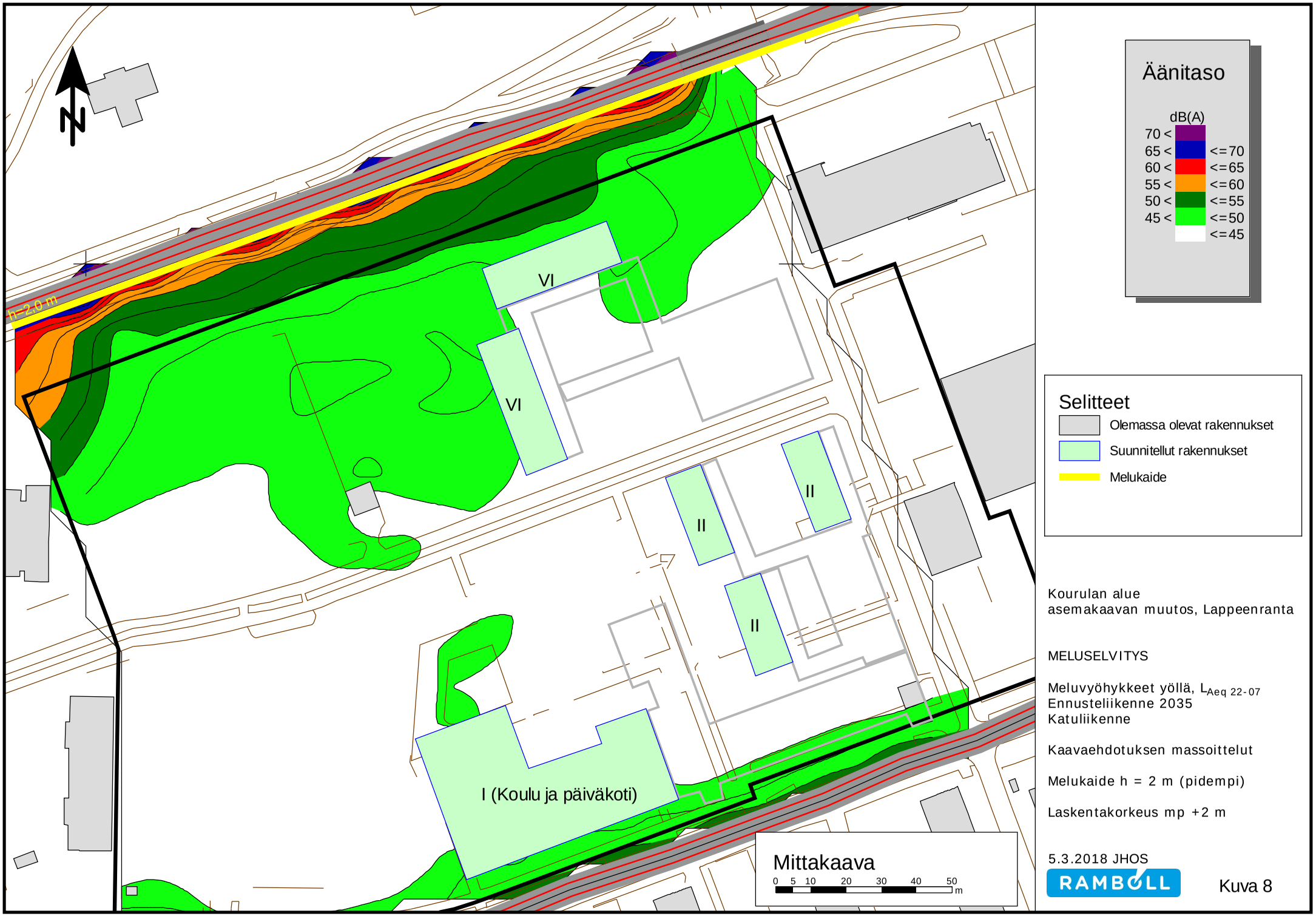
28507000
28507200
6771000
6771000
N
h=2.0 m
VI
VI
II
II
II
I (Koulu ja päiväkoti)
Äänitaso
dB(A)
70 <
65 < <=70
60 < <=65
55 < <=60
50 < <=55
45 < <=50
<=45
Selitteet
Olemassa olevat rakennukset
Suunnitellut rakennukset
Melukaide
Mittakaava
0 5 10 20 30 40 50 m
Kourulan alue
asemakaavan muutos, Lappeenranta
MELUSELVITYS
Meluvyöhykkeet yöllä, $L_{Aeq\ 22-07}$
Ennusteliikenne 2035
Katuliikenne
Kaavaehdotuksen massoittelut
Melukaide h = 2 m (pidempi)
Laskentakorkeus mp +2 m
5.3.2018 JHOS
RAMBOLL
Kuva 8

Pöyry Finland Oy

Päiväys 26.1.2018

Viite 16X271679
Sivu 1 (6)
Yhteyshlö Soile Turkulainen
Puh. 010 33 31525
soile.turkulainen@poyry.com

Lappeenrannan kaupunki

Kourulan päiväkotikoulun asemakaavamuutos

LUONTOSELVITYS

1 JOHDANTO

Tämä luontoselvitys on tehty Lappeenrannan kaupungin alueelle Kourulan päiväkotikoulun asemakaavamuutosta varten. Selvitysalueina olivat päiväkotikoulun kaksi vaihtoehtoista sijoituspaikkaa, joista toinen sijoittuu Kourulan aluekeskukseen (VE 1) ja toinen Ukonpuistoon (VE 2). Selvityksen teki biologi FM Soile Turkulainen Pöyry Finland Oy:stä.

2 SELVITYSALUEIDEN SIJAINTI

Selvitysalueet sijaitsevat Lappeenrannan kaupungin alueella Kourulan ja Lentokentän kaupunginosissa noin 3 kilometriä keskustasta länteen (kuvat 1 ja 2). Kourulan liikekeskukseen sijoittuvan alueen (VE 1) pinta-ala on noin 4,2 hehtaaria ja Ukonpuistoon sijoittuvan alueen (VE 2) noin 4,4 hehtaaria.

Kourulan liikekeskuksen alue (VE 1) rajoittuu etelässä Katajakatuun, idässä Nurmelanraittiin, pohjoisessa Helsingintiehen ja lännessä Raitapuistoon. Se on rakennettua koulun, päiväkodin ja monitoimitalon ja pallokenttien aluetta, jonka koillisosassa ja lounaisosassa Raitapuiston alueella on puistopuustoa. Ukonpuiston alue (VE 2) rajoittuu pohjoisessa Katajakatuun ja lännessä Kuusitiehen ja niiden varsien omakotitaloasutukseen. Yleispiirteiltään selvitysalue on metsäistä tasamaastoa, jossa risteilee ulkoilupolkuja. Pohjoisreunalla on sorapintainen pallokenttä ja pieni leikkipaikka. Ulkoilukäytössä oleva metsäalue jatkuu Kuusimäen alueella selvitysalueen itäpuolella.

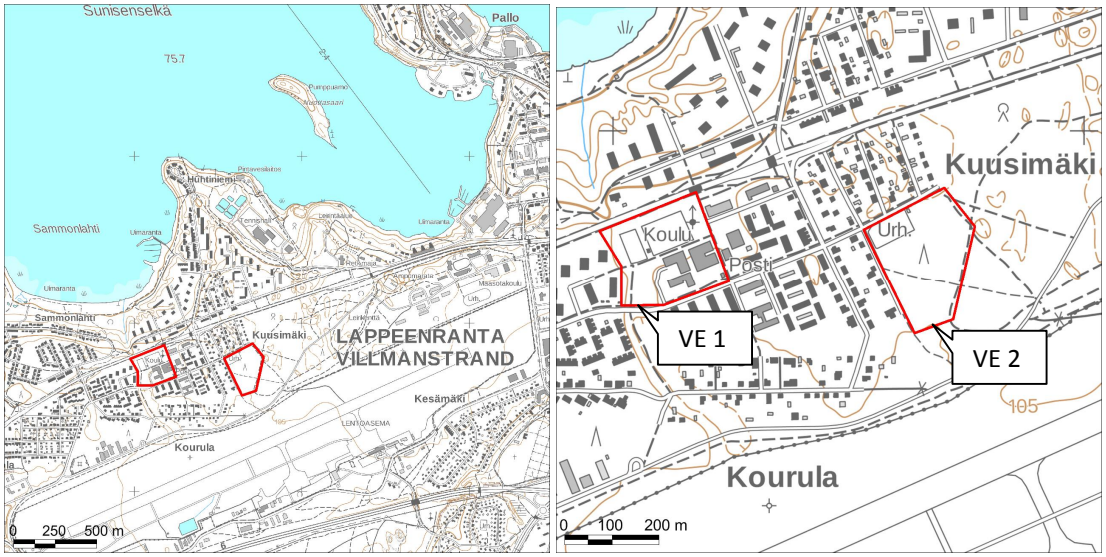

Kuvat 1 ja 2. Selvitysalueiden sijainti ja rajaus.

3 MENETELMÄT

3.1 Lähtötiedot

Luontoselvityksen lähtötietoina käytettiin osayleiskaavan luontoselvitystä (*Pöyry Finland Oy 2016)* sekä Suomen ympäristökeskuksen avoimen tiedon palvelua (*SYKE 2018*) ja Eliölajit-tietojärjestelmän uhanalaistietoja (*SYKE 2016*). Lisäksi käytettävissä olivat Suomen metsäkeskuksen (*2016*) tiedot metsälakikohteista ja muista arvokkaista elinympäristöistä.

Lähtötietojen perusteella selvitysalueella tai sen lähiympäristössä ei ole valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaita luontokohteita, eikä sieltä ole tiedossa havaintoja uhanalaisista lajeista. Lähimmät luonnonsuojelualueet Mäntyläniemi (YSA052388) ja Tilsala-Toivolan luonnonpuisto (YSA231570) sijaitsevat 2–3 kilometrin päässä eteläkaakossa ja länsilounaassa. Lähin Natura-alue, Luhtalammensuo (FI0411006, SAC, 42 ha), on vajaan 4 kilometrin päässä länsiluoteessa. Osayleiskaavan luontoselvityksen luontokohteista lähimmät ovat Huhtiniemen ja Sammonlahden rantametsät pohjoispuolella ja lentokentän paahdealue eteläpuolella.

3.2 Maastokartoitukset

Ukonpuiston alueelle (VE 2) tehtiin maastokäynnit 6.6.2017 ja 3.7.2017. Kourulan liikekeskuksen alueella (VE 1) ei käyty, koska se on rakennettua ympäristöä ja puistoa. Maastokäynneillä alueelta kartoitettiin luonnonympäristön yleispiirteet sekä seuraavat maankäytön suunnittelussa huomioon otettavat luontokohteet:

- luonnonsuojelulain (29 §) suojellut luontotyypit
- vesilain (2 luku 11 § ja 3 luku 2 §) luonnontilaisina säilytettävät vesiluontotyypit ja purot
- metsälain (10 §) erityisen tärkeät elinympäristöt
- uhanalaisten lajien (luonnonsuojeluasetuksen liite 4, *Rassi ym. 2010, Liukko ym. 2016* ja *Tiainen ym. 2016*) ja luontodirektiivin IV liitteen lajien (luonnonsuojeluasetuksen liite 5, *Nieminen & Ahola 2017*) kasvupaikat ja elinympäristöt
- uhanalaiset luontotyypit (*Raunio ym. 2008*)
- muut luonnon monimuotoisuuden kannalta huomionarvoiset kohteet

4 LUONNONYMPÄRISTÖN YLEISPIIRTEET

4.1 Kallioperä ja maaperä

Selvitysalueet sijaitsevat ensimmäisen Salpausselän reunamuodostuman lakitasanteella vajaan kilometrin päässä Saimaan rannasta. Ne sijoittuvat Lappeenrannan lentokentän alueella, joka on jääkauden jälkeen Baltian jääjärven I-vaiheen vedenpinnan tasoon kerrostunut delta (*Etelä-Karjalan liitto 2006*). Selvitysalueiden kohdalla maaston korkeus merenpinnasta on noin + 106 metriä, ja korkeuseroa Saimaan vedenpinnan tasoon on noin 30 metriä.

Kourulan liikekeskuksen alueella (VE 1) Raitapuiston kohdalla on noin 5 metriä ympäristöään matalampi suppapainanne, ja myös läheinen Kourulan kentän alue on hieman ympäristöään matalammalla. Ukonpuiston alue (VE 2) on tasaista ja vain hieman kumpuilevaa. Maaperä on selvitysalueiden kohdalla sora- ja hiekkaa ja kallioperä rapakivigraniittia (*GTK 2018*).

4.2 Vesistöt ja pohjavesialueet

Selvitysalueet sijoittuvat Suur-Saimaan vesistöalueen Ala-Saimaan lähialueelle (tunnus 4.112) (*SYKE 2018).* Sunisenselän Sammonlahden ranta on noin 300 metrin päässä Kourulan aluekeskuksen (VE 1) ja noin 600 metrin päässä Ukonpuiston (VE 2) pohjoispuolella. Pintavesien ekologisen tilan luokittelussa vesialue on läntisen Pien-Saimaan länsiosaa, jonka tila on arvioitu vuonna 2013 tyydyttäväksi (*SYKE 2018*). Pien-Saimaa on matala, rikkonainen ja eriytynyt vesialue, jossa veden vaihtuvuus on hidasta ja veden laatu paikoin huono (*Pien-Saimaan Suojeluyhdistys 2018*). Vesialueen tilan parantamiseksi on käynnissä useita hankkeita, joista yksi on ollut sade- ja sulamisvesiä keräävien kosteikkojen rakentaminen. Yksi kosteikoista on selvitysalueiden luoteispuolelle äskettäin rakennettu Rantaniityn kosteikko, jonka kautta mm. Kourulan alueen hulevedet laskevat Sammonlahteen.

Selvitysalueet sijoittuvat vedenhankintaa varten tärkeäksi luokitellulle Huhtiniemi A -pohjavesialueelle (0540501A)(*SYKE 2018*). Pohjavesialueen kuvauksen mukaan Huhtiniemen pohjavesialue on osa ensimmäiseen Salpausselkään kuuluvaa laaja-alaista reunamuodostumaa. Pohjavesialueen A-osan kokonaispinta-ala on 11,78 km^2, muodostumisalueen pinta-ala 9,59 km^2 ja arvio muodostuvan pohjaveden määrästä 6310 m^3/d.

4.3 Kasvillisuus

Selvitysalue sijoittuu eteläboreaalisen kasvillisuusvyöhykkeen Järvi-Suomen alueelle (SYKE 2017). Eliömaakuntana on Etelä-Savo ja maisemamaakuntana Suur-Saimaan seutu. Kourulan liikekeskuksen alue (VE 1) on rakennettua ympäristöä (kuvat 3 ja 4). Raitapuiston alueen länsi- ja lounaisosassa kasvaa mäntyjä sekä istutettuja piha- ja kadunvarsipuita. Koillisosassa Nurmelanraitin varressa on kuusia ja koivuja. Nurmikot ovat hoidettuja.

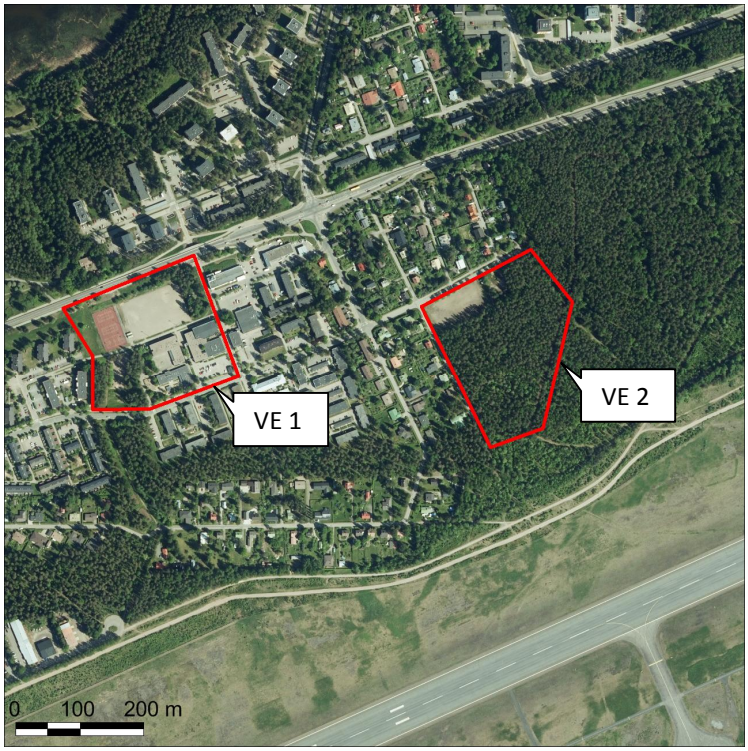

Kuva 3. Selvitysalueet ortoilmakuvassa. Ilmakuva: Maanmittauslaitos 2018.

Kuva 4. Kourulan liikekeskuksen alue (VE 1) viistoilmakuvassa. Kuva: Lappeenrannan kaupunki 2014.

Ukonpuiston alueella (VE 2) on varttunutta mäntyvaltaista sekametsää (kuvat 3, 5 ja 6). Mäntyjen seassa on nuoria koivuja ja yksittäisiä nuoria raitoja, haapoja ja kuusia. Pensaskerros on tiheä lähes koko alueella. Pääosin sen muodostavat nuoret pihlajat, joiden lisäksi on koivun ja haavan vesoja, nuoria vaahteroita, kuusen taimia ja katajaa. Lisäksi etenkin länsiosaan tien varteen on levinnyt koristepensaita isotuomipihlajaa, pensaskanukkaa ja tuhkapensasta.

Kenttäkerros on pääosin tuoreille kankaille tyypillistä, ja pohjakerrosta peittävät kangassammalet. Tavallisia lajeja ovat mustikka, puolukka, metsäkastikka, kielo, ahomansikka, nuokkutalvikki, sananjalka ja lillukka. Kielo on valoisissa kohdissa polkujen reunoilla runsas, ja paikoin on metsäliekosammalta eli kasvillisuudessa on lehtomaisen kankaan piirteitä (kuva 7). Yksittäisinä havaittiin lehtolajeja kuten sudenmarjaa ja sormisaraa. Paikallisen asukkaan mukaan alueella kasvaa myös näsiää, valkolehdokkia ja lehtoneidonvaippaa. Kämmekköitä kuten valkolehdokkia ja lehtoneidonvaippaa esiintyy etenkin Lappeenrannan länsi- ja lounaispuolisella alueella Ihalaisen kalkkikaivoksen vaikutuspiirissä yleisesti. Salpausselän kangasmetsien lajia kangasvuokkoa ei havaittu Ukonpuiston alueella, ja sille kasvupaikka on todennäköisesti liian rehevä. Polkujen reunoilla tavataan paikoin kulttuuriympäristöjen lajeja kuten aho-orvokkia, vuohen- ja karhunputkea, voikukkaa, niittyleinikkiä, poimulehteä, paimenmataraa ja metsäkurjenpolvea.

Kuvat 5 ja 6. Ukonpuiston alueen (VE 2) mäntyvaltaista metsää kesäkuussa 2017.

Sorapintainen pallokenttä pohjoisosassa on ollut viime ajat hoitamaton ja vähäisellä käytöllä (kuva 8). Etenkin sen kulmiin on levinnyt avoimille sorakentille tyypillistä lajistoa kuten voikukkaa, valkoapilaa ja syysmaitiaista sekä yksittäisinä versoina paah-

deympäristöjen lajeja karvaskallioista, ketomarunaa, siankärsämöä ja huopakeltanoa. Metsän reunaan rajoittuvalla rehevällä niittymäisellä kaistaleella kasvaa mm. metsäkurjenpolvea, niittynätkelmää, sananjalkaa, poimulehteä ja ruusuruohoa sekä kuivimmassa reunassa leikkipaikan kohdalla vähän ahomansikkaa, huopakeltanoa ja niittyhumalaa. Kentän ympäristön nurmikot ovat hoidettuja, ja Katajakadun varressa on vaahterarivistö.

Kuvat 7 ja 8. Rehevä kieloa kasvava polun varsi ja pohjoisosan sorapintainen pallokenttä Ukonpuiston alueella (VE 2) kesäkuussa 2017.

4.4 Eläimistö

Kourulan liikekeskuksen alue (VE 1) sijoittuu rakennettuun ympäristöön, joten siellä ei todennäköisesti esiinny kovin monia eläinlajeja. Ukonpuiston alueella (VE 2) tavataan todennäköisesti Salpausselän kangasmetsille tyypillistä lajistoa, mutta sijainti kaupunkialueella rajoittaa joidenkin lajien esiintymistä. Maastokäyntien aikaan havaittiin tavanomaisia tuoreiden kangasmetsien lintulajeja kuten pajulintu, mustarastas, räkättirastas, talitiainen, sirittäjä ja lehtokerttu.

Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeihin kuuluvasta liito-oravasta ei tehty havaintoja Ukonpuiston alueella (VE 2) eikä mäntyvaltainen metsä ole lajille tyypillisintä elinympäristöä. Lähimmät havainnot liito-oravista ovat Huhtiniemestä ja Sammonlahden rannasta vajaan 500 metrin päästä selvitysalueiden pohjoispuolelta (*Pöyry Finland Oy 2016).* Huhtiniemessä on ollut liito-oravien elinpiirejä useina vuosina. Kuusimäen metsäalueen ja lentokentän reunojen kautta saattaa olla liito-oravien liikkumisyhteys Huhtiniemen alueelta etelään. Ukonpuiston alue (VE 2) ei ole mahdollisen liikkumisyhteyden kannalta olennainen, sillä metsäalue jatkuu sen länsi- ja eteläpuolilla.

5 ARVOKKAAT LUONTOKOHTEET

Luontoselvityksen perusteella kummallakaan selvitysalueella ei ole arvokkaita luontokohteita. Ukonpuistona alueella on arvoa osana ulkoilukäytössä olevaa metsäaluetta, mutta se on vain pieni osa koko metsäalueesta.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Päiväkotikoulun kahdesta vaihtoehtoista sijoituspaikasta Kourulan aluekeskuksen alueella (VE 1) on rakennettua ympäristöä ja puistopuustoa ja Ukonpuiston alueella (VE 2) metsää ja pallokenttä. Kummallakaan alueella ei luontoselvityksen perusteella ole arvokkaita luontokohteita. Alueille tai niiden lähiympäristöön ei sijoitu luonnonsuojelulain (29 §) suojeltuja luontotyyppejä, vesilain (2 luku 11 §) suojeltuja vesiluon-

totyyppejä eikä metsälain (10 §) erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Kummaltakaan alueelta ei ole tiedossa havaintoja uhanalaisista lajeista. Molemmat alueet sijoittuvat vedenhankintaa varten tärkeäksi luokitellulle Huhtiniemi A -pohjavesialueelle.

7 LÄHTEET

Etelä-Karjalan liitto 2006. Etelä-Karjalan maisema- ja kulttuurialueselvitys, osa 1. Vesistöjen kehitys. http://www.ekarjala.fi/liitto/wp-content/uploads/2013/12/Maisema-ja-kulttuurialueselv_vesiston-kehitys.pdf.

Geologian tutkimuskeskus 2016. Maankamara

Geologian tutkimuskeskus 2018. Maankamara-karttapalvelu. http://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.html.

Liukko, U-M., Henttonen, H., Hanski, I. K., Kauhala, K., Kojola, I., Kyheröinen, E-M. & Pitkänen, J. 2016. Suomen nisäkkäiden uhanalaisuus 2015 – The 2015 Red List of Finnish Mammal Species. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. 34 s.

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017. Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Pien-Saimaan Suojeluyhdistys 2018. Etusivu ja Hulevedet. http://www.piensaimaa.fi/sivustoetusivu ja http://www.piensaimaa.fi/kunnostus/hulevesien-hallinta

Pöyry Finland Oy 2016. Lappeenrannan keskustan keskiosan osayleiskaavan luontoselvitys.

Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. ja Mannerkoski, I. (toim.) 2010. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010. 685 s. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus. Helsinki.

Suomen metsäkeskus 2016. Tiedot metsälain 10 § kohteista, ympäristötukialueista ja muista arvokkaista elinympäristöistä. 05/2016. Maankäytön suunnittelua varten käyttöön saatu aineisto.

Suomen ympäristökeskus SYKE 2016. Eliölajit-tietojärjestelmän havaintotiedot uhanalaisista lajeista. Paikkatietoaineisto 8.4.2016.

Suomen ympäristökeskus SYKE 2018. Ympäristökarttapalvelu Karpalo, Vesikartta ja ympäristötietojärjestelmä Hertta. http://www.syke.fi/fi-FI/Avoin_tieto/Karttapalvelut ja http://www.syke.fi/fi-FI/Avoin_tieto/Ymparistotietojarjestelmat.

Tiainen, J., Mikkola-Roos, M., Below, A., Jukarainen, A., Lehikoinen, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rintala, J., Sirkiä, P. & Valkama, J. 2016. Suomen lintujen uhanalaisuus 2015 – The 2015 Red List of Finnish Bird Species. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. 49.

Raportin pohjakartat ja ilmakuva: Maanmittauslaitoksen avoimien aineistojen karttapalvelu, peruskarttarasteri ja ortoilmakuva 01/2018 ja, lisenssi: Creative Commons, http://www.maanmittauslaitos.fi/avoimen-tietoaineiston-cc-40-lisenssi.

Valokuvat: Soile Turkulainen 2017.

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI

Asukastilaisuudessa 15.8.2017 esitetyt sijaintiehdotukset Kourulan alueen päiväkotikoululle ja ehdotettujen sijaintipaikkojen analyysi

Tiistaina 15.8.2017 pidettiin Kuusimäen koulun ruokalassa asukastilaisuus, jossa etsittiin asukkaiden kanssa paikkoja Kourulan alueen uuden päiväkodin paikkaa.

Seuraavaan raporttiin on koottu asukastilaisuudessa esille tulleet vaihtoehdot ja analysoitu eri vaih-

Asukastilaisuudessa esille tulleet vaihtoehdot. Asukkaille oli tehty pahvista mallitontti, -rakennus ja –kenttä oikeassa mittakaavassa, jotta vaadittavan alueen mittasuhteet hahmottuvat paremmin.

Asukastilaisuudessa 15.8.2017 esitettiin Kourulan alueen uuden päiväkotikoulun sijoittamiseksi 4 paikkaehdotusta.

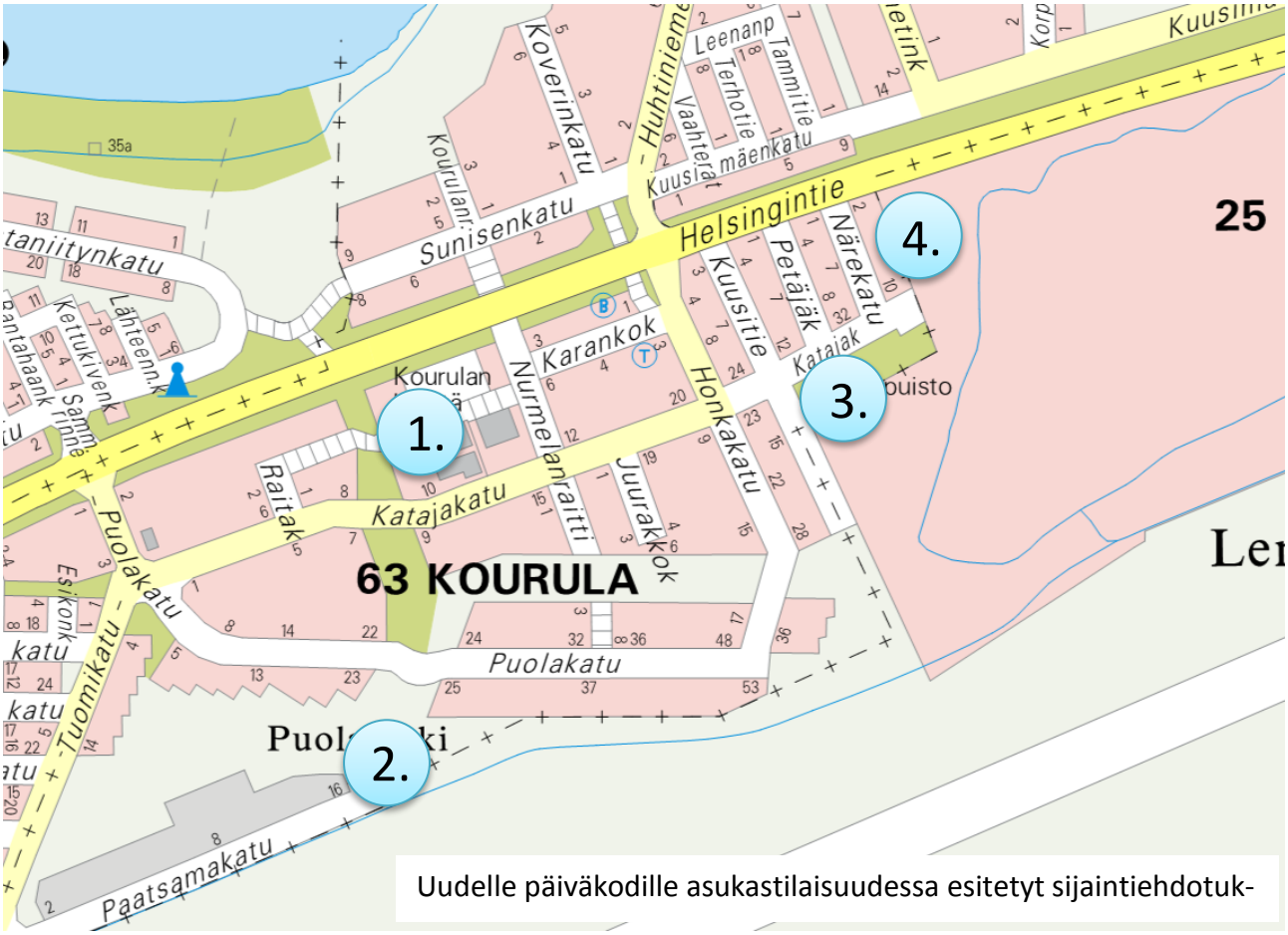

Uudelle päiväkodille asukastilaisuudessa esitetyt sijaintiehdotuk-

Seuraavassa on käyty läpi eri vaihtoehdot ja tutkittu sijaintivaihtoehtojen ominaisuuksia ja soveltuvuutta päiväkodille. Näiden lisäksi lähtökohtana on pidetty mm. alueen riittävää kokoa, maaperää, luontoa, rakennettavuutta, turvallisia ja toimivia liikenneyhteyksiä sekä mahdollisia muita tekijöitä, kuten tämänhetkistä virkistysarvoa.

1. Kourulan kenttä, nykyinen päiväkoti & koulu

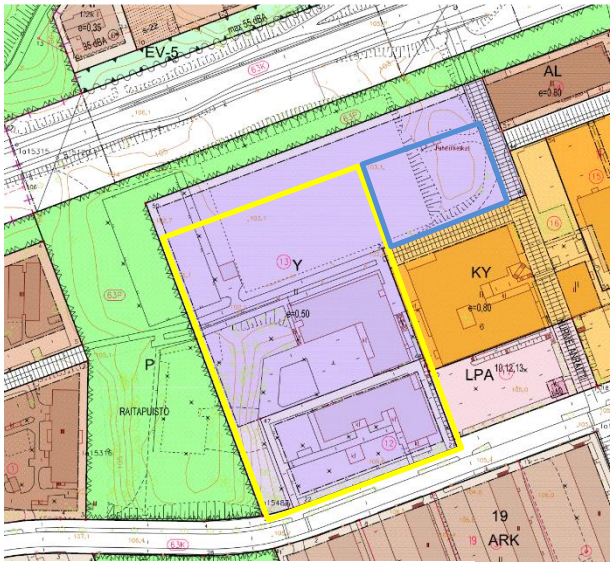

Ote ajantasa-asemakaavasta.

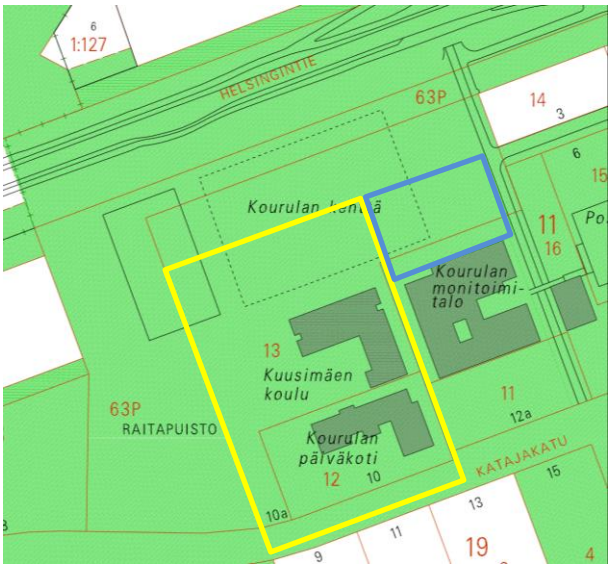

Maanomistus. Vihreällä merkityt alueet omistaa Lappeenrannan kaupunki.

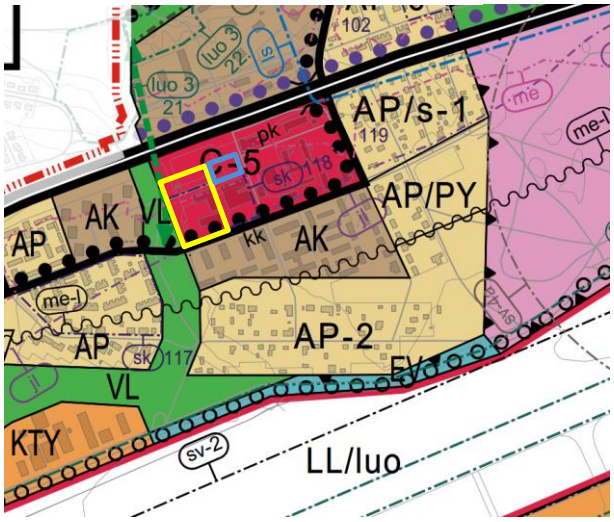

Ote Lappeenrannan keskustaajaman osayleiskaavasta 2030, keskusta-alue.

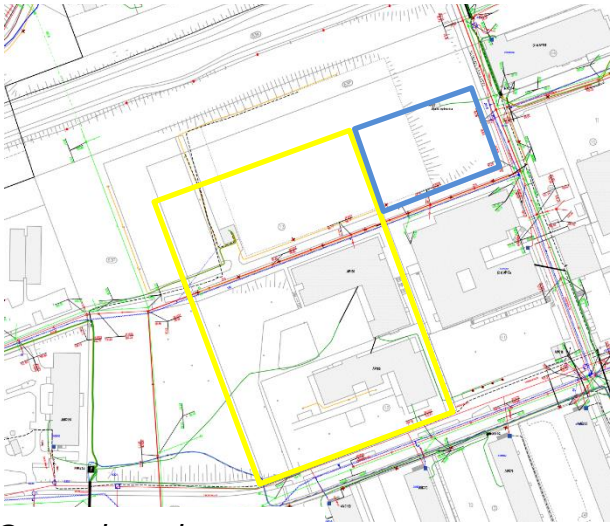

Ote verkostokartasta.

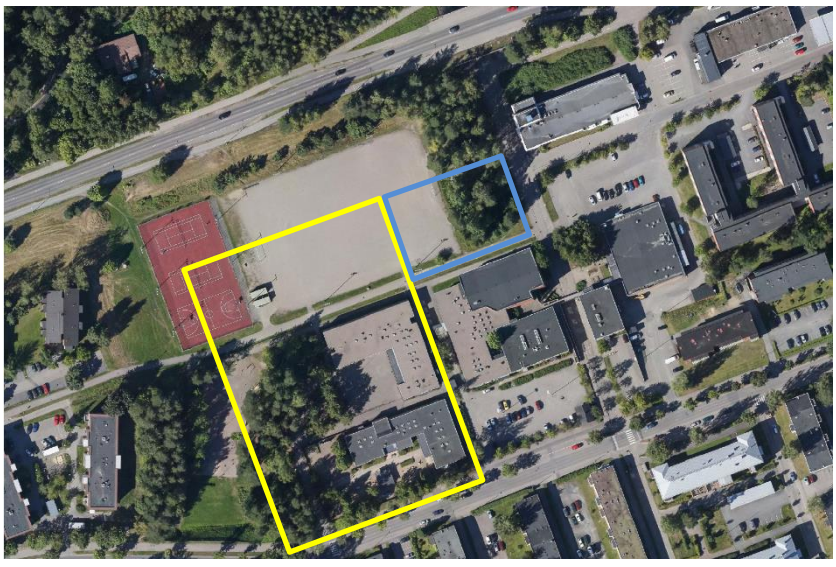

Ortoilmakuva, v.2015.

2. Puolapuisto

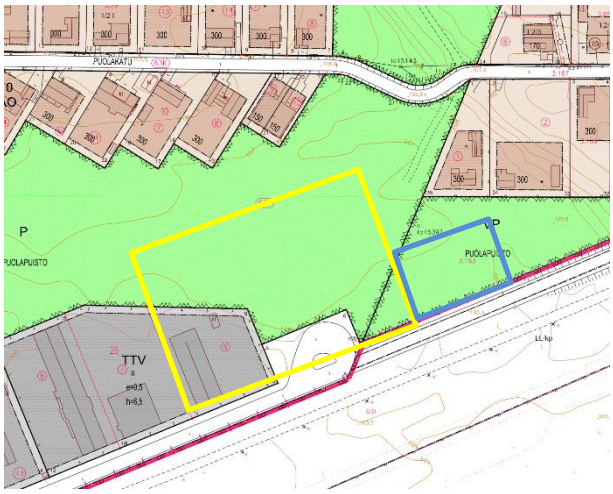

Ote ajantasa-asemakaavasta.

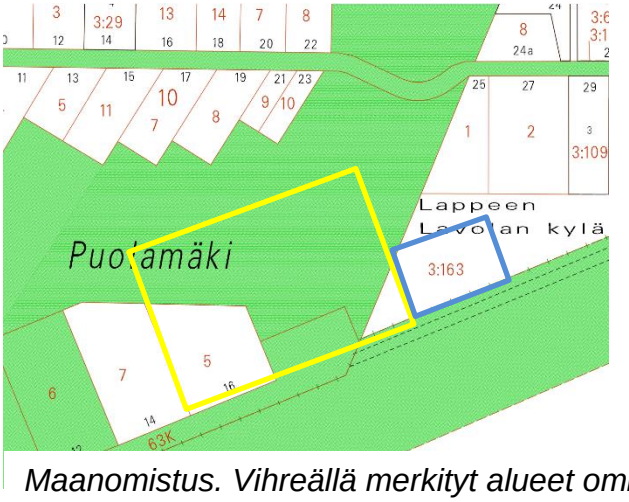

Maanomistus. Vihreällä merkityt alueet omistaa Lappeenrannan kaupunki.

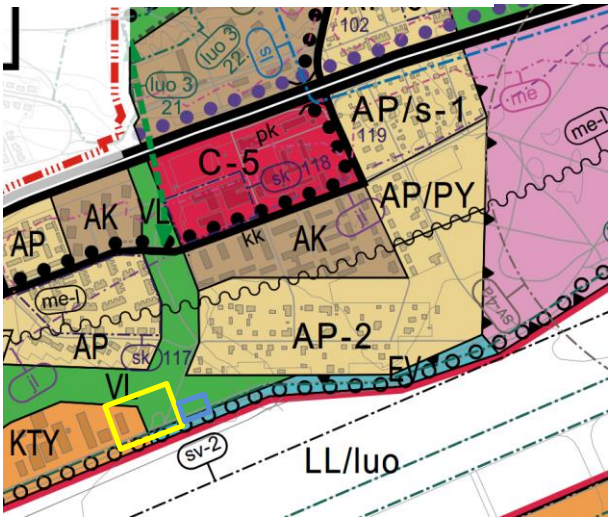

Ote Lappeenrannan keskustaajaman osayleiskaavasta 2030, keskusta-alue.

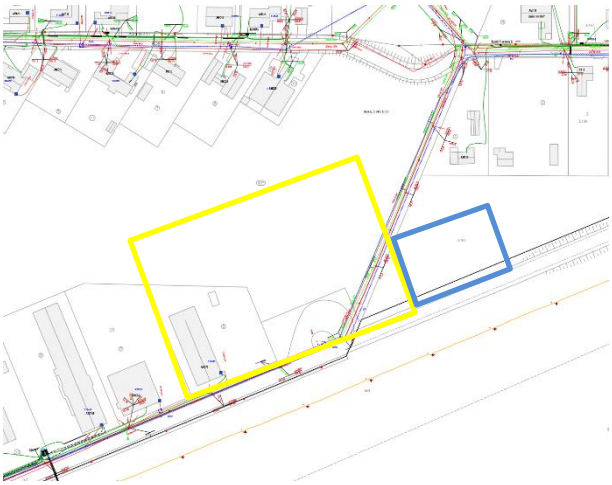

Ote verkostokartasta.

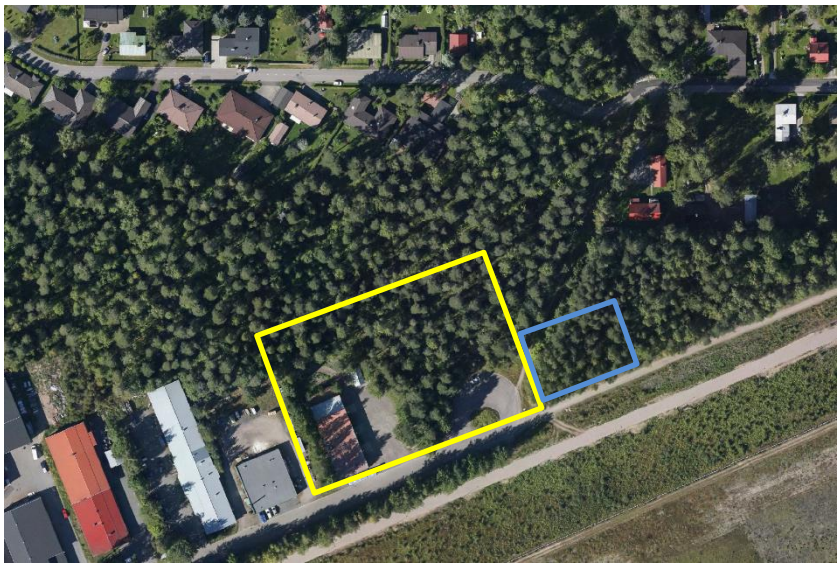

Ortoilmakuva, v.2015.

3. Ukonpuisto

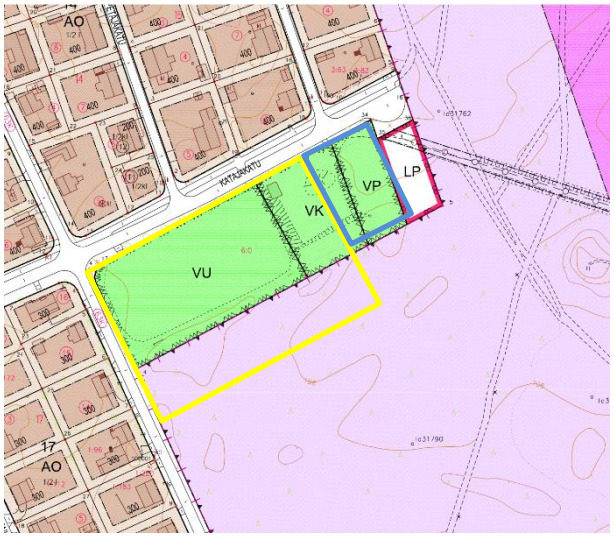

Ote ajantasa-asemakaavasta.

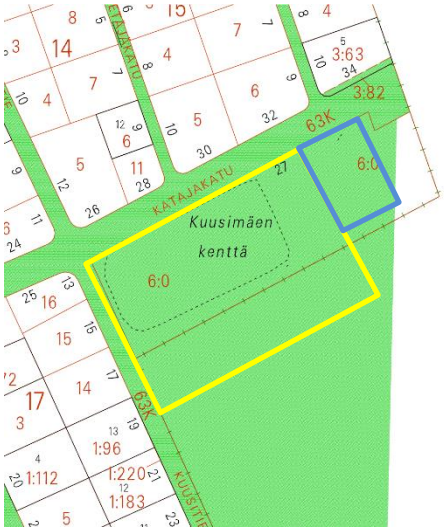

Maanomistus. Vihreällä merkityt alueet omistaa Lappeenrannan kaupunki.

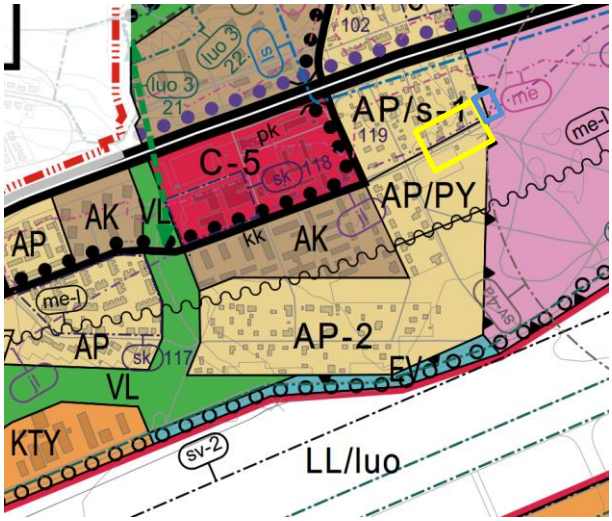

Ote Lappeenrannan keskustaajaman osayleiskaavasta 2030, keskusta-alue.

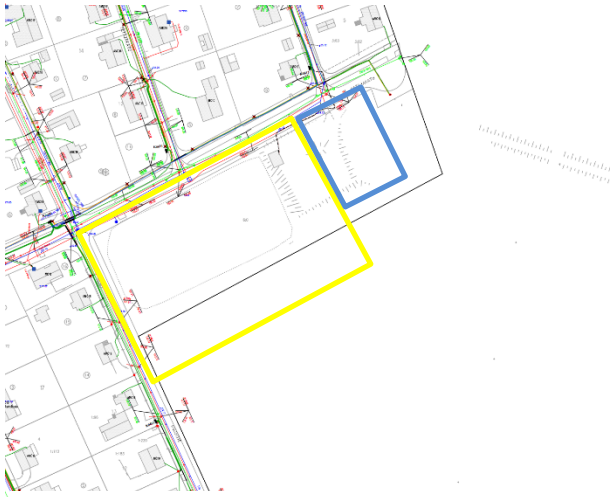

Ote verkostokartasta.

Ortoilmakuva, v.2015.

4. Lentokenttä/Helsingintien varsi

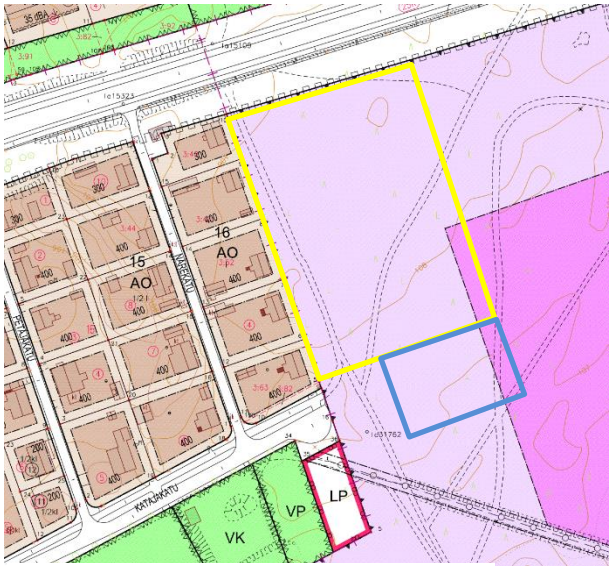

Ote ajantasa-asemakaavasta.

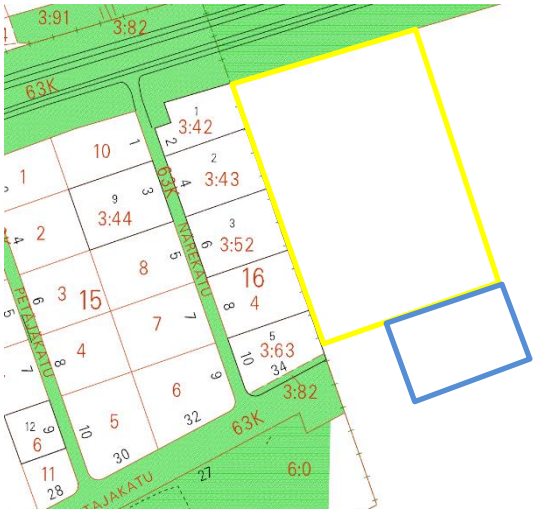

Maanomistus. Vihreällä merkityt alueet omistaa Lappeenrannan kaupunki.

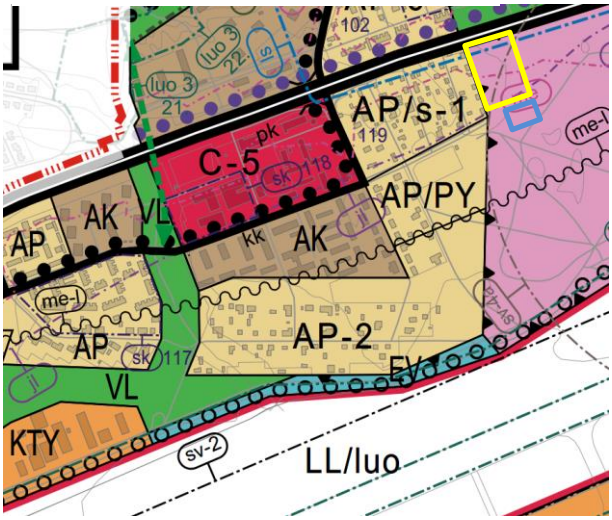

Ote Lappeenrannan keskustaajaman osayleiskaavasta 2030, keskusta-alue.

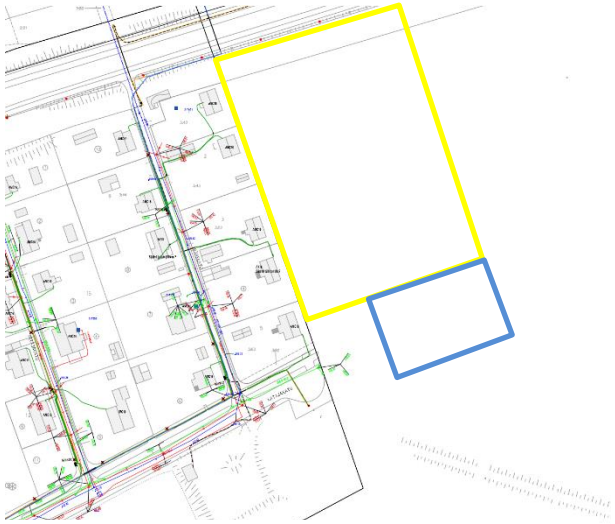

Ote verkostokartasta.

Ortoilmakuva, v.2015.

YHTEENVETOTAULUKKO

	1. Kourulan kenttä, nykyinen päiväkoti & koulu	2. Puolapuisto	3. Ukonpuisto	4. Lentokenttä/Helsingintien varsi
Asemakaava	Y: Yleisten rakennusten korttelialue.	P/VP: Puisto TTV: Yhdistettyjen teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.	VP: Puisto, VK: Leikkikenttä, VU: Urheilu- ja virkistyspalvelualue EP: Puolustusvoimien korttelialue. Korttelialueelle saa rakentaa asuntoja ainoastaan oppilaitoksen tarpeita varten.	EP: Puolustusvoimien korttelialue. Korttelialueelle saa rakentaa asuntoja ainoastaan oppilaitoksen tarpeita varten.
Osayleiskaava	C-5: Paikalliskeskuksen alue. Alueelle saa sijoittaa keskustaan soveltuvaa asumista sekä hallinto-, toimisto-, palvelu- ja myymälätiloja. Alueelle ei saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikköä. Aluetta suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota julkisen liikenteen, jalan- kulun ja pyöräilyn toimivuuteen sekä pysäköinti- ja huoltoliikenteen järjestelyihin. Suunnittelussa tulee pyrkiä eheyttämään kaupunkikuvaa. Kaupunkikuvallisesti merkittävät ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset tulee ottaa erityisesti huomioon uudisrakentamisen suunnittelussa.	KTY: Toimitilarakennusten alue. VL: Lähivirkistysalue. me-l: Lentomelualue. Alueelle voidaan sijoittaa uutta asuinrakentamista, mikäli alueelle laadittavan lentomeluennusteen mukaan valtioneuvoston asettamat yö- ja päivämelun ohjearvot eivät ylity.	AP/PY: Pientalovaltainen asuntoalue / Julkisten palvelujen ja hallinnon alue. Alueen lopullinen käyttötarkoitus ratkaistaan asemakaavoituksen yhteydessä.	EP: Puolustusvoimien alue. me: Meluntorjuntatarve. Alueella on ympäristömelusta aiheutuva selvitystarve, joka on otettava huomioon yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa ja rakentamisen ohjauksessa. Laadittujen ennusteiden mukaan liikenteen päiväaikainen melu ylittää alueella 55 dB. sv-4a: Suojavyöhyke. Merkinnällä osoitetaan alueita, joiden käyttöä on lähellä sijaitsevan vaaraa tai huomattavaa häiriötä aiheuttavan toiminnan vuoksi rajoitettava. Alueella on ensisijaisesti sallittua maa- ja metsätalousrakentaminen ja puolustushallintoa palveleva rakentaminen. Alueelle ei tule sijoittaa sairaalaa, vanhainkotia, päiväkotia tai muuta vastaavaa laitosta. Aluetta koskevista toimenpiteistä on pyydettävä lausunto Puolustusvoimilta.
Maanomistus	Kaupunki	Kaupunki ja yksityiset maanomistajat	Kaupunki	Suomen valtio
Nykyinen maankäyttö, rakennukset	Päiväkoti, koulu, monitoimitalo sekä urheilukentät.	Varastorakennus, metsää.	Entinen urheilukenttä, kenttää ei kunnossa pidetä. Leikkipuisto. Metsää.	Metsää, puolustusvoimien aluetta.
Maaperä, maasto, luonto	Hyvä rakennettavuus. Ei luontoarvoja.	Hyvä rakennettavuus.	Hyvä rakennettavuus, todennäköisesti ei erityisiä luontoarvoja.	Hyvä rakennettavuus, todennäköisesti ei erityisiä luontoarvoja.
Melu (ennuste)	Nykyiset urheilukentät Helsingintien varressa sijoittuvat yli 55 dB(A) alueelle. Rakennuksen sijoittelulla on mahdollista suojata leikkipiha melulta.	Lentomelualuetta, 55-60 dB(A).	Ei	Alueella yli 50 dB(A) päivämelu. Helsingintien varressa jopa 65-70 dB(A). Rakennuksen sijoittelulla on mahdollista suojata leikkipiha melulta.
Liikenneyhteydet	Hyvät liikenneyhteydet idästä ja lännestä hyvin saavutettavissa, linja-autopysäkki lähellä.	Kohtalaiset liikenneyhteydet. Vaatii ainakin kevyen liikenteen yhteyden rakentamista Puolakadulta.	Kevyen liikenteen yhteydet puutteelliset, linja-autopysäkille matkaa n.200m. Vaatii kevyen liikenteen yhteyden rakentamisen Helsingintielle.	Vaatii kevyen liikenteen yhteyden rakentamisen Helsingintielle, mahdollinen alikulku? Kevyen liikenteen yhteydet puutteelliset, linja-autopysäkille matkaa n.200m.
Väistötilojen tarve	Kyllä	Ei	Ei	Ei
Muuta	Ei vaadi kunnallistekniikan tai katujen rakentamista.	Sivussa alueen asutuksen painopisteestä, lähiympäristö teollisuusvarastoja. Lentäkentän lentoestepinta -> rakennuksen osat ei saa yltää yli 130 mpy, ts. rakennus ja rakennelmat saavat olla korkeintaan 24m korkeita. Rauhallinen alue, kuntorata vieressä.	Ei vaadi kunnallistekniikan rakentamista. Kaupunkirakenteesta hieman syrjässä, erillään Kourulan muista palveluista. Liikenne lisääntyy alueella. Rauhallinen alue, kuntorata vieressä.	Vaatii kunnallistekniikan rakentamista. Kaupunkirakenteesta hieman syrjässä, erillään Kourulan muista palveluista. Liikenne lisääntyy alueella Kuntorata vieressä.
Arvio	Soveltuu päiväkotikoululle	Ei sovellu päiväkotikoululle	Soveltuu päiväkotikoululle	Ei sovellu päiväkotikoululle

Johtopäätökset: Vaihtoehdot 1 ja 3 soveltuvat parhaiten päiväkotikoululle. Voimassa oleva osayleiskaava mahdollistaa päiväkotikoulun rakentamisen ko. alueille, toisin kuin muille selvitetyille alueille. Vaihtoehtojen 1 ja 3 liikenneyhteydet ovat vähintäänkin kohtalaiset, alueet ovat kaupungin omistuksessa eikä alueille kohdistu sellaisia ympäristöhäiriötä, joita ei voida esim. rakennusten sijoittelulla ehkäistä.

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI

Liite 9

26.3.2018

Dnro 1295/10.02.03.00/2016

KOURULAN PÄIVÄKOTIKOULUN ASEMAKAAVAN MUUTOS

Kourulan aluekeskuksen rakennetun kulttuuriympäristön selvitys 26.3.2018

Elinvoima ja kaupunkikehitys | Kaupunkisuunnittelu

PL 11, 53101 Lappeenranta | Villimiehenkatu 1 | puh. (05) 6161

kirjaamo@lappeenranta.fi | www.lappeenranta.fi

SISÄLLYS

SELVITYSALUE 3
KOURULAN KAUPUNGINOSAN RAKENTUMINEN 4
Ympäristön kehittyminen kuvin ja kartoin 5
KOURULAN ALUEKESKUS 7
Kourulan päiväkoti 9
Kuusimäen koulu 12
Kourulan monitoimitalo 16
YHTEENVETO RAKENNETUN KULTTUURIYMPÄRISTÖN ARVOISTA 21
LÄHTEET 23

KOURULAN PÄIVÄKOTIKOULUN ASEMAKAAVAN MUUTOS
Kourulan aluekeskuksen rakennetun kulttuuriympäristön selvitys
63 Kourula, kortteli 11, tontit 12, 13 ja 16

SELVITYSALUE

Selvitysalue sijaitsee Kourulan kaupunginosassa noin kolme kilometriä Lappeenrannan ydinkeskustasta länteen. Alue käsittää suurimman osan Kourulan palvelukeskuksesta sisältäen Kourulan monitoimikeskuksen Nurmelanraitin länsipuolisen rakennuksen (monitoimitalon) sekä Kuusimäen koulun ja Kourulan päiväkodin, jotka muodostavat Kourulan aluekeskuksen ytimen. Selvitysalue rajautuu pohjoisessa Kourulan kenttään, idässä Nurmelanraittiin, etelässä Katajakatuun ja lännessä Raitapuistoon.

Aluekeskus on muodostunut Helsingintien ja lentokentän väliin 1970- ja 1980-lukujen taitteessa. Selvitysalueen pinta-ala on noin 1 hehtaari. Alla olevassa kartassa näkyy alueen sijainti ja rajaus.

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti ja rajaus.

KOURULAN KAUPUNGINOSAN RAKENTUMINEN

Kourulan kaupunginosa on syntynyt pääosin Lappeen kunnan Ihalaisten ja Kourulan kylien maille. Kourulan vanhan maarekisterikylän kantatalona on ollut Suninen, joka sijaitsi nykyisen Sammonlahden alueella. Vuoden 1967 kuntaliitoksessa Kourulasta tuli osa Lappeenrantaa.

Kaupunginosan vanhimmat rakennukset ovat Närekadun varrella sijaitsevat pientalot, jotka on rakennettu 1930-luvun puolivälissä. Omakotirakentaminen pääsi kuitenkin kunnolla vauhtiin vasta sotien jälkeen viime vuosisadan puolivälin tienoilla, ja jatkui aina 1970-luvun loppuun saakka.

Kourulan punatiilinen aluekeskus rakennettiin lentokentän ja Helsingintien väliin 1970- ja -80 -lukujen vaihteessa. Aluekeskusta ympäröivät 2 – 3 -kerroksiset kerrostalot ja 2-kerroksiset rivitalot, joita alettiin rakentaa samaan aikaan aluekeskuksen kanssa 1970-luvun lopussa ja seuraavan vuosikymmenen alkupuolella. Viimeiset kerrostalot rakennettiin 1990-luvun kuluessa. Kourulan lounaisosassa Paatsamankadulla on pienteollisuusalue lentokentän vieressä.

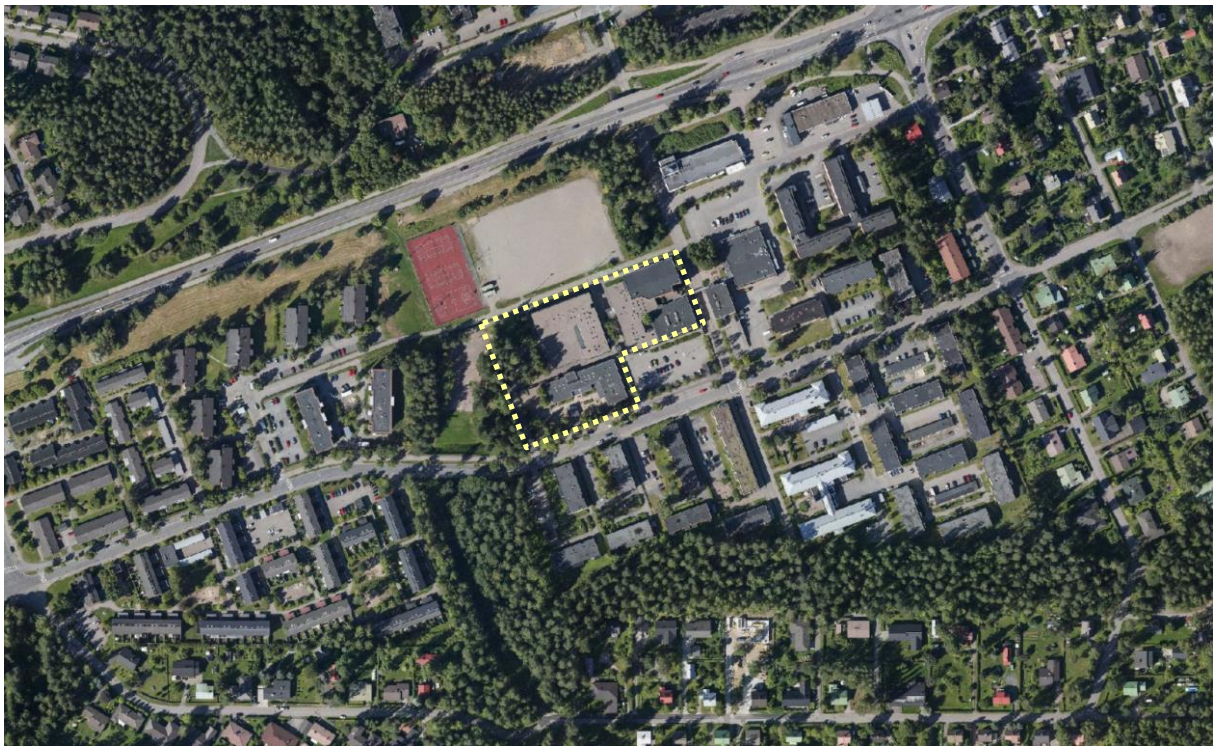

Kuva 2. Ortoilmakuvayhdistelmä vuosilta 2016 ja 2017 Kourulan aluekeskuksesta ja sitä ympäröivästä asutuksesta. Selvitysalue on rajattu karttaan keltaisella. Kuvan oikeassa yläkulmassa näkyy Kourulan vanhinta omakotitaloaluetta.

Ympäristön kehittyminen kuvin ja kartoin

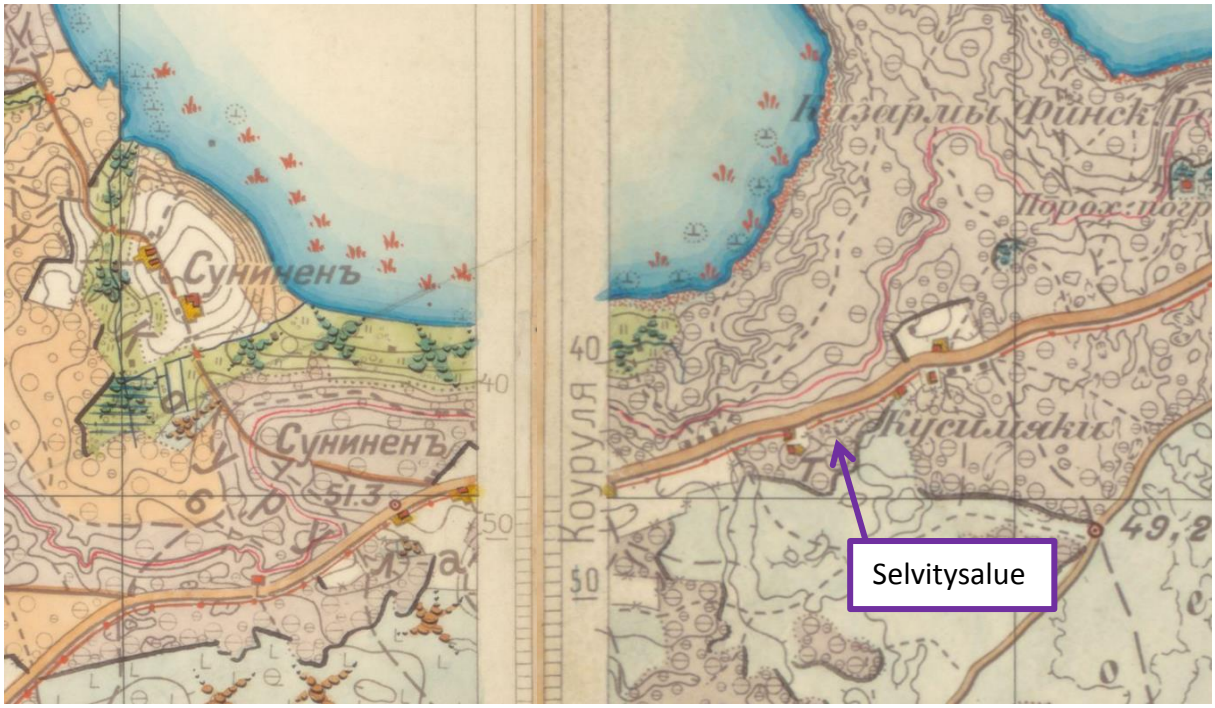

Kuva 3. Kourulan (Коуруля) alue sijoittuu vuoden 1893 Senaatin kartastossa kahden karttalehden alueelle, pääosin nykyisen Kourulan kaupunginosan länsipuolelle Skinnarilan niemeen vievän tien varteen. Vasemmanpuoleisen karttalehden oikeassa reunassa näkyy kaksi Sunisen (Сунинень) –nimistä taloa, joista toinen lienee Kourulan maarekisterikylän kantatalo. Alueen asutus on sijoittunut enimmäkseen päätien varteen. Karttaotteet: Arkistolaitoksen digitaaliarkisto.

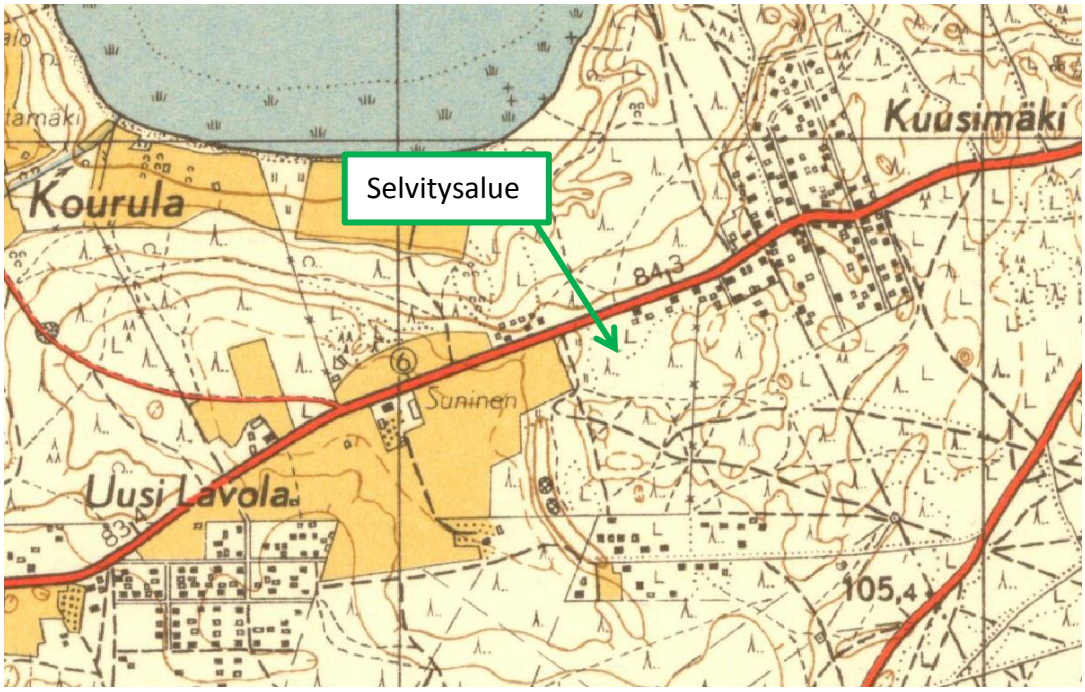

Kuva 4. Ote vuoden 1951 peruskartasta. Selvitysalue on hakattua mäntymetsää. Kourulan alue on osoitettu samalle suunnalle kuin vanhassa Senaatin kartastossakin. Sunisen tila näkyy selvitysalueen länsipuolella Helsingintien varressa. Nykyisen Kourulan kaupunginosan alueelle on rakennettu vasta omakotitaloja Närekadun, Petäjäkadun ja Kuusitien varteen sekä nykyisen huoltoaseman ja leipomon alueelle Lähde: Maanmittauslaitos.

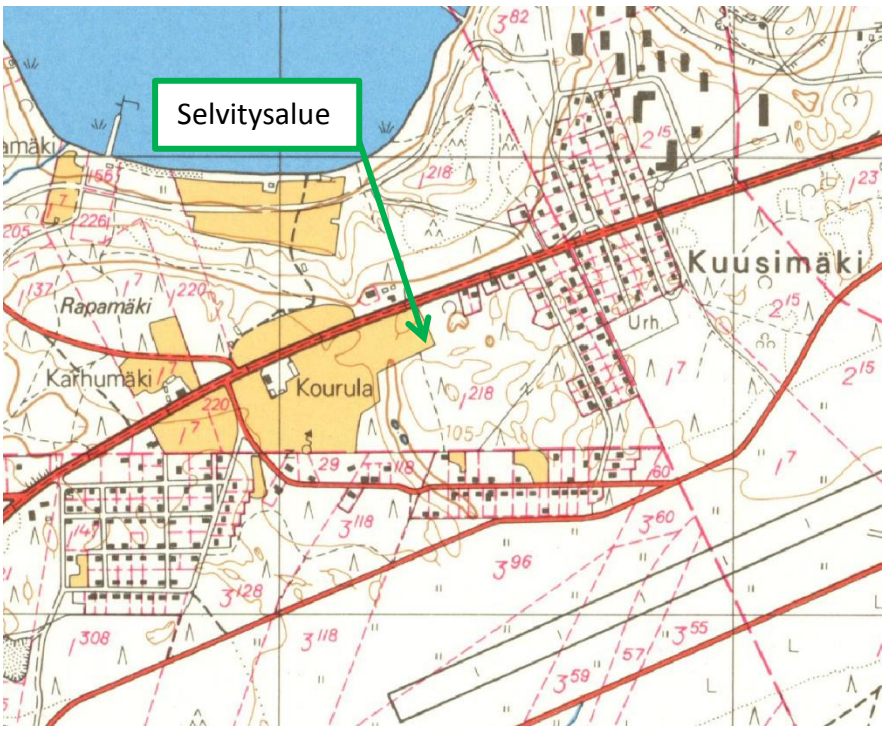

Kuva 5. Ote vuoden 1971 peruskartasta. Selvitysalue kasvaa edelleen mäntymetsää, mutta alueen eteläpuolelle on rakennettu lentokentän kiitorata ja pohjoispuolelle Huhtiniemeen ensimmäiset lamellikerrostalot. Selvitysalueen itäpuolella olevaa Honkakatua on jatkettu etelään Puolakadun omakotitalokortteleihin saakka. Sunisen tilan nimi on vaihtunut Kourulaksi. Lähde: Maanmittaus-

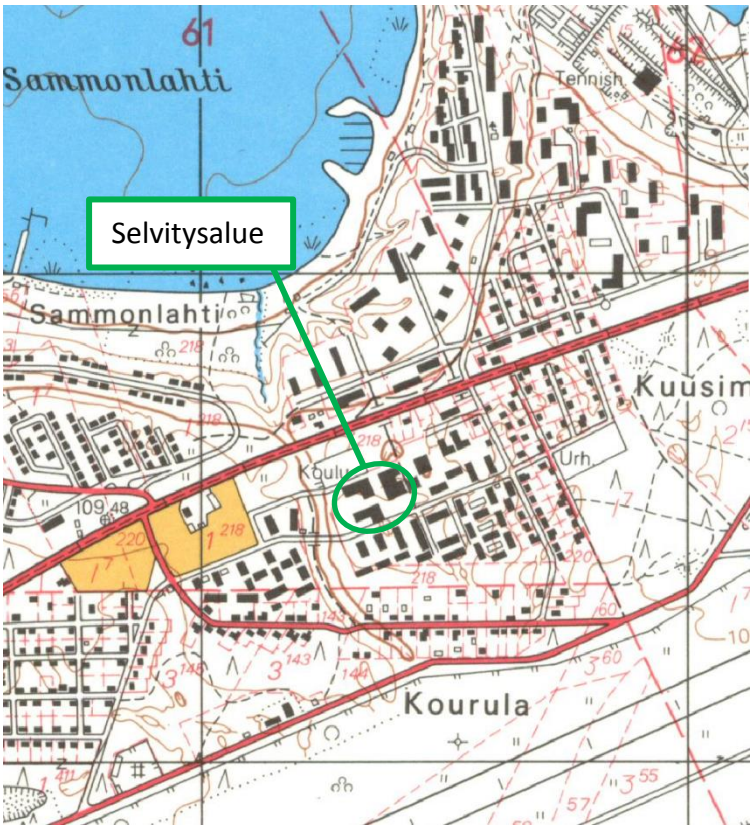

Kuva 6. Ote vuoden 1983 peruskartasta. Selvitysalueella olevat koulu, päiväkoti ja monitoimitalo on rakennettu – samoin pääosa Kourulan aluekeskusta ympäröivästä kerrostaloalueesta. Lähde: Maanmittauslaitos.

KOURULAN ALUEKESKUS

Kourulan aluekeskukseen kuuluu kaikkiaan viisi rakennusta (kuva 7), jotka kaikki on rakennettu 1970- ja 1980-luvun taitteessa. Kolmessa niistä on yleisiä tiloja ja kahdessa liiketiloja ja hyvinvointipalveluja tarjoavia yrityksiä. Kaikki rakennukset ovat punatiilisiä, tasakattoisia ja syvärunkoisia. Tehosteväriä rakennuksissa on käytetty tummansinistä muun muassa kulmapelleissä ja teräspalkkisissa katoksissa.

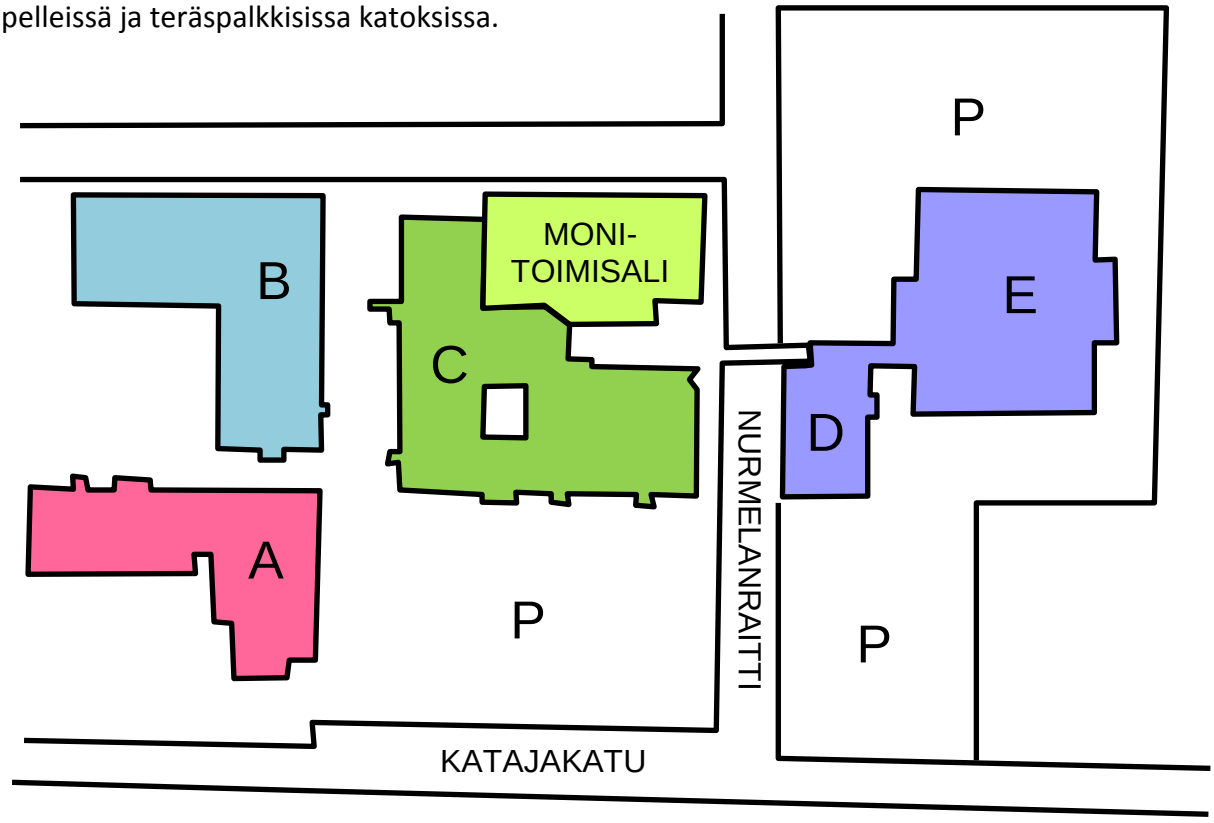

Kuva 7. Kourulan aluekeskuksen toiminnot sen valmistuessa:
A) Päiväkoti, B) Koulu,
C) Monitoimisali, vanhusten ja vammaisten aluepalvelukeskus, terveyskeskuksen lääkärin ja terveydenhoitajan vastaanotot, hammaslääkäri, kerhokeskus, kahvio, seurakunta, kokoustilat,
D) Lappeenrannan toimintakeskus Oy, Kourulan Talonhoito Oy, kukkakauppa, parturikampaamo, posti,
E) Hallimyymälät

Aluekeskus rakentui muutamassa vuodessa alueen asemakaavan tultua voimaan lokakuussa 1979. Ensimmäisiä rakennuslupia päiväkodille, koululle ja toimintakeskukselle haettiin jo vuonna 1977 Kourulan Monitoimikeskus Oy:n nimellä. Rakennukset on suunnitellut Kulutusosuuskuntien asunto-osaston arkkitehti Sulo Savolainen.

Punatiiliset rakennukset rakennettiin voimaan tulleen asemakaavan mukaisesti, ja ne muodostavatkin yhtenäisen kokonaisuuden betoniterasseineen ja kattoikkunoineen. Aluekeskuksen rakennukset on tehty maastonmuotoja myötäillen betonielementeistä, mistä johtuen monitoimitalo ja Kuusimäen koulu ovat Helsingintien puolelta kaksikerroksisia päiväkodin tilojen

sijoittuessa yhteen tasoon Katajakadun varteen. Rakennukset ovat muodoltaan matalia, tasakattoisia ja syvärunkoisia, ja sopivat siten hyvin yhteen ympäröivän rakennuskannan, eli 2 – 3-kerroksisten lamellikerrostalojen kanssa.

Aluekeskuksen myymälärakennusten (D ja E) pohjois- ja koillispuolella on lisää palveluita, muun muassa leipomo ja huoltoasema. Juurakkokadun palvelukoti on selvitysalueen kaakkoispuolella Katajakadun toisella puolen. Myös Lappeenrannan opiskelija-asuntosäätiöllä (LOAS) on kerrostaloja selvitysalueen välittömässä läheisyydessä (kuva 10).

Kuvat 8 ja 9. Myymälä- ja palvelurakennukset (C – E) on yhdistetty toisiinsa katoksin ja ylikulkusilloin.

Kuva 10. Viistoilmakuva kaakkoon päin kesältä 2017. Etualalla Kourulan kentät.

Tässä selvityksessä keskitytään Kourulan aluekeskuksen kolmeen yleiseen rakennukseen (rakennukset A – C kuvassa 7) Katajakadun ja Kourulan kenttien välissä Nurmelanraitin länsipuolella. Nurmelanraitin varressa, palloilukenttien eteläpuolella on Kourulan monitoimitalo, jossa on nykyisin palloiluhallin lisäksi muun muassa seurakunnan tiloja ja kahvila-ravintola. Katajakadun varressa on Kourulan päiväkoti, jonka takana, monitoimitalon länsipuolella, on Sammonlahden koulun Kuusimäen toimipiste.

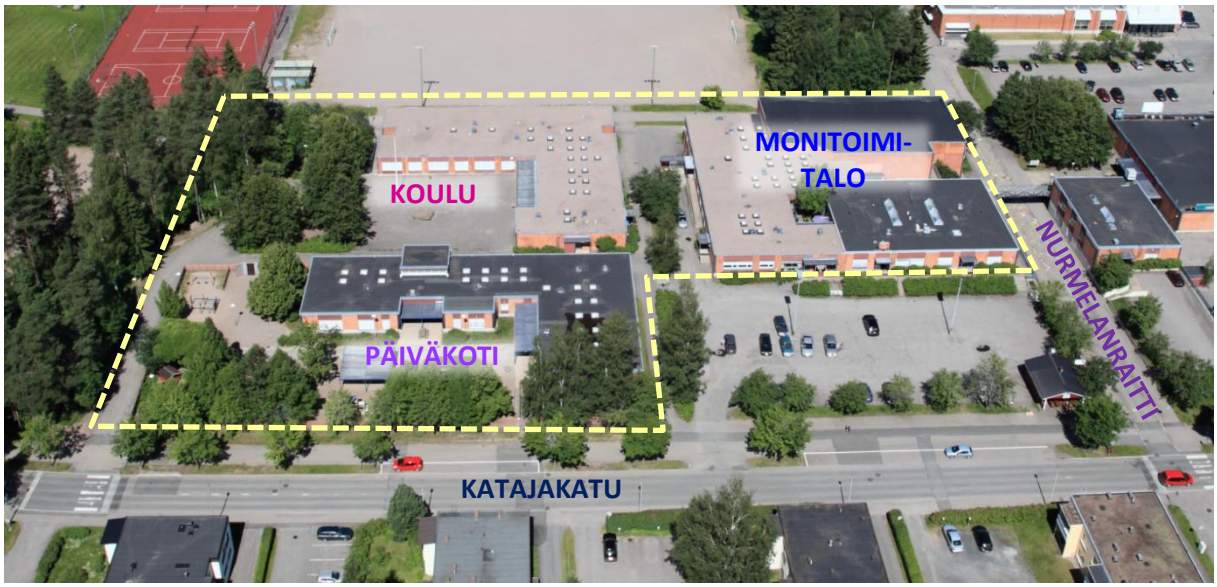

Kuva 11. Viistoilmakuva Helsingintielle päin kesällä 2014. Etualalla päiväkoti ja sen takana koulu ja monitoimitalo. Rakennusten taustalla näkyvät pelikentät. Kuvan oikeassa reunassa pilkottavat Kourulan aluekeskukseen kuuluvat liiketilat.

Kourulan päiväkoti

Katajakatu 10:ssä sijaitseva Kourulan päiväkoti on valmistunut ensimmäisenä aluekeskuksen rakennuksista vuonna 1978. Rakennuksen on suunnitellut Kulutusosuuskuntien keskusliiton asunto-osaston arkkitehti Sulo Savolainen. Tällä hetkellä Kourulan päiväkodin tiloissa toimii vain kaksi ryhmää: alle 3-vuotiaiden Töpinä ja 1 – 5-vuotiaiden Murula. Päiväkodissa on yhteensä 33 lasta, joista 21 on Murula-ryhmässä ja loput 12 Töpinässä. Kourulan päiväkodilla on toimipisteet myös Kasarminkadulla ja Tykissä. Päiväkodin kaikkien toimipisteiden yhteenlaskettu lapsimäärä on 121.

Kuva 12. Päiväkotirakennus Katajakadulta päin maaliskuussa 2018.

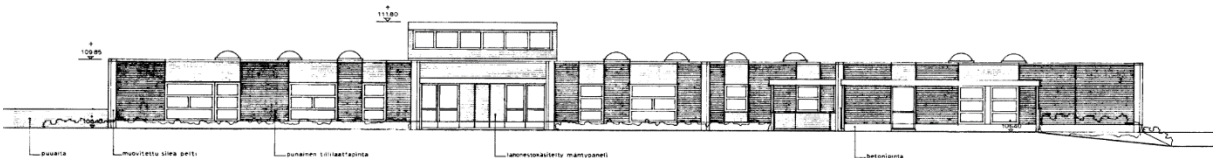

Kuva 13. Ote päiväkodin rakennuslupakuvasta 30.5.1977, julkisivu kaakkoon. Ikkunat eivät ole toteutuneet aivan suunnitelman mukaan (vrt. kuva 12).

Kaikki päiväkodin tilat on sijoitettu yhteen kerrokseen rakennuksen pinta-alan ollessa 942 m^2. Noin puolet rakennuksen tiloista ei ole tällä hetkellä käytössä sisäilmaongelmien vuoksi (kuva 14).

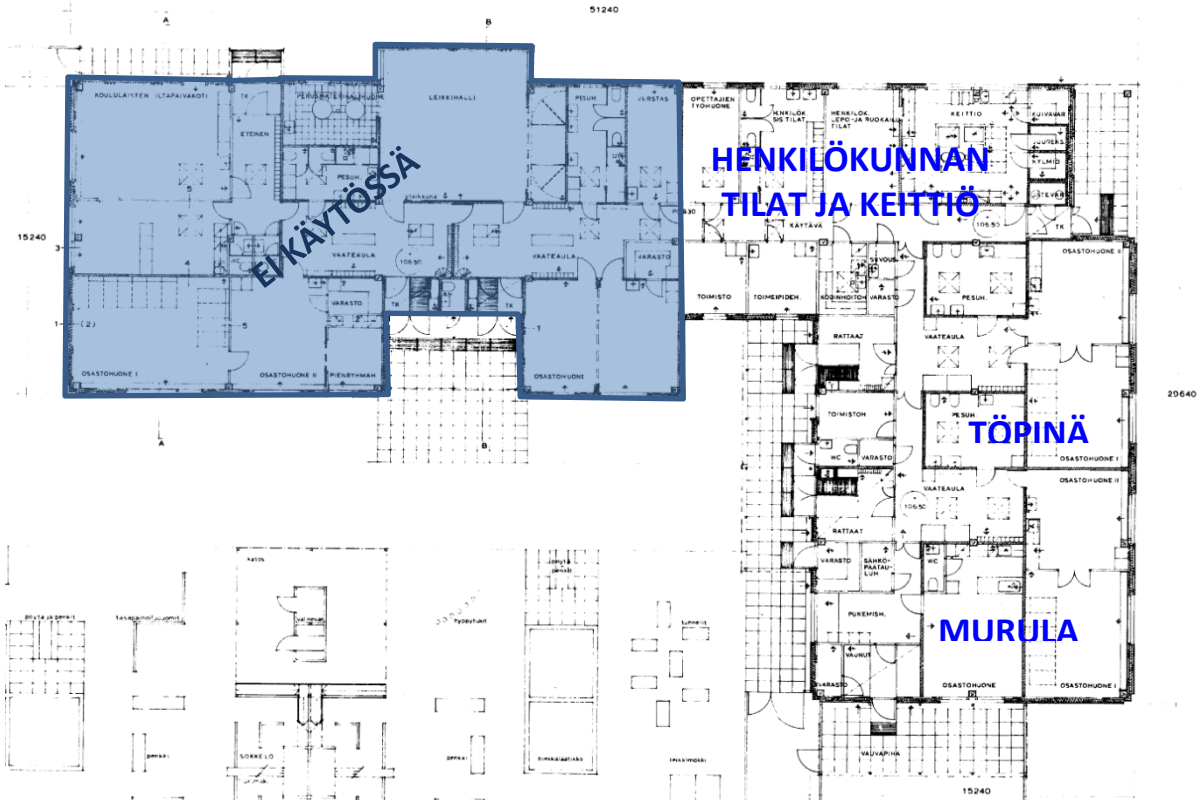

Kuva 14. Päiväkodin pohjapiirustus vuodelta 1977.

Arkkitehtuuriltaan päiväkoti on rakennusajalleen tyypillisesti matala, tasakattoinen ja syvärunkoinen. Punatiilisiä elementtijulkisivuja rytmittävät ikkunoiden lisäksi niiden yläpuolinen tummanpunainen laudoitus. Suuret neliönmuotoiset ja suorakulmiot ikkunat on jaettu pienempiin ruutuihin ja sijoitettu lähelle sokkelin yläreunaa rakennuksen etelä- ja itäpuolella. Ilmeisesti ikkunat ovat alun perin olleet 4- ja 6-ruutuisia, joissa suurin ruutu on myöhemmin jaettu vaakasuuntaan kahtia ulkopuolelta. Katolla olevista kattoikkunoista ei tule valoa sisätiloihin, vaan sisäkattoihin on asennettu muun muassa akustisia levyjä. Päiväkodin sisäänkäyntien edessä on tummansiniset tasakattoiset ja teräspalkkiset katokset. Kunkin ryhmän tiloihin on oma sisäänkäynti. Päiväkodin piha rajautuu etelä- ja länsipuolelta lauta-aitaan. Idässä ja pohjoisessa päiväkodin rakennus rajaa suurinta osaa piha-alueesta.

Kuva 15. Murulan luokkahuone talvella 2018.

Kuva 16. Töpinän ja Murulan sisäänkäynnit talvella 2018.

Kuva 17. Oikealla on päiväkodin pohjoisjulkisivua, vasemmalla koulun eteläpääty ja niiden välissä taaempana näkyy monitoimitalon osa, jossa on seurakunnan tiloja. Talvi 2018.

Kuusimäen koulu

Sammonlahden koulun Kuusimäen toimipiste sijaitsee Kourulan päiväkodin ja pallokenttien välissä. Koulu on yksisarjainen ja siellä opetetaan luokka-asteita 1-6. Lisäksi samoissa tiloissa toimii päiväkodin esiopetuksen ryhmä Kuusenkolo. Koulussa on yhteensä 127 oppilasta, joista 20 osallistuu esiopetukseen.

Kuva 18. Kuusimäen koulu pihalta päin talvella 2018.

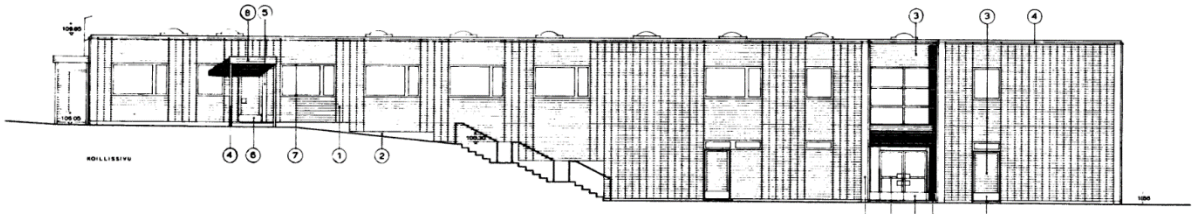

Kuva 19. Koulun koillisjulkisivu vuoden 1979 rakennuslupakuvissa.

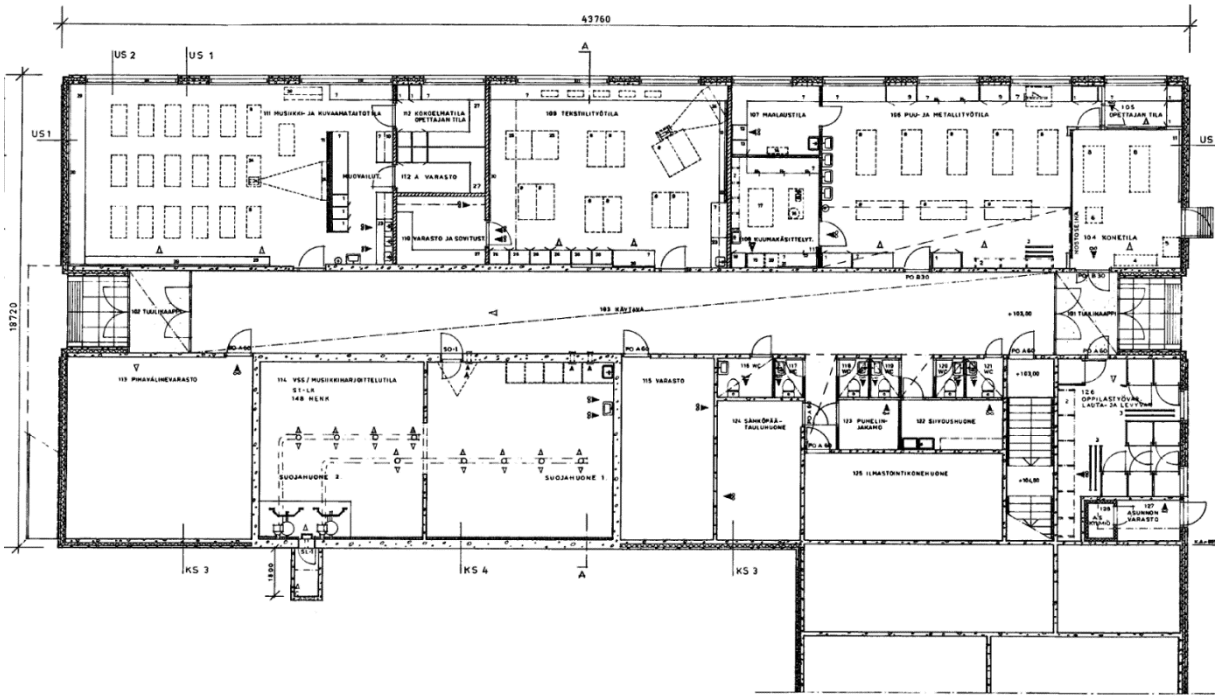

Kuva 20. Koulun alakerran pohjapiirustus vuodelta 1979. Alakertaan on sijoitettu taide- ja taitoaineiden tiloja, kuten musiikki- ja käsityöluokat.

1923 kerros-m^2:n laajuinen koulurakennus on valmistunut syksyllä 1980. Koulu on rakennettu rinteeseen siten, että luokkatilat sijoittuvat kahteen kerrokseen pallokenttien puolella (kuva

19). Rakennuksen yksikerroksisessa osassa on muun muassa ruokala, kirjasto ja esiopetuksen tilat. Koulun eteläpäädyssä on alun perin ollut talonmiehen asunto (kuva 22). Tilat ovat nykyisin eskariryhmä Kuusenkolon käytössä. Koulun piha avautuu samaan ilmansuuntaan päiväkodin pihan kanssa kohti Raitapuistoa.

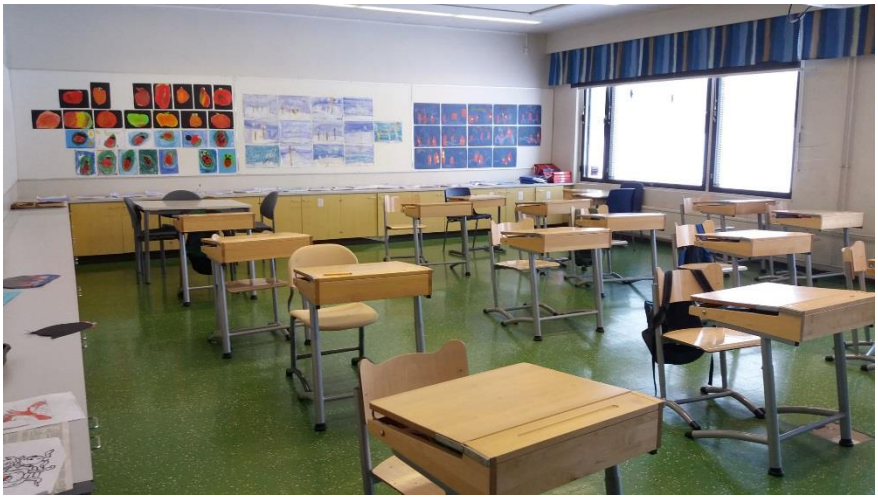

Kuva 21. Alakerran länsipäädyn luokkatila maaliskuussa 2018.

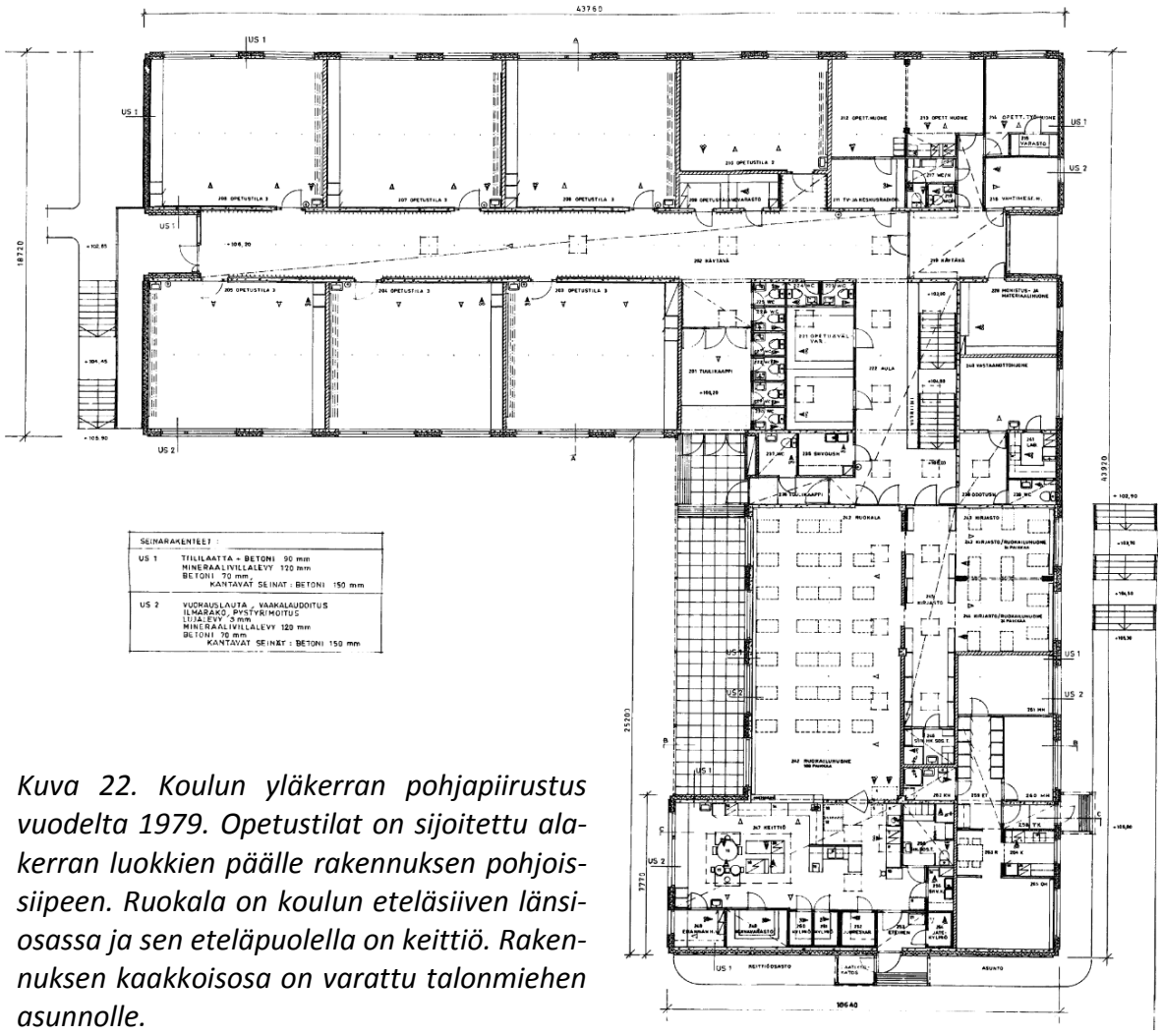

Kuva 22. Koulun yläkerran pohjapiirustus vuodelta 1979. Opetustilat on sijoitettu alakerran luokkien päälle rakennuksen pohjoissiipeen. Ruokala on koulun eteläsiiven länsiosassa ja sen eteläpuolella on keittiö. Rakennuksen kaakkoisosa on varattu talonmiehen asunnolle.

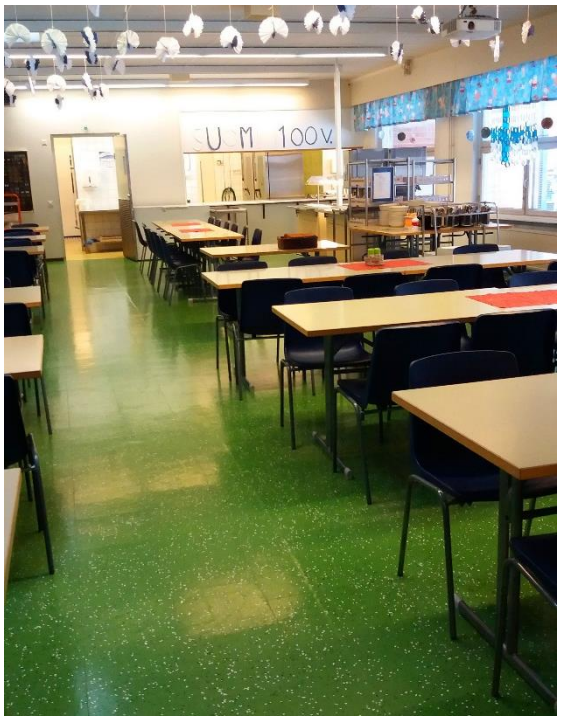

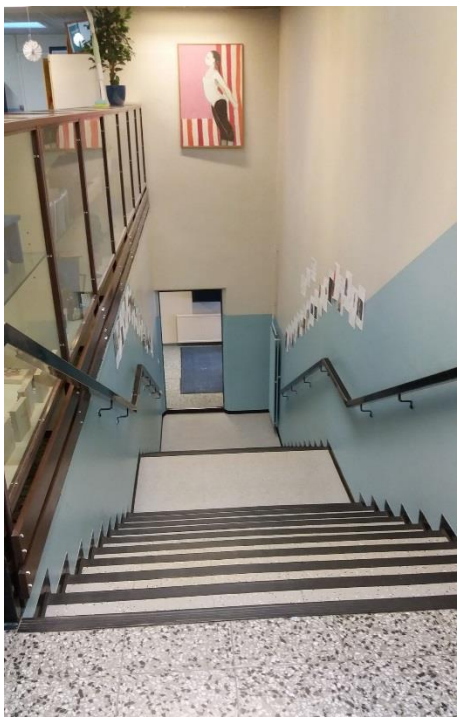

Kuvat 23 ja 24. Koulun ruokala ja ala- ja yläkerran yhdistävä portaikko maaliskuussa 2018.

Betonielementeistä rakennettu koulu on päiväkodin tapaan tasakattoinen, syvärunkoinen ja vuorattu punatiililaattaelementeillä. Ikkunat ovat leveitä, ja niissä on sivuilla kapeammat ruudut ja keskellä yksi leveämpi (kuva 25). Ikkunoiden ylä- ja alapuolella on käytetty julkisivun rytmittämisessä samaan tapaan tummanpunaista vaakalaudoitusta kuin päiväkodissakin.

Kuva 25. Koulun pohjoisjulkisivu kentille päin talvella 2018. Taustalla näkyvät palloiluhalli ja LOAS:n opiskelija-asuntoja.

Koulun pääsisäänkäynnin edustalla on tummansininen teräspalkeilla tuettu katos (kuva 26). Myös koulun päädyssä olevan entisen asunnon sisäänkäynnin edustalla on sininen teräspalkkinen katos (Kuva 27). Muista koulun sisäänkäynneistä poiketen pohjakerroksen pääsisäänkäynti on sisäänvedetty ja katos ulottuu seinästä seinään ilman erillisiä tukipalkkeja (kuva 28).

Kuva 26. Koulun pääsisäänkäynti sijaitsee pihan puolella. Maaliskuu 2018.

Kuva 27. Sisäänkäynti esiopetuksen tiloihin talvella 2018.

Kuva 28. Sisäänkäynti pohjakerroksen luokkahuoneisiin talvella 2018.

Kourulan monitoimitalo

Kourulan monitoimitalo sijaitsee Kuusimäen koulun itäpuolella, Kourulan kenttien ja Katajakadun paikoitusalueen välissä Nurmelanraitin länsireunalla. Rakennus on tehty kahdessa vaiheessa. Ensimmäinen, muun muassa neuvolatilat sisältävä osa valmistui 1970-luvun lopulla, ja uudempi, laajempi osa, jossa on muun muassa liikuntahalli, valmistui 1980-luvun alussa.

Kuva 29. Monitoimitalon pohjoisjulkisivu maaliskuussa 2018.

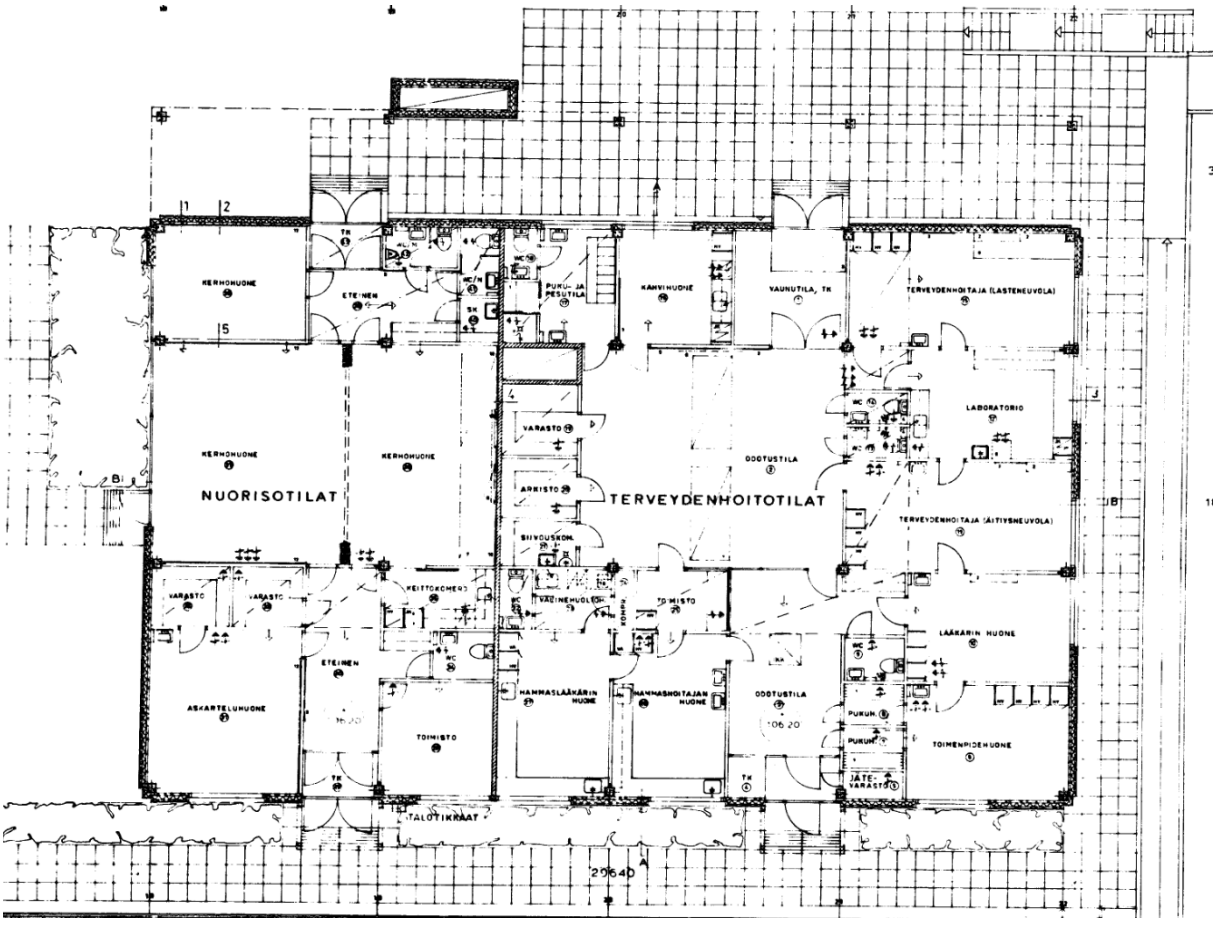

Kuva 30. Monitoimitalon vanhemman osan ylätason pohjapiirustus vuodelta 1977. Rakennuksen itäpuolella on luiska, jota pitkin pääsee pohjoispuolen sisäänkäynneille, jotka ovat 2. kerroksen korkeudella.

Monitoimitalo on koulun tapaan osittain kaksikerroksinen. Julkisivuiltaan rakennus on tiilipintaista betonielementtiä. Kuten koulun ja päiväkodin rakennuksissa, myös monitoimitalossa on

tummansiniset kulmapellit ja samaa värimaalimaa olevat sisäänkäynnit. Rakennuksen ikkunoiden ylä- ja alapuolella on tummanpunaista laudoitusta. Liikuntahallin ulkoseinässä on lasielementtiseinää (kuva 29). Rakennus on tasakattoinen ja syvärunkoinen muiden aluekeskuksen rakennusten tapaan. Katolla on useita kattoikkunoita liikuntahallin kohta pois lukien. Rakennuksen huoneistoala on 2254 m^2.

Kuva 31. Terveyskeskuksen sisäänkäynti pihakannen puolelta maaliskuussa 2018.

Monitoimitalon vanhempi osa on puurunkoinen. Tiloissa on aiemmin toiminut Kourulan terveydenhoitopalvelut, kuten lääkärin ja terveydenhoitajan vastaanotto (kuva 30). Myös osa nykyisen kahvila-ravintolan tiloista on vanhassa osassa. Rakennuksen pohjoisosassa on kellaritiloja terveydenhoitotilojen alla – ei kuitenkaan koko rakennuksen alueella (kuva 32).

Uudempi osa monitoimitalosta on betonirunkoinen. Uudemman ja vanhan osan väliin on jätetty sisäpiha, joka nykyisin toimii rakennuksessa olevan kahvilan terassina. Laajennusosa on pääosin kaksikerroksinen. Ilmanvaihtokonehuoneet ja muita talotekniikan tiloja on sijoitettu kellarikerrokseen pihakannen alle rakennuksen keskiosiin. Palloiluhalli on pääosin kahden kerroksen korkuista tilaa, poikkeuksena katsomot hallin eteläseinällä ja länsipäädyssä sekä niiden alla olevat varastotilat.

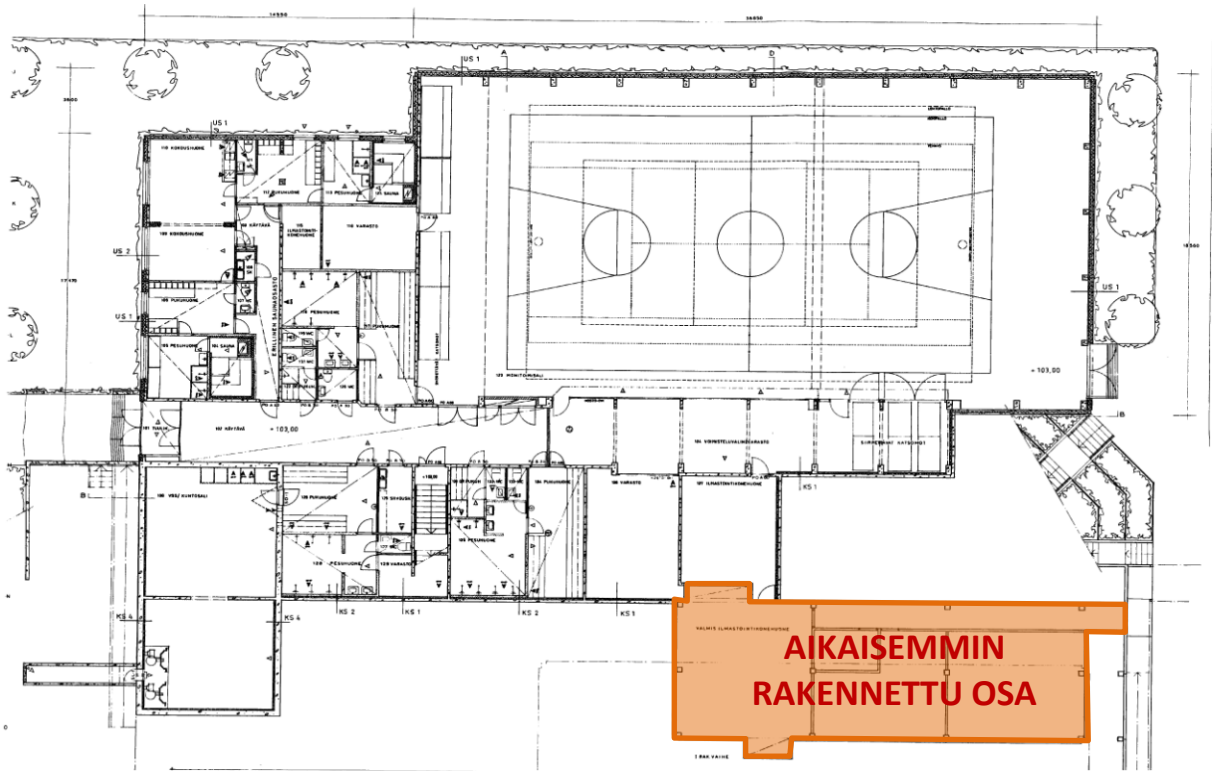

Kuva 32. Monitoimitalon uudemman osan alatason pohjapiirustus vuodelta 1979.

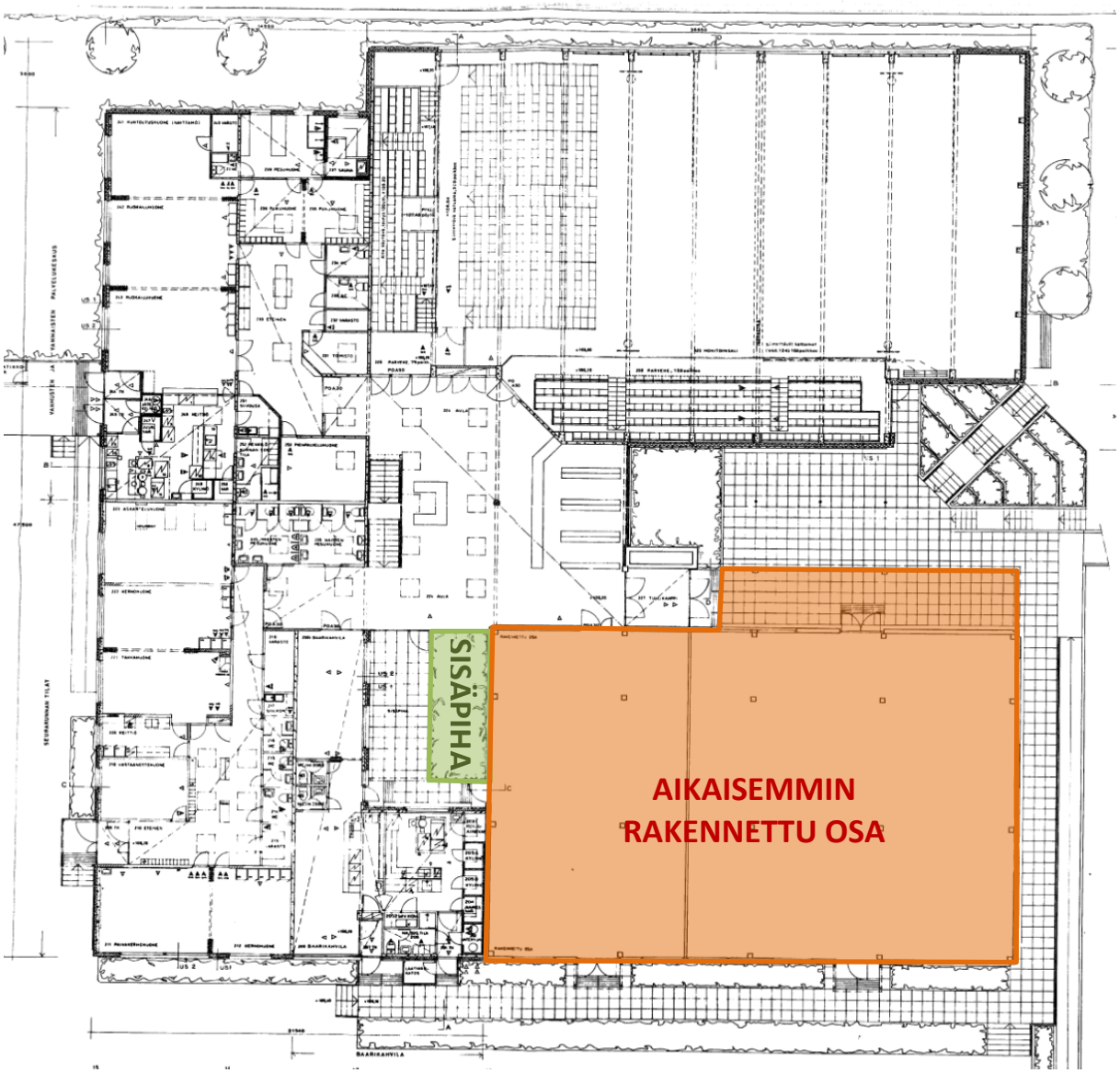

Kuva 33. Monitoimitalon uudemman osan ylätason pohjapiirustus vuodelta 1979.

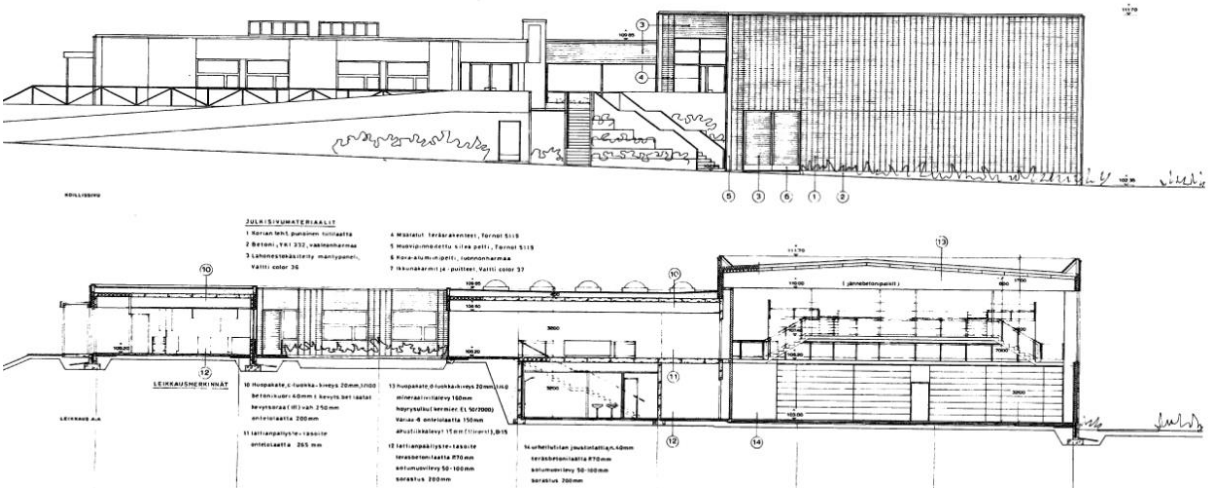

Kuvat 34 ja 35. Monitoimitalon koillisjulkisivu ja leikkaus vuodelta 1979.

Kuva 36. Monitoimitalon pihakannelle vievät rappuset itäkoillisesta päin maaliskuussa 2018. Kuvan vasemmassa reunassa näkyy monitoimikeskuksen rakennuksia yhdistävä kävelysilta.

Kuva 37. Monitoimitalon länsijulkisivu talvella 2018.

Kuva 38. Monitoimitalon eteläjulkisivu talvella 2018.

Monitoimitalossa on liikuntahallin ja entisten neuvolatilojen lisäksi väestönsuoja, kerhotiloja, sosiaalitiloja, kokoustiloja ja kahvila-ravintola. Rakennus on nykyisin Sammonlahden seurakunnan ja Lappeenrannan liikuntatoimen sekä kasvatus- ja opetustoimen käytössä. Rakennuksessa olevaa Cup-Kahvilaa pitää yksityisyrittäjä. Neuvolatilat (325 m^2) ovat olleet tyhjillään syksystä 2014 lähtien. Rakennuksen omistaa Lappeenrannan kaupunki.

Kuva 39. Näkymä etelään monitoimitalon ja koulun välistä talvella 2018. Betonisen terassin alakerrassa on sisäänkäynti liikuntahalliin.

Kuva 40. Palloiluhalli maaliskuussa 2018.

YHTEENVETO RAKENNETUN KULTTUURIYMPÄRISTÖN ARVOISTA

Paikallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Kourulan aluekeskus on rakentunut muutamassa vuodessa vuoden 1979 asemakaavan mukaisesti heti asemakaavan vahvistuttua. Punatiiliset yleiset rakennukset muodostavat yhtenäisen ja tiiviin kokonaisuuden betoniterasseineen asuntoalueen pohjoislaidalla. Arkkitehtuuriltaan aluekeskuksen rakennukset liittyvät läheisiin saman ikäisiin lamellikerrostaloihin. Aluekeskukseen kuuluu viisi rakennusta, joista kahdessa on pelkästään liiketiloja. Katajakatu 10 – 12:ssa toimivat Kuusimäen koulu ja Kourulan päiväkoti sekä Kourulan monitoimitalossa muun muassa liikuntahalli ja seurakuntakoti.

Kourulan keskus Katajakatu 10 – 12:ssa on luokiteltu Lappeenrannan keskusta-alueen osayleiskaavaa varten laaditussa rakennetun kulttuuriympäristön selvityksessä paikallisesti merkittäväksi aluekeskukseksi 1970- ja 1980-lukujen vaihteesta.

Rakennuskokonaisuuteen kuuluvat päiväkoti, koulu ja monitoimitalo ovat kaikki Kulutusosuuskuntien asunto-osaston arkkitehti Sulo Savolaisen suunnittelemia.

Rakennuskokonaisuuden osista ensimmäisenä on valmistunut päiväkoti tammikuussa 1978. Koulurakennus on valmistunut syksyllä 1980. Monitoimitalo on rakennettu kahdessa vaiheessa, joista vanhempi on valmistunut 1970-luvun loppuvuosina (mahdollisesti jo 1978) ja uudempi osa heti 1980-luvun alussa rakennuksesta tehtyjen suunnitelmien perusteella.

- Historialliset arvot

Kourulan aluekeskus on aikakaudelleen tyypillinen rakennuskompleksi, joka kuvastaa hyvin 1970-luvun lopun julkisen rakentamisen pyrkimyksiä. Kohde ei kuitenkaan omaa erityisiä historiallisia arvoja. Se ei liity oleellisesti paikkakunnan, yhteisön taikka koko valtion tai kansakunnan historiaan.

- Rakennushistorialliset arvot

Kuten Lappeenrannan monitoimitalon ja pääkirjaston rakennushistoriaselvityksessä (SitoWise Oy 2017) todetaan, olivat monitoimitalot 1970-80 luvulla uusia rakennustyyppejä suomalaisessa rakentamisessa. Niiden sisältö vaihteli paikkakunnittain. Joskus ne kokosivat suojiinsa monia jo aikaisemmin institutionalisoituneita rakennustyyppejä kuten päiväkoteja, kouluja ja liikuntatiloja. Tällöin keskittämisellä haettiin säästöjä ja synergiaa. Joissain tapauksissa niiden alle taas koottiin toimintoja, joilla aikaisemmin ei ollut ollut omia tiloja tai rakennuksia. Kourulan aluekeskus edustaa lähinnä ensimmäistä tyyppiä, joskin siihen liitettiin myös ajankohdalleen tyypillisesti uusia toimintoja, kuten nuorisotiloja. Tavoitteena oli koota kaupunginosan julkiset ja yksityiset palvelut yhdeksi kokonaisuudeksi. Ympäröivät asuinalueet olivat jo hyvää vauhtia rakentumassa ja uudella aluekeskuksella haluttiin luoda alueelle identiteettiä antava ja erottuva keskus.

Aluekeskuksen rakennukset muistuttavat toisiaan sekä ulkonäöltään että sisätilojen osalta. Ulkoseinät on tehty punatiilisistä betonielementeistä, joiden välissä olevien valkoraamisten ikkunoiden ylä- ja alapuolella on tummanpunaista laudoitusta. Rakennusten kulmissa on tummansiniset kulmapellit, ja sisäänkäynnit ovat sinisten teräskatosten alla. Voi myös olettaa, että kaikissa sisäänkäynneissä on alun perin ollut tummansinisissä ovissa neliönmuotoiset vetimet, joiden väri on vaihdellut rakennus-/toimijakohtaisesti. Osa vetimistä on myöhemmin vaihdettu tai poistettu.

Kuva 41. Monitoimitalo on liitetty liikerakennukseen Nurmelanraitin ylittävällä ylikulkusillalla. Vasemmalla näkyy monitoimitalon toisen kerroksen sisäänkäynneille johtava luiska.

Sisätiloiltaan kaikissa rakennuksissa on samanlainen tunnelma: tilat tuntuvat matalilta ja leveiltä. Suurista ikkunoista tulee paljon valoa muun muassa päiväkodin tiloihin ja koulun luokkahuoneisiin. Kaikissa kolmessa rakennuksessa sisätiloissa on samanlaiset kuultavat vihreät ovet.

Kuva 42. Koulun ulko-ovien punaiset vetimet

Rakennukset on rakennettu alueen maastonmuotoja mukaillen, mistä johtuen rinteessä olevat koulu ja monitoimitalo ovat osin 2-kerroksisia, kun taas Katajakadun puolella sijaitsevan päiväkodin tilat ovat kaikki yhdessä kerroksessa.

Arkkitehtuuriltaan aluekeskusta voi luonnehtia vähäeleiseksi hyötyrakentamiseksi. Rakennuksia leimaa pyrkimys rationaalisuuteen ja selkeyteen, mikä ilmenee rakennusmassojen yksinkertaisuutena ja laatikkomaisuutena. Erityisesti päiväkotirakennuksen arkkitehtuuri ilmentää myös 1970-luvulle tyypillistä rakenteellisuutta. Ikkuna-akselien ulottaminen sokkelista räystäälle asti antaa rakennuksille vertikaalisuutta mataluuden vastapainoksi. Ikkuna-akseleiden lisäksi yhtenäisyyttä moniosaiseen kokonaisuuteen on saatu erityisesti tiilen käytöllä ja yhtenäisellä kattomuodolla.

Kokonaisuutena rakennuskompleksiin ei sisälly sellaisia erityisiä rakennushistoriallisia suojeluarvoja, jotka menetettäisiin rakennusten purkamisen ja uudisrakentamisen myötä.

- Kaupunkikuvalliset arvot

Laajan Kourulan kentän etelälaidalle sijoittuva aluekeskus muodostaa kaupunkikuvassa selvästi erottuvan kokonaisuuden erityisesti Helsingintien suunnasta katsottuna.

Alueella on myös suoraviivaiset ja selkeät kevyen liikenteen yhteydet, joita aluekeskuksen rakennukset rajaavat, ja joiden lähiympäristöä ne muodostavat. Ympäristöä heikentäviä tekijöitä ovat korkeat käsittelemättömästä betonista tehdyt tukimuurit. Kaupunkikuvallisesti rakennuskompleksiin ei sisälly sellaisia erityisiä suojeluarvoja, jotka menetettäisiin uudisrakentamisen myötä. Sen sijaan alueen jatkosuunnittelussa on mahdollista parantaa ympäristön laatua ulkoarkkitehtuurin lisäksi esimerkiksi viherrakentamisen keinoin.

LÄHTEET

- Kiiveri-Hakkarainen, K. *Rakennettu Lappeenranta*. Etelä-Karjalan museon julkaisusarja nro 28. Lappeenranta, 2006.
- Ramboll Finland Oy. Lappeenrannan keskustaajaman osayleiskaava 2030, läntinen osa-alue. *Maisemaselvitys, kulttuuriympäristöselvitys*. 2014.
- Tmi Lauri Putkonen & Tengbom Eriksson Arkkitehdit Oy. Lappeenrannan keskustan osayleiskaava. *Rakennetun kulttuuriympäristön selvitys*. 2013.
- Vahanen rakennusfysiikka Oy. Kourulan toimintakeskus. *Rakenne- ja kosteustekninen kuntoselvitys sekä Pts*. Tutkimusselostus. 2016.
- Lappeenrannan kaupunki, SitoWise Oy. *Lappeenrannan pääkirjasto ja monitoimitalo. Rakennushistoriaselvity*s 11.12.2017.
- Arkistolaitoksen digitaaliarkisto. Saatavissa: http://digi.narc.fi/digi/
- Lappeenrannan varhaiskasvatus ja perusopetus. Saatavissa: https://peda.net/lappeenranta
- Maanmittauslaitos 2018. Vanhat painetut kartat. Saatavissa: http://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi/
- Museovirasto 2018. Kulttuuriympäristön palveluikkuna. Saatavissa: www.kyppi.fi

Kuvat

- Rakennuslupakuvat: Lappeenrannan kaupungin rakennuslupakuvahaku
- Viistoilmakuvat, ellei toisin mainita: Lappeenrannan kaupunki/ Maaomaisuuden hallinta, kuva Raimo Suomela
- Valokuvat: Lappeenrannan kaupunki/ Kaupunkisuunnittelu, Elina Moisio ja Niina Seppäläinen

Lappeenranta
Kourula
kiinteistön 405-418-6-4
muinaisjäännösinventointi
2018

Timo Jussila

MIKROLIITTI Oy
PIENI TEHOKAS TERÄVÄ
ARKEOLOGISET TUTKIMUKSET
TAIDOLLA VUODESTA 1988

Tilaaja: Lappeenrannan kaupunki

Sisältö

Perustiedot **2**
Inventointi **3**
Tulos 4
Lähteet 5
Karttoja **5**
Vanhoja karttoja **6**

Kansikuva: Alueen keskiosan maastoa itään.

Perustiedot

Alue: Lappeenranta, Kuusimäki – Kourula, lentokentän pohjoispuolella, Kuusitien itäpuolella sijaitseva kiinteistö 405-418-6-4.

Tarkoitus: Selvittää sijaitseeko alueella kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavaksi arvioitavia kulttuurihistoriallisia jäännöksiä.

Työaika: Maastotyö 26.4.2018.

Kustantaja: Lappeenrannan kaupunki

Tekijät: Mikroliitti Oy, Timo Jussila.

Tulokset Alueelta ei tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä, Heti alueen itäpuolella on sodan aikaiseen lentokenttätoimintaan liittyviä maarakenteiden jäännöksiä, mikä alue on muu kulttuuriperintökohde Leirikenttä (1000027865). Sodanaikaiset lentokenttätoiminnot eivät ole ulottuneet nyt tutkitulle alueelle. Alueen eteläpäässä aivan itärajalla on pienen varustuksen – pesäke tms. – jäännös. Se sijoittuu kuitenkin lähes kokonaan alueen ulkopuolelle. Alueella ei ole mitään muita varustuksiin tai sodan aikaan liittyviä rakenteita tai niiden jäännöksiä.

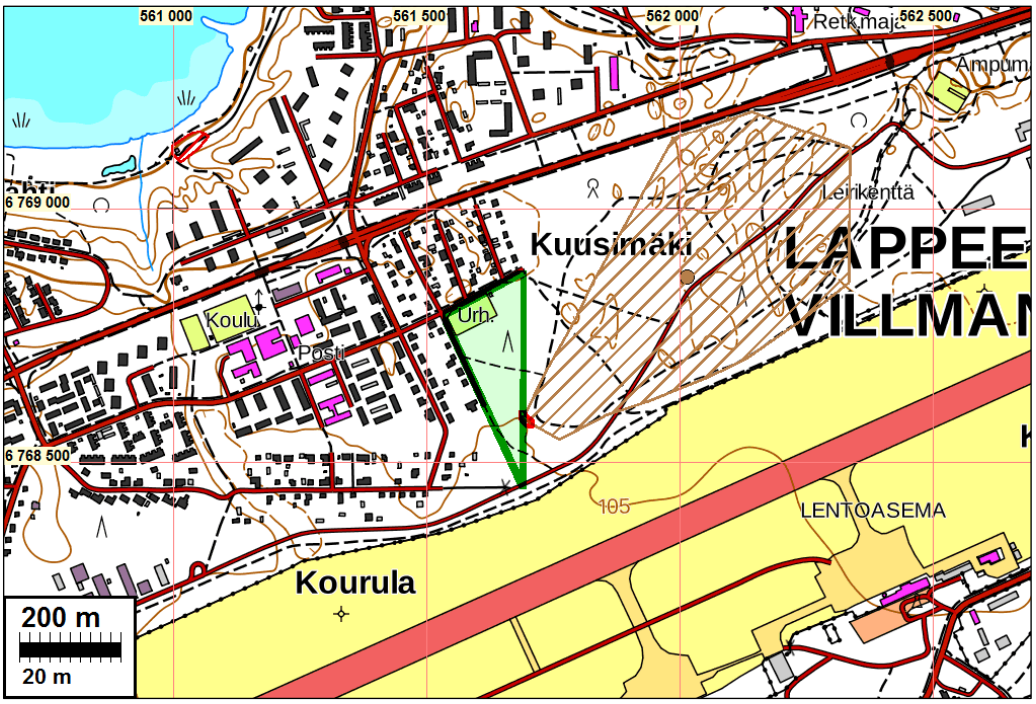

Tutkimusalue vihreällä.

Selityksiä: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta huhtikuussa 2017, ellei toisin mainittu. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 04/2018. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia ja ne ovat tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä

Inventointi

Lappeenrannan kaupunki suunnittelee maankäyttöä (päiväkotikoulu) Kuusimäen urheilukentän etelä-kaakkoispuoliselle tontille. Museovirasto antoi hankkeesta lausunnon 31.101.2018 (MV/12/05.02.00/2018), jossa edellytettiin kaavan alueella suoritettavaksi arkeologinen inventointi. Lappeenrannan kaupunki tilasi inventoinnin Mikroliitti Oy:ltä. Inventoinnin teki Timo Jussila 26.4.2018 työn kannalta erinomaisissa hyvissä olosuhteissa.

Alue sijoittuu merenpinnan tason ja 105 m korkeustasolle, Salpausselän lakitasanteelle – deltan reunamille. Tasanteella on erilaisia jääkauden lopun veden virtauksien tekemiä matalia muodostumia. Muinaiset ihmisasutuksen aikaiset rantatasot eivät ole alueelle ulottuneet. Alue on ollut sotilasaluetta. Alue on mäntyvaltaista sekametsää kasvavaa, aluskasvillisuus on paikoin varsin tiheä ja pusikkoinen. Alueen pohjoispäässä on urheilukenttä ja pieni leikkipuisto.

Alueella ja sen liepeillä ei ole ollut historiallisena aikana asutusta ennen 1900-lukua. 1700 luvun loppupuolella nykyisen lentokentän länsiosaan muodostui sotaväen leirikenttä. 1800-luvun lopulla (1878 - 1883) leirikentän alue siirtyi valtiolle ja alue toimi mm. Suomen tarkk'ampujarykmentin harjoituskenttänä ja myöhemmin myös venäjän armeijan harjoituskenttänä. Vuonna 1918 leirikentälle siirtyi Antreasta lento-osasto 1, josta alkaen alue alkoi kehittymään lentokenttänä. Sodan aikana lentokentällä toimi useita Suomen Ilmavoimien yksiköitä.

Leirikenttä ja myöhempi lentokenttä ei ole ulottunut alueelle. Alueen itäpuolella on sen sijaan jäännöksiä sodanaikaisesta lentokenttätoiminnoista, kuten suojakorsujen jäännöksiä. Alueella ei tiettävästi ole ollut mitään kiinteitä rakennuksia eikä varustuksia – mihin myös maastossa tehdyt havainnot viittaavat. Leirikentän aikana ja sen jälkeenkin alueen eteläosan halki on mennyt vanhoissa kartoissa poluksi tai vähäiseksi tieksi merkitty väylä. Tämä erottuu edelleen laserkeilausaineistossa laakeana ja matalana urana.

Valmisteluvaiheessa käytiin läpi aluetta kuvaavia vanhoja karttoja ja vanhat peruskartat (ks. lähdeluettelo). Laadin maanmittauslaitoksen laserkeilausaineistosta (laz) hieman eri asetuksin viistovalovarjosteet josta pyrin paikantamaan mahdollisesti arkeologisesti mielenkiintoisia maarakenteita ja ilmiöitä. Kaikki viistovalovarjosteista havaitsemani ilmiöt osoittautuivat maastotarkastuksessa luonnon muodostumiksi, paitsi yksi kuopparivi alueen itärajan kupeessa, alueen ulkopuolella, mikä osoittautui pienen varustuksen jäänteiksi. Merkillepantavaa on, että alueen ainoa selvästi ihmistekoinen, n. 3 x 3 m laajuinen kuoppa ei laserkeilausaineistossa erotu mitenkään. Kuoppa on kuitenkin selvästi nykyaikainen, ilmeisesti siitä otettu joskus muutamia kymmeniä vuosia sitten hiekkaa.

Kuvan oikealla puolen risujen peitossa oleva moderni kuoppa, oik: kiinteistön rajalinjaa

Huonokuntoinen varustuksen jäänne alueen itäpuolella. Etelä-kaakkoisosaa. Etelään.

Varustuksen jäännöstä. Se vaikuttaa kahdelta pesäkkeeltä (esim. kevyt it) jossa eteläosassa laajempi kuoppa josta 10 m tsthautaa luoteeseen jossa pesäke , jonka koillislaidalla kiviä vallina. Ovatko kivet pesäkkeestä vaiko puskettu viereiseltä väylältä?

Tulos

Maastossa tarkastin alueen täysin kattavasti silmänvaraisesti. Esihistoriallisia ja historiallisen ajan, suojeltavaksi katsottavia, vanhoja jäännöksiä en alueella havainnut. Alueella ei ole kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä muita kulttuuri- ja sotahistoriallisia jäännöksiä. Aivan alueen itärajan kupeessa on yksi pieni varustuksen jäännös.

8.5.2018

Timo Jussila

Lähteet

Painetut lähteet

Lappeenrannan lentokenttä 1918-1944. Toim. Pertti J. Halinen, Matti Liuskallio ja Pentti Metso. Laivue Etelä-Karjala 2015.

Peruskartta 3134 07, v. 1951, 1971, 1983. Maanmittauslaitos.

Painamattomat lähteet:

Pitäjänkartta Lappee, 1847, Maanmittauslaitos

Lappeenranta ympäristöineen kartta 1883 (ven.), VKP-3/24:159-163

Lappeenranta. Suomen sotaväelle ehdotetun leiripaikan kartta, korjattu vuonna 1891.(1883). MTM 8. (.Карта: "План предполагаемаго лагернаго места Финских войск снятый в 1883 году, исправленный в 1891 году. Масштаб: в дюйме 100 сажней." Чертил: отсутствует. Подписано: отсутствует. Обратная сторона: пустая. Размеры: 65x49. Хранение: Музейное ведомство, строительно-исторический отдел. Серия: Русские военные документы. Год: 1883. Оригинал, цветная.)

Lappeenranta, leirialue, asemakaava (ven.), 1800-1820. VKP-2/5:35.

Karttoja

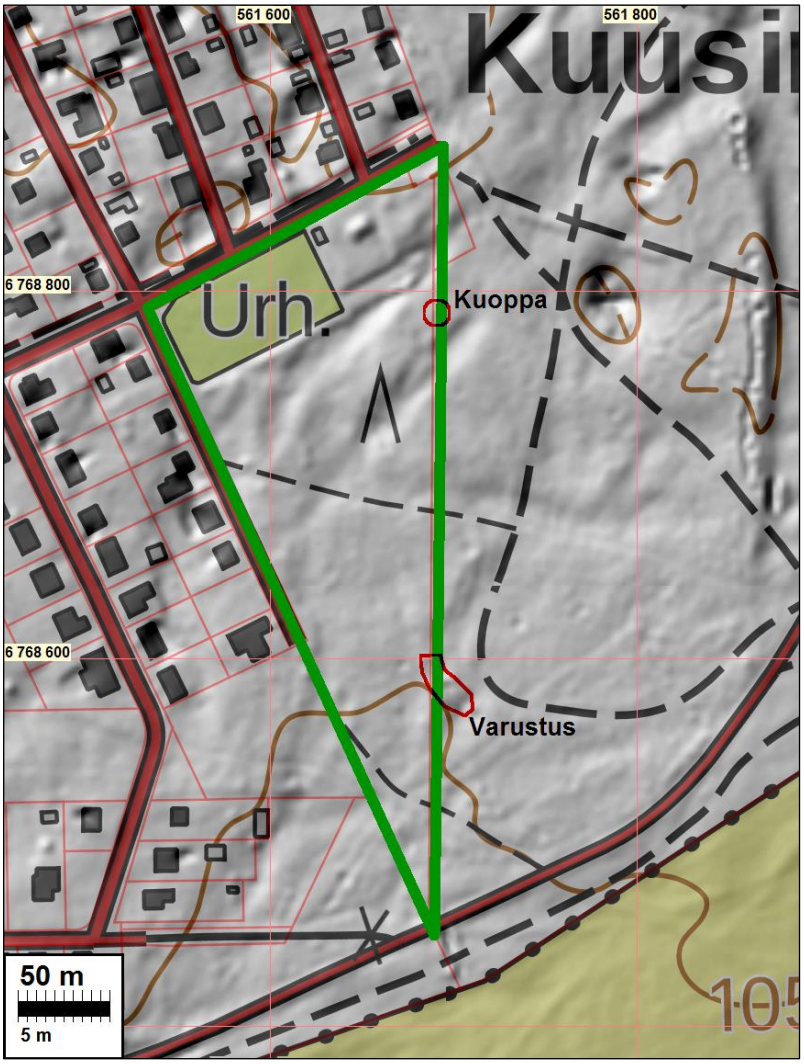

Yleiskartta alueesta. Pohjalla Paikkatietoikkunan rinnevarjostus.

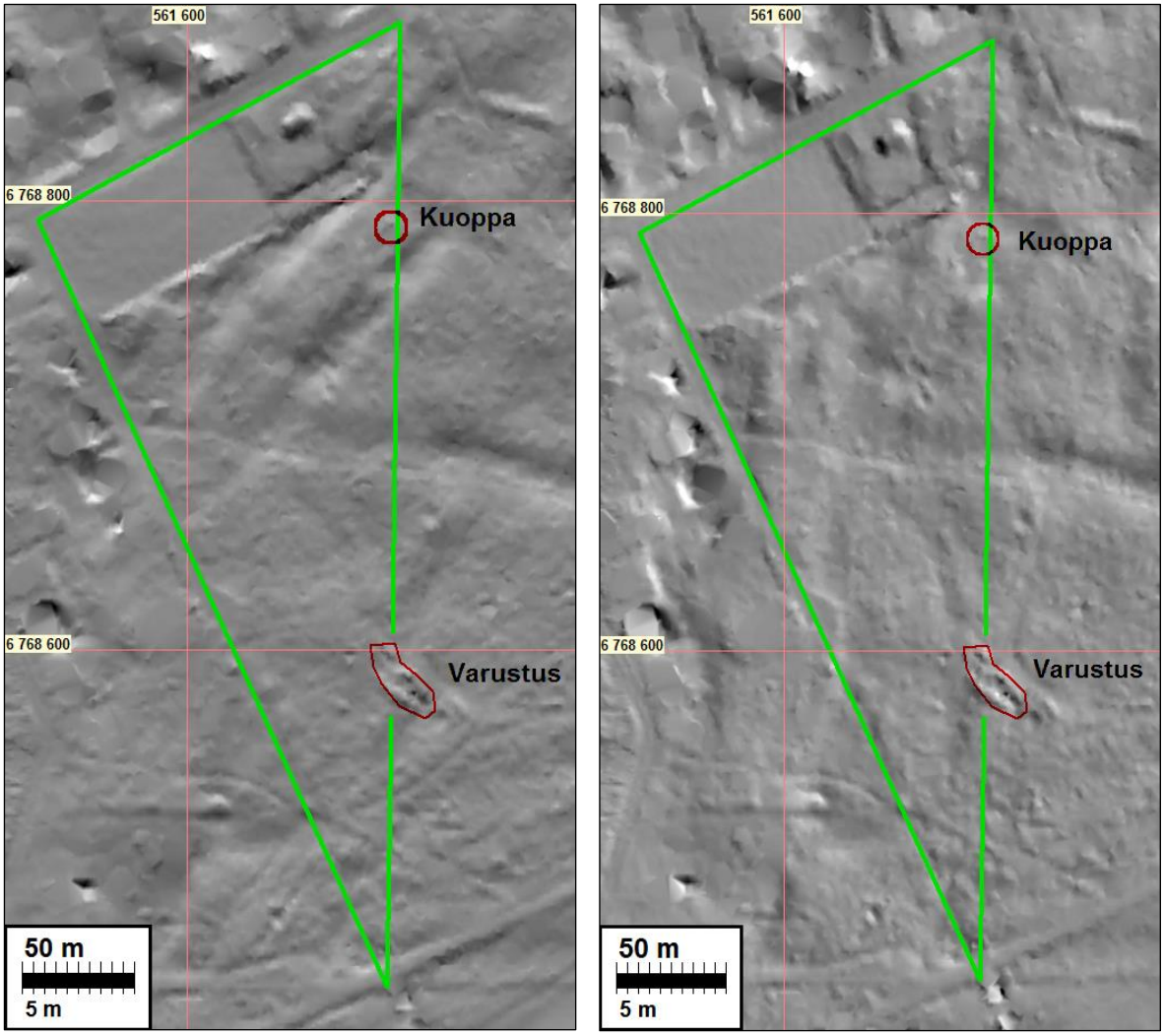

Laserkeilausaineistosta (Mml, M5131F1.laz) eri asetuksin laaditut rinnevarjostukset. Päälle on merkitty havaittu varustuksen jäänne sekä ainoa selvästi ihmistekoinen kuoppa – jota ei kuvissa näy. Eri asetukset antavat erilaisen kuvan maastosta.

<u>Vanhoja karttoja</u>

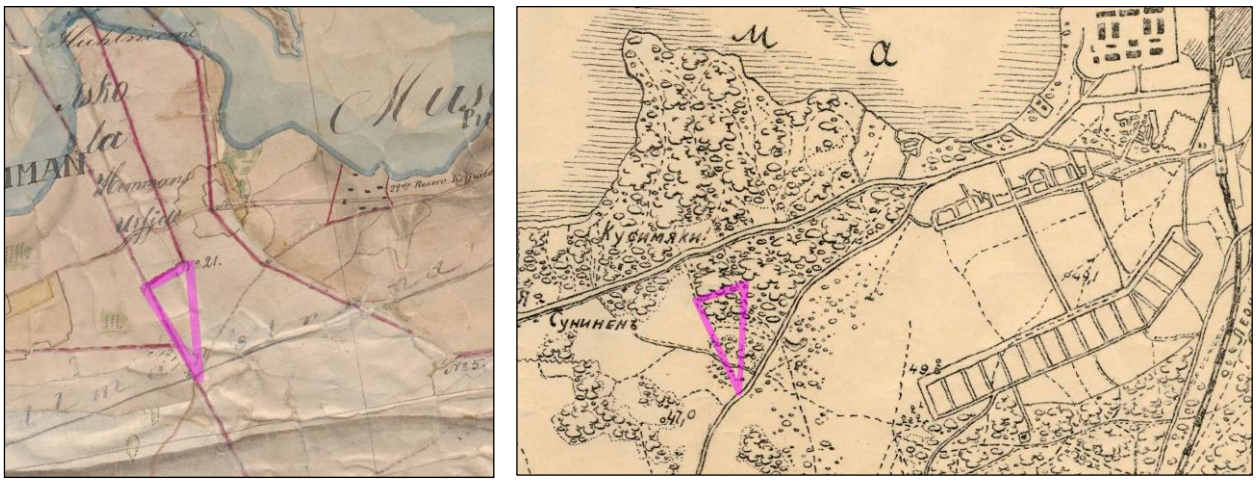

Ote pitäjänkartasta v. 1847 ja karttapiirroksesta, oletettavasti v. 1878-1883. Niihin on merkitty tutkimusalue päälle sinipunaisella.

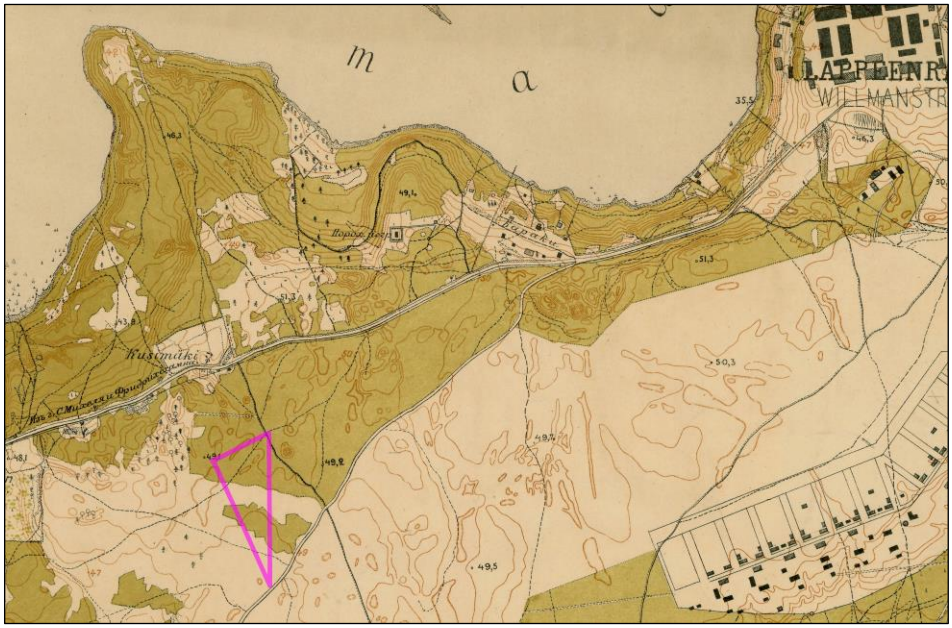

Ote kartasta v. 1883 (1891)

Ote kartasta v. 1925. Tutkimusalueen sijainti sinipunaisella.

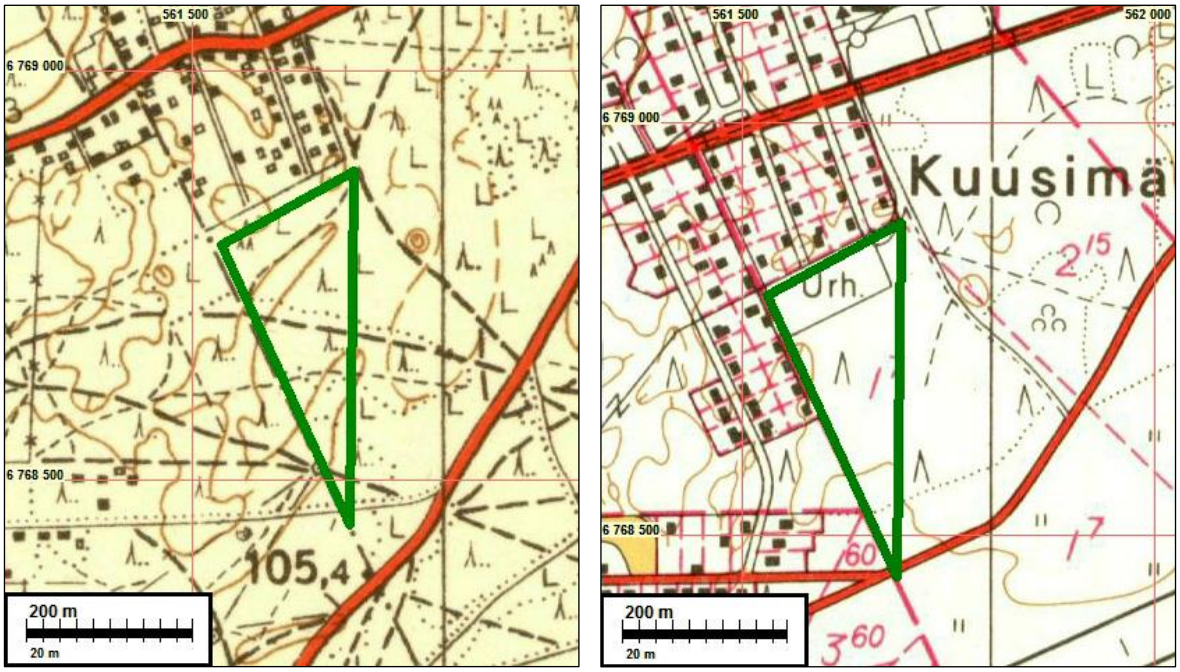

Otteet peruskartoista v. 1951 ja 1971

Lapsivaikutusten arviointi – Kourulan päiväkotikoulu

Kourulan päiväkotikoulun sijoittaminen vanhan koulun tilalle lapsivaikutusten arvioinnin näkökulmasta

Asemakaavamuutoksessa ehdotetaan päiväkotikoulun sijoittamista nykyisen koulun tilalle ja Ukkopuiston muuttamista asuinalueeksi. Vuorovaikutussuunnittelija Mikko Holm teki lapsivaikutusten arvioinnin, ja sen tuloksia arvioidaan tässä kappaleessa suhteessa edellä mainittuun sijoituspaikkaan.

Raitapuisto ja Kourulan kenttä olivat tärkeitä ja keskeisiä paikkoja lapsille ja heidän vanhemmilleen. Niitä hyödynnettiin myös koulun ja päiväkodin toiminnassa, jolloin alueet toimivat lasten keskeisenä elinympäristönä läpi valveillaoloajan. Asemakaavassa molemmat ehdotetaan säilytettäväksi ja tällä tavalla ne säilyvät lasten leikkien ja harrastusten mahdollistajina. Päiväkotikoulun sijoittaminen niiden viereen mahdollistaa edelleen niiden hyödyntämisen osana koulupäivää, välitunteja ja muuta yhteistä toimintaa. Muutoksessa säilyvät myös alueen rinteet, jotka mahdollistavat niiden hyödyntämisen talvella mäenlaskupaikkoina.

Kourulan kentän kohdalla asemakaavalla on vaikutusta kentän kokoon. Lapset ovat käyttäneet kenttää erilaisiin pallopeleihin, hiihtämiseen, luisteluun, frisbeen heittelyyn jne. Talvella alue palvelee tärkeänä luistelualueena kouluaikana ja sen ulkopuolella. Kentän koon muuttuminen saattaa vaikuttaa joidenkin lajien pelialueisiin ja mahdollisuuksiin.

Alueen liikenne ei huolettanut lapsia. Sen sijaan alueen epäsiisteys ja paikoittainen pimeys olivat tekijöitä, jotka vaikuttivat viihtyvyyteen ja turvallisuudentunteeseen. Alueen valaistukseen kannattaakin kiittää huomiota aluetta suunniteltaessa. Vanhemmat toivoivat alueen kohdalla huomioitavan autoliikenteen ja puututtavan siihen riittävin järjestelyin.

Ukkopuiston kohdalla kenttää on käytetty yhdessä metsän kanssa mm. kirkonrottaleikkeihin, suunnistukseen ja erilaisiin seikkailuleikkeihin. Kenttä on toiminut myös väylänä alueen ulkoilumahdollisuuksiin. Sieltä lähdetään hiihtämään ja lenkille läheisille poluille. Ukkopuiston leikkipuisto on ollut leikkipaikka erityisesti pienemmille lapsille, ja päiväkoti on käyttänyt sitä leikeissään. Lapset toivoivat leikkipuistoa kunnostettavaksi ja varustetuksi paremmilla laitteilla. Lapset ovat käyttäneet omissa leikeissään alueella erityisesti lähialueiden teitä katusählyn pelaamiseen.

Ukkopuistoa esitetään muutettavaksi asuinalueeksi. Tällöin muutokset vaikuttavat siihen, että osa lasten leikkipaikoista häviää tai muuttaa paikkaa. Leikkipaikkana Ukkopuisto vertautuu kuitenkin vahvasti läheiseen Raitapuistoon, jonka lapset kokivat huomattavan paljon tärkeämpänä paikkana. Ukkopuiston muuttuminen asuinalueeksi vaikuttaa myös siihen, että Raitapuistoon tulee enemmän lapsia leikkimään. Raitapuiston ollessa lasten suosikkipaikka, mahdollistaa tämä sen, että lapset saavat lisää mahdollisuuksia tutustua uusiin leikkikavereihin.

Ukkopuiston alueelta pääsee asemakaavamuutoksen myötä kuitenkin edelleen lähialueen ulkoilualueille. Asemakaavassa on huomioitu myös virkistysalueet ja leikkipuisto, joten näiden kohdalla lasten mahdollisuudet harrastaa ja leikkiä muuttavat paikkaa, mutta siten myös säilyvät.

Lapsilta ja vanhemmilta tulleessa Kourulaa koskevassa selvityksessä tuli esiin myös muita parantamisen ja huomioimisen kohteita. Niistä löytyy lisätietoa tästä lapsivaikutusten arvioinnista.

Sisällys

Kourulan päiväkotikoulun sijoittaminen vanhan koulun tilalle lapsivaikutusten arvioinnin näkökulmasta 2
Johdanto 4
Lapsivaikutusarvioinnin tekeminen, aineiston keruu ja käsittely 4
Aineisto - sen esittely ja käsittely 6
Kuusimäen koulun oppilaat (3.-4.lk) 6
Koulun alue, kenttä ja Raitapuisto. 6
Ukkopuisto. 8
Kourulan alueen pelottavat paikat, Kuusimäen koulun oppilaat (3.-4.lk) 9
Eskarit, Kuusenkolo 11
Kartan tutkiminen 11
Piirtäen suunniteltu 11
Kourulan alueen tärkeät ja miellyttävät paikat, sekä pelottavat paikat. 14
Suositut paikat 15
Pelottavat ja epämiellyttävät paikat 16
Vanhemmat 16
Ukkopuiston ja sen lähialueiden merkitys lapselle ja vanhemmille 17
Turvallisuus 18
Kourulan kentän, Raitapuiston, sekä koulun ja päiväkodin alueen merkitys vanhemmille ja heidän lapsilleen 18
Vanhempien yleisiä toiveita muutoksen alla oleville alueille, sekä yleisesti koko Kourulan alueelle lasten elinolojen parantamiseksi 21
Analyysi 22
Leikkipaikat 22
Turvallisuus 24
Luonto 24
Harrastaminen 25
Sujuva arki 26
Johtopäätökset 26
Lähteet: 28

Johdanto

Kourulaan kohdistuu asemakaavamuutosten ansiosta muutoksia, jotka vaikuttavat myös lasten elämään. Lapsivaikutusten arviointi on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan ”erilaisten päätösten ja toimenpiteiden yhteydessä tehtävää lapsiin kohdistuvien vaikutusten ennakointia ja seurantaa: miten lapsen oikeudet toteutuvat ja millaisia hyötyjä tai haittoja lapsiin kohdistuvilla päätöksillä ja toiminnalla aiheutetaan?” (https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/johtamisen_tueksi/miten_arvioida/lapsivaikutusten_arviointi, viitattu 16.3.) Lapsivaikutusten arvioinnilla voidaan varautua erilaisiin vaikutuksiin. Tällöin kielteisiä vaikutuksia voidaan välttää tai lieventää, ja myönteisten vaikutusten osalta niitä voidaan vahvistaa.

Lapsivaikutusten arvioinnin tarkoituksena on myös mahdollistaa lasten oikeuksien toteutuminen sekä lisätä heidän osallisuuttaan. Tämän vuoksi tämän, kuin minkä tahansa lapsivaikutusten arvioinnin, osalta on tärkeää huomioida, että lapset ovat mukana asiantuntijoina heitä koskevissa päätöksissä.

Lapsivaikutusarvioinnin tekeminen, aineiston keruu ja käsittely

Lapsivaikutusten arviointia varten kerättiin aineistoa kahdella eri tavalla. Lasten kuuleminen tapahtui heille erikseen järjestetyissä työpajoissa. Ensimmäinen työpaja järjestettiin Kuusimäen koululla, jossa pajaan osallistui kolmannen ja neljännen luokan oppilaita. Toinen työpaja järjestettiin esiopetusryhmä Kuusenkolon lapsille.

Lapsiin ovat välillisesti vaikutuksissa myös heidän vanhempansa ja lasten kanssa työskentelevät ihmiset. Heille lähettiin sähköinen vastauslinkki, jota levitettiin koulun ja päiväkotien kautta. Sähköisen linkin kautta tuli yhteensä 20 vastausta.

Lapsivaikutusten arviointi on yhteydessä Länsialueen palveluverkon muutoksiin ja sen osalta on tehty jo lapsivaikutusten arviointi. Siinä tarkastellaan Kourulan osalta sitä, miten se vaikuttaa koululaisten toimintaan, oppimiseen ja elinolosuhteisiin heidän aloittaessaan opinnot Kourulassa päiväkodissa, esiopetuksessa ja koulun ensimmäisellä ja toisella luokalla. Tämän jälkeen he siirtyvät mallin toteutuessa pois koulusta ja jatkavat opintojaan Sammonlahden koulussa. Selvityksen tulokset ovat luettavissa Lappeenrannan kaupungin sivuilta: http://www.lappeenranta.fi/fi/Osallistu-ja-vaikuta/Lansialueen-palveluverkko

Lasten kohdalla menetelmänä käytettiin Kourulan päiväkotikoulun lapsivaikutusten arvioinnin kohdalla työpajan ympärillä tapahtuvaa avointa haastattelua. Avoin haastattelu muistuttaa tavallista keskustelua, jossa keskustelun etenemistä ei ole lyöty lukkoon vaan se etenee tietyn aihepiirin sisällä vapaasti ja paljolti haastateltavan ehdoilla (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka). Työpaja loi tässä ikään kuin kehyksen, jonka sisällä oli luonteva keskustella ja pohtia haastateltavien kanssa heidän elinpiiriänsä koskevia asioita. Työpajan erilaiset tehtävät johdattelivat keskusteltavan aiheen ympärillä, mutta eivät sido sitä varsinaisesti vastaamaan tietyllä tavalla. Haastattelun sujuvuuden kannalta oli

tärkeää käsitellä alueet omina yksikköinään, kuten esimerkiksi Kourulan kenttä, Raitapuisto ja Ukkopuisto.

Heinämäki ja Kauppinen tuovat erilaisia menetelmiä esiin, joilla lapsen näkökulmaa saadaan heille ominaisella tavalla esiin. Tällaisia esimerkkejä ovat mm. sadutus, piirtäminen, kirjoitelma ja erilaiset kyselyt. Työpajassa hyödynnetään näitä ja niiden perusteella saatujen ideoiden mukaisesti hyödynnetään välineitä toisiaan tukevasti. Tilaan tuodaan erillinen kartta, jonka ympärillä erilaiset tehtävät ja keskustelu pyörivät. Kartan valinnassa on kiinnitetty huomiota sen mahdollisimman hyvään selkeyteen ja työpajaa aloittaessa pohditaan myös sitä, mitä kartta merkitsee, missä ollaan tällä hetkellä, ja mitä kaikkea muuta sillä voidaan kertoa. Sen jälkeen erilaiset tehtävänannot antavat lapsille mahdollisuuden käsitellä ja tuoda omia näkemyksiään, kokemuksiaan ja toiveitaan esiin kartalle. Apuna on myös erilaisia paperille tulostettuja kuvia, joilla voi merkitä esimerkiksi mukavat leikkipaikat ja kenties hieman pelottavat paikat vaikkapa sydänten ja ukkospilvien kautta ilmaistuna. Erillisille paperilapuille on mahdollista myös piirtää omia haaveitaan siitä, mitä haluaisi uudessa pihassa tehtävän ja keiden kanssa sitä olisi mukava tehdä. Samanaikaisesti tuloksia pohditaan ja puretaan yhdessä, jolloin syntyy myös tietoa selvitystä varten lasten toiveista.

Työpajan menetelmä on valittu Stakesin ohjeistuksessa esitellyn tulosten analysointiin valitun menetelmän kautta. Sirpa Taskinen huomauttaa lapsiin kohdistuvien vaikutusten arvioimiseen tekemässään ohjeistuksessa (Taskinen 2006, 19), että pienten, haastatteluihin perustuvien tulosten analysointi on mahdollista ainoastaan laadullisin menetelmin, joista teemoittelu on hyvä ja soveltuva esimerkki aineiston käsittelyyn. Yllä esimerkki teemoittelun tulosten jäsentämisestä taulukkomuodossa. Katson valitun tiedonkeruumenetelmän tuottavan siihen soveltuvaa aineistoa ja huomioivan samalla lapsille sopivan tavan tuottaa tietoa.

Aineisto - sen esittely ja käsittely

Kuusimäen koulun oppilaat (3.-4.lk)

Koulun alue, kenttä ja Raitapuisto.

1. Kentän alue on koululaisilla aktiivisessa käytössä niin kouluaikana, kuin sen ulkopuolellakin. Samat leikit ja harrastukset tapahtuvat läpi lasten valveillaolon.

Hiekka-aluetta käytetään pituushyppyyn, frisbeen heittelemiseen, polttopalloon, jalkapallon pelaamiseen, leikkimiseen ja erilaisiin hyppyleikkeihin. Hiekkakenttä on myös erinomainen esimerkiksi erilaisiin heppaleikkeihin. Talvella alueella myös hiihdetään sitä varten tehdyllä omalla lenkillään. Lisäksi alueella on mahdollista luistella säiden mahdollistaessa toimintaa.

Alueen tennis- ja koripallokenttää käytettiin nimenomaan lajien itsensä harrastamiseen.

Kouluaikana välituntialuetta ovat karttaan merkityt alueet 1 ja 2, eli hiekkakenttä, tennis- ja koripallokentät, sekä Raitapuisto. Talvella alue on hieman pienempi.

Osa leikeistä mahdollistuu nimenomaan ison hiekkakentän ansiosta, kuten esimerkiksi juuri frisbeen heittäminen.

Kentän alueella olevien pukukoppien viihtyvyyteen koululaiset kiinnittivät huomiota. He totesivat, että kopit ovat tuoksultaan epämiellyttäviä ja niiden sisällä on suuri määrä erilaisia piirroksia, jotka saavat mökit tuntumaan sotkuisilta.
Frisbeegolf-koreja toivottiin sekä kentän läheisyyteen että Raitapuistoon.

2 Raitapuiston alueella toiminta nivoutuu samalla tavalla yhteen koululaisten kouluajan ja vapaa-ajan kanssa.

Talvella alueelle tehty mäenlaskupaikka on kovassa käytössä ja viihdyttää alueen lapsia. Aura-autolla kerätty lumi mahdollistaa lumivuorikiipeilyn ja lumisotaleikit. Lisäksi leikkipuiston erilaiset välineet mahdollistavat vuodenajasta riippuen kiipeilyä, piilosta, kirkonrotta –leikin, erilaiset parkourharjoittelumahdollisuudet, piiloleikki kikapumin, keinumisen ja monet muut mahdolliset hetkessä syntyvät leikit.

Koululaiset pitivät leikkipuistossa hallitsevasta luonnonvalosta, eivätkä kaivanneet alueelle keinovalaistusta esimerkiksi iltaleikkejä varten.

Erilaisia toiveita aluetta varten olivat erimerkiksi sen mahdollistaminen laadukkaana parkour-ratana. Lisäksi oppilaat toivoivat alueelle suurta trampoliinia, isoa halfpipeä erilaisia harrastusmahdollisuuksia varten, sekä omaa skeittipuistoa. Myös pienemmät, yksittäiset temppuiluun soveltuvat rampit saivat kannatusta. Koulun läheisyyteen toivottiin myös jalkapallonurmikkoa, sekä säbäpaikkaa.

Koulun viihtyvyyden parantamiseksi toivottiin uuteen rakennukseen parempaa kirjastoa.

Ukkopuisto.

Puistosta käytetään lasten puheessa Ukkopuisto –nimeä. Kartassa se mainitaan kuitenkin Ukonpuistona. Koska muualla Lappeenrannassa on olemassa Ukonpuisto-niminen asemakaavaan merkitty puisto, käytetään tässä yhteydessä Ukkopuisto-nimeä.

Ukkopuiston käyttö tapahtuu myös koululaisten kouluaikana ja vapaa-aikana. Kuitenkin verrattuna esimerkiksi Raitapuiston alueeseen käyttö on paljon vähäisempää. Ukkopuiston lähellä asuvat koululaiset tykkäävät kuitenkin käyttää puistoa omiin leikkeihinsä ja harrastuksiinsa.

Lisäksi Ukkopuiston vieressä olevaa Katajakadun aluetta käytetään katusäbän pelaamiseen. Pelaajat toivoivat, että alueen autoliikenne ei häiritsisi pelaamista. Luokasta tuli myös esiin mielipide, jonka mukaan päiväkotia ei olisi kiva saada tälle paikalle.

1. Puistossa tehtäviin leikkeihin kuuluvat esimerkiksi kirkonrotta-leikit sekä erilaiset hyppyleikit, jalkapallo, sekä hippa. Koulu käyttää aluetta 1, sekä 2, ainakin suunnistukseen, sekä hiihtämiseen.
2. Koululaiset käyttävät metsäaluetta koulujen yhteydessä ainakin suunnistukseen ja hiihtämiseen. GoogleMapsista voi huomata, että metsän vieressä kulkevaa Kuusitietä käytetään myös lasten leikkeihin, esimerkiksi piirtämällä katuun liidulla ruutuja, joissa voi leikkiä ruutuhyppelyä.
3. Koululaiset kokivat, että leikkipuistossa on välineitä vähän, sekä ne ovat kooltaan paljon pienempiä. Kokoluokka puolestaan huomioidaan eskareille tehdyssä kyselyssä, jossa he kertovat käyttävänsä aluetta omiin leikkeihinsä.

Kourulan alueen pelottavat paikat, Kuusimäen koulun oppilaat (3.-4.lk)

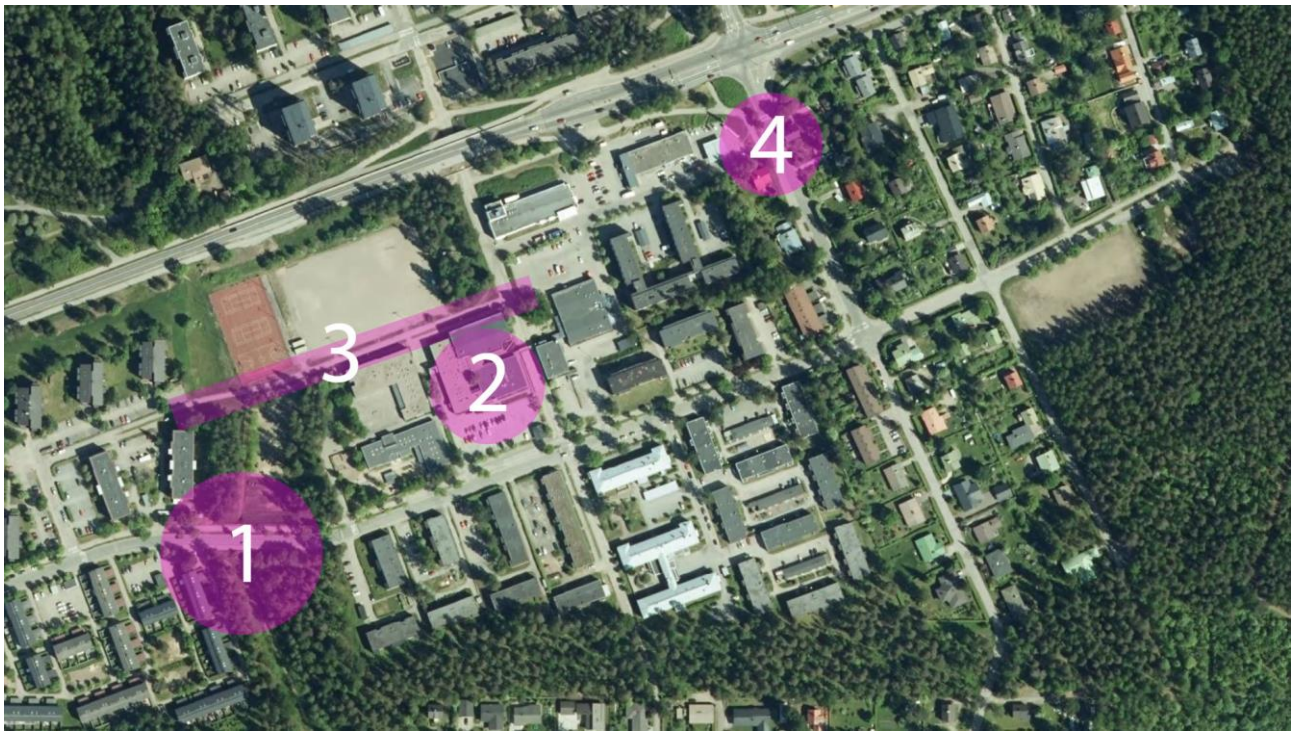

1. Koulun lähellä sijaitsee alikulkutunneli, jonka useat koululaiset kokivat turvattomaksi. Lasinsirut, sotkuisuus, pimeys ja muu yleinen epäsiisteys tekivät siitä paikan, josta oli todella epämiellyttävä kulkea alitse. Tämä vaikutti siihen, että suuri osa koululaisista ylitti tien mieluummin yläkautta, kuin varsinaisen alikulkutunnelin kautta.

Parannusehdotuksena koululaisilta tuli seinien maalaaminen esimerkiksi isoin sateenkaarin, jolloin tilan tunnelma muuttuisi. Lisäksi muutamat oppilaat toivoivat käytävän valoisuuden lisäämistä esimerkiksi valaistuksella.

2. Koulun liikuntasali (kuvattiin myös vanhana neuvolana) oli myös alue, joka koettiin pelottavana. Kokemukseen vaikuttaa alueen kokeminen levottomana, joka korostuu erityisesti iltaisin. Alueelta on löytynyt myös huumeruiskuja, jotka vaikuttavat alueen turvallisuudentunteeseen kielteisesti.

3. Koulun ja kentän välissä oleva suora oli myös tiettyinä aikoina rauhaton, ja samalla pelottava. Suoraa pitkin kulkee mopoliikennettä, joka aiheuttaa oppilaissa ikäviä tuntemuksia. Samoin suoraa pitkin kulkee usein humalaisia ihmisiä. He ovat kuitenkin olleet käytökseltään rauhallisia, mutta päihtyneen ihmisen epävarma käyttäytyminen vaikuttaa oppilaiden kokemukseen alueesta.

4. Risteysalueella on kova autoliikenne, joka tuntuu risteystä käyttäviltä ikävältä ja vaaralliselta.

Asiasta keskusteltaessa opettaja ehdotti, että risteykseen tulisi saada kolmio tai pysähtymismerkki, joka rauhoittaisi liikennettä.

Eskarit, Kuusenkolo

Lapsiasianarvioinnin alussa tuotiin esiin sitä, millä tavoin lapsilta voidaan kerätä tietoa heille ominaisella tavalla. Heinämäen ja Kauppisen ehdottamat esimerkit olivat mm. sadutus, piirtäminen, kirjoitelma ja erilaiset kyselyt. Työpajassa oli varauduttu näihin piirustuspapereiden ja väriliitujen avulla. Lisäksi paikalla oli myös erillinen kartta, josta oli mahdollista tarkastella aluetta, miettiä mitä se esittää ja mitä kaikkea sieltä löytyy. Tämän lisäksi kartasta ja alueesta oli mahdollista keskustella vapaalla teemalla, joka myös toi esiin lasten suhdetta heille tärkeisiin alueisiin.

Karttaa hyödynnettiin myös lapsia varten tehdyillä paperilapuilla, joihin oli tulostettu heille tuttuja merkkejä. Niiden avulla lapset saivat merkitä itselleen merkityksellisiä paikkoja. Vastaavaa menetelmää on aiemmin käytetty mm. Jyväskylässä Kortepohjan alueen kehittämisessä. Kortepohjan alueen kehittämisessä oli mukana hanke, jossa kehitettiin erilaisia malleja lasten kuulemiselle ja heidän osallisuutensa lisäämiseksi. (Vartiainen, 2005).

Kartan tutkiminen

Paja aloitettiin lyhyellä esittäytymisellä ja kuvauksella siitä, mitä ollaan tekemässä, ja mihin heidän ajatuksiaan ja mielipiteitään käytetään. Tämän jälkeen lattialle levitettiin suuri aluetta kuvaava kartta, joka oli ajantasainen ilmakuva asemakaavamuutosalueesta. Karttaan ei ollut merkitty mitään teitä tai muita kirjallisia merkkejä siitä, mitä kaikkea se piti sisällään.

Lapset hahmottivat nopeasti sen, mistä kuvassa oli kyse. Tämän jälkeen he osasivat paikallistaa oman päiväkotinsa, esikoulunsa ja koulunsa kuvasta. Sen jälkeen oli luontevaa tutkia omia asuinalueitaan ja kaikkea sitä, mitä kartalla oikeastaan tapahtuu. Autot, parkkipaikat, metsät ja puistot tulivat näin nopeasti tutuksi kaikille.

Vapaan tutkimisen, keskustelun ja kyselyn aikana hahmottui, että lapsille tärkeitä alueita ovat erityisesti heidän omat kotialueensa, esikoulun ympäristö koulurakennuksineen, Raitapuisto, hiekkakenttä ja palloilualueet, sekä Ukkopuisto leikkipuistoineen ja sen ympäristöineen.

Ympäristöä myös käytetään paljon tutkimiseen, leikkimiseen ja erilaisiin toimintoihin, kuten piileskelyyn ja kiipeilemiseen. Talvi muokkaa myös alueen käyttöä ja esimerkiksi juuri keskusteluhetkellä erilaiset jääleikit olivat suuressa suosiossa. Samoin olivat erilaiset hiihtolenkit esikouluryhmän kanssa.

Piirtäen suunniteltu

Piirtäminen on lapsille ominainen ja soveltuva tapa hahmottaa omaa ympäristöään ja ilmaista omia ajatuksiaan, sekä tunteitaan. Lapset saivat käyttöönsä piirustuspaperia, sekä väriliituja, joille he saivat piirtää mm. niitä aiheita, jotka ovat heidän mielestään tärkeitä alueella, joita he toivoisivat lisää tai jollaiseksi alue voisi muuttua.

Piirtämisen aikana ja jälkeen lapset saivat kertoa siitä, mitä kaikkea he ovat tekemässä, minkä takia he haluavat piirtää sen ja mitä he ajattelevat aiheesta. Tehtävän tekemisen aikana lapset myös keskustelivat keskenään, vertailivat omia teoksiaan ja ideoitaan, sekä huolehtivat siitä, että kaikilla oli saatavilla teoksen tekemiseen tarvittavat värit.

Alla on esitelty lasten tekemiä teoksia ja täydennetty niitä sanallisesti kuvaamaan piirustuksen aiheita. Esillä ei ole kaikkia teoksia. Suuressa osassa teoksia aiheet toistuivat ja siten niiden kaikkien tuominen esiin ei ole välttämätöntä tässä yhteydessä. Tärkeää on, että kaikki lasten käsittelemät aiheet ja ideat tulevat esiin.

Piirroksissa esiintyi erilaisia puiston käyttöön liittyviä toiveita. Tässä kuvassa on esitettynä frisbeegolfia heittävä hahmo, ja rata kulkee puiden ympäröimällä alueella. Keskustelussa tuli ilmi, että frisbeen heittäminen ei vaatisi täysimittaista rataa, vaan muutamakin kori toisi monenlaisia mahdollisuuksia harrastaa lajia.

Erilaiset keinut ja liukumäet olivat useiden lasten toiveissa, ja he arvostivat niitä nykyisten leikkipuistojen kohdalla. Puut ja kasvillisuus kulkivat luonnollisesti muiden leikkivälineiden kohdalla mukana. Auringon lämpö ja valo tekivät leikkimisestä miellyttävää ja mukavaa toimintaa.

Kuvassa ei ole kuvattuna oikeaa autoa, vaan auton pienoismalli, jossa on mahdollista leikkiä. Samalla tavalla puistossa voisi olla muitakin moottorikäyttöisiä aikuisille tarkoitettuja kulkuvälineitä, jotka saisivat uuden muodon lasten leikeissä. Keskellä kuvaa vasemmalla on esimerkkinä lentokone, jonka siivillä voisi kiipeillä ja jonka kopissa voisi leikkiä lentäjää. Oikealla puolella näkyy liukumäkiä ja karuselli. Karuselli toistui muidenkin lasten piirroksissa ja sitä pidettiin tärkeänä leluna.

Nykyisessä puistossa oleva karuselli on lasten mukaan hieman huonossa kunnossa ja paikoin kallellaan. Sellaisen uuden ja toimivan saaminen puistoon oli heille tärkeää.

Keinut ja liukumäet näkyvät tässäkin piirroksessa omana tärkeänä elementtinään. Lisäksi teoksen piirtäjä on nähnyt alueella jo olevat pallokentät tärkeänä osana aluetta ja lasten harrastusmahdollisuuksia. Puistossa on myös mahdollisuus nauttia esimerkiksi mustikoista ja mansikoista, joita kasvaa alueella. Teoksesta keskusteltaessa myös omenapuiden läsnäolo ja mahdollisuus nauttia omenoita tuntuivat lapsesta tärkeältä. Puisto on myös avara, ja sinne voi saapua esimerkiksi polkupyörällä.

Taustalla näkyy rakennus, joka voi olla jonkun koti. Varsinaisten rakennusten lisäksi leikkimökit ja jopa kokonainen leikkimökkikylä saivat useita toiveita, ja toistuivat useissa piirroksissa. Tätä kuvaa edeltävässä, sinisellä värillä tehdyssä teoksessa, leikkimökin idea näkyy vasemmalla taustalla.

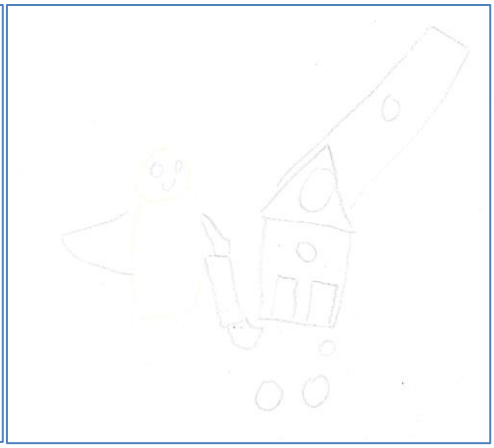

Leikkimökki oli myös vasemman puoleisen teoksen tekijän haaveissa. Mökki voisi sijaita lähellä puita, ja liukumäkiä. Oikealla puolella olevassa teoksessa on kuvattuna hymyilevä hahmo, joka harrastaa minigolfia. Minigolfin peluu olisi hänen mukaansa hieno juttu.

Leikkipuisto on puiden lähellä, ja niitä voi käyttää myös erilaisiin leikkeihin. Piiloleikit ja kirkonrotta ovat tästä hyviä esimerkkejä. Vesiliukumäki olisi myös hieno elementti puistossa, ja talvisin se voisi toimia jäämäkenä. Tällä hetkellä puistossa oleva jäätynyt rinne onkin suosittu mäenlaskupaikka.

Kourulan alueen tärkeät ja miellyttävät paikat, sekä pelottavat paikat.

Lapsille annettiin eteen ilmakuva alueesta. Ennen tehtävän tekemistä olimme yhdessä katsoneet ja miettineet sitä, mitä kaikkea kuva esittää ja missä me olemme. Lisäksi olimme tarkastelleet niitä alueita, joita käsiteltävä muutos tulisi koskettamaan. Tämän jälkeen lapset merkitsivät kartalle merkkejä paikoista, jotka

olivat esim. pelottavia, kauniita ja mukavia. Paikkojen ei tarvinnut olla muutosalueilla, vaan ne saivat sijoittua mille tahansa alueelle kartalla. Symboleina käytettiin lapsille tutusta Minecraft –pelistä tuttuja merkkejä. Punaiset sydämet kuvasivat niitä alueita, joita lapset pitivät viihtyisinä tai itselleen tärkeinä paikkoina. Vihreällä merkillä kuvattiin paikkoja, jotka ovat epämiellyttäviä ja pelottavia. Vihreässä merkissä on kuvattuna Minecraftin maailman olento nimeltään Creeper, joka tulee esiin muiden maailman hirviöiden, kuten luurankojen ja hämähäkkien mukana. Sille on tyypillistä, että se räjähtää tullessaan häirityksi ja sillä tavoin se tuhoaa pelaajan mahdollisesti rakentaman alueen. Peli oli kaikille lapsille tuttu ja sen teemoilla oli helppo lähestyä tehtävää.

Suositut paikat

Ylivoimaisesti suosituimmaksi alueeksi nousi Raitapuiston alue, joka on monelle tuttu erilaisten leikkien kautta. Lisäksi sen ympäristössä sijaitsee muita lapsille tärkeitä alueita, kuten pallopeleille tarkoitettu alue, sekä hiekkakenttä. Myös päiväkoti oli monelle tärkeä ja mukava paikka. Talvella eri jääalueet ovat lapsille tärkeitä leikkimisen ja harrastamisen paikkoja. Koulun kanssa on myös tehty yhteistyötä kentän käytön osalta ja sen säilyttäminen osana toimintoja koettiin todella tärkeäksi.

Monelle suosittuja paikkoja olivat myös omat kotialueet, sekä ystävien tai sukulaisten asunnot. Näissä lapsilla on monenlaista tekemistä. He kertoivat, että kotipihalla on mukava leikkiä sisarusten kanssa, leikkiä hippaa tai tehdä lumilinnoja. Lisäksi esikoulun henkilökunnan kotialueet saivat paljon ihastusta osakseen ja saivat lapset laittamaan niitä itselleen merkityksellisiksi alueiksi.

Tiet oli turvallista alittaa alikulkutunnelin kautta, ja sen vuoksi sellaisen kohdalle on tullut myös sydän merkiksi.

Metsäalueita käytetään myös erilaisiin leikkeihin, kuten seikkailuihin ja majojen rakentamiseen. Lisäksi niissä on tärkeä ja mukava hiihtää. Alueella on myös paljon viihtyisiä ruohokenttiä, joissa ajavien ruohonleikkureiden työskentelyä on lasten mukaan hauska seurata.

Ukonpuiston aluetta korostettiin myös, että se on tärkeä alue lasten toiminnalle. Myös esikoulun henkilökunta toi tätä esiin. Sen lähellä käytetään myös tiealuetta erilaisiin leikkeihin. Ukonpuiston alueella oli karuselli, joka oli lapsille todella tärkeä leikkiväline. He esittivät toiveen, että karuselli saataisiin kunnostettua.

Suojatiet ja niiden alueet tuntuivat lapsista turvallisilta. Samoin esiopetuksen henkilökunta totesi, että suojateitä pitkin on turvallinen kulkea esimerkiksi Ukonpuistoon ulkoilemaan. Kehitysehdotuksena tuli kuitenkin, että alueella isompia teitä ylittävien suojateiden kohdalla olevien liikennevalojen aikaa voisi pidentää. Tällöin olisi turvallista kulkea lapsiryhmän kanssa tien ylitse, pitäen ne samalla myös yhtenä ryhmänä.

Pelottavat ja epämiellyttävät paikat

Ylivoimaisesti pelottavimpana paikkana näyttäytyi Raitapuiston lähellä olevan alikulkutunnelin alue. Sitä pidettiin sotkuisena ja uhkaavana paikkana. Myös sen lähialueelle tuli merkintöjä pelottavasta alueesta, sillä sieltä lapset ovat löytäneet huumeruiskuja. Tämä tuli selville eräässä keskustelussa ja lapsi ei osannut heti sanallistaa sitä, mikä leikkipuiston alueessa voisi olla pelottavaa. Hetken kuluttua hän kuitenkin osasi kertoa esikoulun ohjaajalle, että siellä on ollut joskus neuloja. Samat neulat ovat aiheuttaneet pelkoa myös Kesämäen leipomon läheisyydessä olevan parkkialueen kohdilla. Raitapuiston ja alikulkutunnelin alueen runsas vihreiden merkkien määrä selittyy osin myös leikillä, joka muuttui kilpailuksi, jossa yritettiin saada sinne paljon merkkejä. Pitää kuitenkin huomauttaa, että ilman näitäkin alue sai paljon vihreitä merkkejä osakseen.

Hiekkakentän vieressä olevat pukukopit olivat lasten mielestä sisältä hieman pelottavia. He keksivät, että jos niihin saisi valot sisällä, niin niissä olisi mukavampi käydä.

Metsäalueiden laidat saivat paikoin osakseen pelottavien alueiden merkkejä. Lapset kuvasivat, kuinka etenkin iltaisin ja kovalla tuulelle nämä alueet muuttuivat turvattoman tuntuisiksi. Silloin puut ja niiden lehden alkavat kohista ja liikkua, sekä pimeässä on vaikea nähdä kauas. Osa lapsista toivoikin, että esimerkiksi leikkipuistoissa voisi olla enemmän valoa tuomassa turvallisuutta. Tämä huomio koski sekä Ukkopuistoa, että Raitapuistoa.

Valoa puiden varjostamalle alueelle, jolloin pimeällä tuulisella säällä heiluvat ja kohisevat puut eivät olisi niin pelottavia.

Vanhemmat

Huoltajille lähetettiin koulun ja päiväkodin kautta linkki, jonka avulla oli mahdollista vastata sähköisesti kysymyksiin. Vastauksia tuli yhteensä 20 huoltajalta/ perheeltä.

Ukkopuiston ja sen lähialueiden merkitys lapselle ja vanhemmille

Ukkopuiston hiekkakentän vieressä on metsäinen alue, jolla on merkittävä rooli alueen vanhempien elämässä. Metsä tarjoaa lapsille kasvatuksen ja perheen yhteisen ajanvieton näkökulmasta paikan, jonne voi mennä luontoretkelle, ulkoilla ja rauhoittua. Samalla se on myös symbolinen, jolloin se tarjoaa eräässä vastauksessa myös vaihtoehdon nykyteknologialle, paikan kasvulle, rauhoittumiselle ja terveydelle. Yleisesti ottaen metsä luo hyvinvointia ja turvaa alueella, tarjoten suojaa liikenteeltä.

Säilytettävä metsää ja mahdollisuus leikkipuiston rakentamiseen/ vanhan korjaaminen.
Mikäli muutokset eivät vähennä metsäaluetta, en usko niistä olevan haittaa.

Vastaajien vastauksissa näkyy myös metsän, ja sen alueen erilaisten liikuntamahdollisuuksien mahdollisimman hyvä hyödyntäminen. Esimerkiksi ladulle ja kuntoradalle pääseminen on tärkeää jatkossakin, muutosten ollessa millaisia tahansa. Jyrkimmillään alueen tulisi säilyä sellaisena, kuin se on. Puisto itsessään tarjoaa kenttänä ja puiden reunustamana alueena mahdollisuuden esimerkiksi kirkkiksen leikkimiselle.

Toivon siinä olevan Ukkopuisto, en koulua.
Sinne ei tarvitse rakentaa mitään.

Ukkopuiston alueen kenttä sen sijaan on avoin. Avoimuutta voimme käyttää vertauskuvana ja ymmärtää myös sitä, että samalla se on avoimempi myös ristiriidoille. Tämä näkyy myös vastauksissa, joissa kentän luonnetta tuodaan eri näkökulmista esiin. Osa kyselyyn vastanneista kokee, että päiväkotikoulu olisi hyvä sijoittaa nimenomaan tuon kentän kohdalle, sillä se ei sellaisenaan houkuta ketään käyttämään sitä. Ukkopuiston sijaintia koululle perusteellaan myös sillä, että lasten väistötilat eivät olisi näin tarpeellisia, vaan he voisivat suorittaa opintonsa koulun vanhalla paikalla.

Nykyinen puisto ei houkuta käyttämään sitä.

Kentän vajaavaisuus sellaisenaan on luettavissa myös muissa vastauksissa. Kentälle ehdotetaan muuta käyttöä, tai sen varustetasoa ehdotetaan parannettavaksi. Esimerkiksi frisbeegolf-radan saaminen alueelle on toiveena muutaman kyselyyn vastanneen toiveissa. Kenttä toimii myös eräänlaisena porttina muihin palveluihin, kuten ladulle ja kuntoradalle pääsemisessä.

Että pääsisi ladulle ja kuntoradalle jatkossakin
Jonkinlainen kenttä olisi hyvä saada ukonpuiston lähelle.

Kokonaista kentän poistoa ei tunnuta kuitenkaan kannatettavan, vaan alueella tulisi olla riittävä alue erilaista toimintaa varten. Tällöin jäljelle jäävä kenttä voisi palvella lähialueiden lapsia, jotka voisivat käyttää kentän leikkipuistoa omiin tarpeisiinsa. Välimatka leikkipuistoon ei olisi tällaisessa tapauksessa kovinkaan pitkä. Leikkipuiston kohdalla korostetaan kuitenkin sitä, että välineiden tulisi olla kunnossa, monipuolisia ja turvallisia lasten käyttää.

Turvallisuus

Ukkopuiston alueen muuttuminen, vastauksissa uuden päiväkotikoulun alueelle tulon myötä, lisää vastauksien perusteella huolen kasvavasta liikenteestä, ja sitä kautta sen mukanaan tuomiin vaaranpaikkoihin tulisi puuttua.

Ukonpuiston luo menevä tie pitäisi parantaa isompaan liikenteeseen sopivaksi, tehtävä jalkakäytävät ja katuvalaistus uusiksi.

Hyvä valaistus alueelle ja hämyiset pusikot pois, turvallinen lähiristeys (koulun ja päiväkodin saattoliikenne lisääntyy)

Mahdollinen lentoliikenne on ainoa melu joka tulossa kohdassa mielestäni olisi. Helsingintien melu ei varmasti kovasti haittaisi, kävelytiet ja leikkialueet olisi hyvä valaista koska lasten olisi turvallisempaa ja leikkiä paikoissa jotka ovat valaistu. Myös teiden ylityskohdissa valaistuksen olisi oltava kunnossa ja ne olisi kenties korotettava jotta pienetkin lapset näkyisivät paremmin

Alueella koetaan useammissa vastauksissa olevan pimeää ja valaistuksella saataisiin tähän muutosta. Osassa vastauksia valaistuksella lisätään suoraa liikenneturvallisuutta sillä, että lasten näkyvyys liikenteessä paranee. Eräässä vastauksessa huomioidaan myös, kuinka ”hämyiset pusikot” ovat asioita, joista olisi hyvä päästä pois alueella. Tällaisessa voidaan ajatella, että pusikko on epämääräisen hoitamaton alue, jonka varjoisat ja pimeät paikat voivat luoda tunteen, joka lisää liikkujan turvattomuutta. Hyvän valaistuksen voisi ajatella vaikuttavan siihen, millä tavoin erilaiset pensaat ja rajat näyttäytyvät. Samalla se lisäisi myös pienten lasten näkyvyyttä muille alueella liikuttaessa, jolloin myös ajoneuvojen olisi mahdollista huomioida alueella kulkevia.

Alueen muuttuminen voi myös vaikuttaa lasten käyttämiin reitteihin. Esimerkiksi Helsingintien ylittäminen Huhtiniemestä tultaessa alkaisi tuntua matkalaisesta houkuttelevalta, mikäli määränpää sijaitsisi alueella. Tämä olisi useamman vanhemmilta tulleen palautteen mukaan viisaalla alikulkutunnelin sijoittamisella.

Kourulan kentän, Raitapuiston, sekä koulun ja päiväkodin alueen merkitys vanhemmille ja heidän lapsilleen

Raitapuisto, Kourulan kenttä, sekä koulun ja päiväkodin alue vaikuttavat vastausten perusteella alueilta, jotka ovat korvaamattomia lasten elämässä niin koulussa, päiväkodissa, kuin niiden ulkopuolellakin.

Säilyykö liikuntapaikat, leikkipuisto?

Lapset leikkivät siellä jatkossakin vapaa-aikana, mikäli siihen annetaan mahdollisuus ja hyvät puitteet

Raitapuisto ja urheilukentät ovat erityisen tärkeät lasten kannalta. Niiden turvallisuus ja pysyvyys on tärkeää.

Iso luistelukenttä ja kaukalo on jatkuvassa käytössä koko luistelukauden ajan koululaisille sekä lähialueen alueen muillekin asukkaille. Kaukalossa pelit jatkuu, vaikka valot on sammutettu ja kopit suljettu.

Ne tarjoavat lapsille tekemistä vuodenajasta riippumatta. Mäenlasku, leikkipuiston välineet ja urheilukentän lukemattomat harrastemahdollisuudet ovat asioita, joita vaaditaan säilytettäväksi ja lapsen kehityksen kannalta tärkeiksi. Niissä vietetään aikaa yhdessä ja solmitaan uusia ystävyyssuhteita. Ne myös toimivat hyvin päiväkodin ja koulun yhteiskäytössä.

Tulisi alueelle uusia kavereita

Koulun ja päiväkodin alueella koulun ja Raitapuiston välinen rinne on lapsille mieluisin mäenlaskupaikka talvisin, myös välitunneilla. Koulun nykyinen paikka on hyvä turvallisten reittien ja liikuntapaikkojen läheisyyden vuoksi, myös välitunneilla on mielekästä tekemistä ja tilaa tehdä. Niiden säilyvyys tulisi mielestäni varmistaa muutoksia tehtäessä.

Raitapuistossa, sekä koulun ja päiväkodin alueessa riittää myös paljon kehitettävää ja huomioitavaa. Esimerkiksi koulun pihalle toivotaan enemmän mahdollisuuksia harrastaa ja liikkua. Esimerkkeinä mainitaan mahdollisuus keinua, jalkapallomaali, frisbeegolf-koreja tai -rata, kiipeilyseinä, pingispöytä jne. Hyvässä tilanteessa puisto onnistuu huomioimaan eri-ikäiset käyttäjät ja tällä tavoin siitä syntyy keskeinen paikka, jossa koko perhe voi viettää aikaa esimerkiksi lasten leikkiessä, ja vanhempien istahtaessa penkeille siinä ohessa.

Pitää laitteet kunnossa ja turvallisina, lisätä enemmän eri harrastusmahdollisuuksia.

Koulun pihalle enemmän ulkoaktiviteettimahdollisuuksia keinua, palloilumaali. Frisbeegolfkori/ rata, kiipeilyseinä.

Iso piha ja paljon erilaisia leikkivälineitä. Mikäli koululaiset ja päiväkotilaiset tulevat käyttämän samaa pihaa, niin pihan täytyy olla sellainen joka sopii sekä päiväkoti-ikäiselle että alakoululaiselle.

Eri-ikäiset voitaisiin huomioida myös alueen palloilukentän kehittämisessä. Esimerkiksi talvilajeissa pienten ja isompien lasten/nuorten sijoittaminen samalle kentälle tuntuu turvallisuusriskiltä.

Tennis/ koriskenttä säilytettävä, samoin luistelukaukalo sekä luistelukenttä pienemmille luistelijoille. Kaukaloon ei pikkulapsilla ole turvallista mennä kun isot pojat pelaavat. Palloilukenttä pitää säilyttää jossain muodossa.

Alueen välineitä ja mahdollisuuksia on myös mahdollista käyttää laajemmin ja pidempään, jos alueen valaistus on kunnossa. Aihe nousi useassa eri vastauksessa esiin ja sitä perusteltiin eri näkemyksin. Osa vastaajista koki, että valaistus on tällä hetkellä riittävä, ja lisävalaistukselle ei ole tarvetta. Hieman useammassa palautteessa taas toivottiin alueelle lisää valoa ja sen myös koettiin lisäävän alueella turvallisuudentunnetta. Myös oikein ajoitettu siivous vaikuttaa siihen, että aluetta on turvallinen ja hyvä käyttää.

Siinä tällä hetkellä valaistus mielestäni melko hyvällä mallilla. Tietenkin pieniä korjauksia voisi tehdä, mutta koulun ja leikkipuiston välinen metsäalue houkuttelee mäenlaskun ja seikkailuun joten se pitäisi jättää. Keväisin puiston siivous tulisi suorittaa nopeammin koska naapuritalon huumeidenkäyttäjät jättävät neuloja ja ruiskuja sinne ja ne ovat ärsyttäviä ja kauhistuttavaa ja myös terveysriski jos lapsi sattuu sellaisen löytämään

Tulokset voidaan summata tiivistäen siten, että Raitapuiston ja urheilukenttien säilyvyys on ihmisten, niin lasten kuin aikuistenkin, kannalta todella tärkeää. Niiden kehittämiseen kannattaa myös kiinnittää huomiota.

Kourulan kentän, Raitapuiston, sekä koulun ja päiväkodin alueen turvallisuus

Vanhempien näkökulmasta lasten turvallisuuteen vaikuttavat keskeisesti liikenne, valaistus ja ympäristön siisteys, johon kuuluvat myös vaaralliset huumeruiskut, joita on löytynyt alueelta. Turvallisuudella on vaikutusta lasten elinympäristöön, sillä jos vanhemmat eivät uskalla laskea lapsia ulos, kapenee lasten mahdollisuus liikkua omalla lähialueellaan ja tavata omia ystäviään.

Alueen turvallisuudentunteeseen keskeisenä vaikuttavana tekijänä ovat kyselyssä useassa vastauksessa esiin nousseet huumeruiskut ja – neulat. Niitä on löytynyt useasta eri paikasta, mm. Raitapuistosta, Koulun läheisyydestä, sekä kaupan parkkipaikan alueelta. Neulojen löytyminen ja läsnäolo vaikuttavat myös siihen, että vanhemmat eivät uskalla laskea lapsiaan yksin kaupungille pimeän tullen.

Kaupan läheisyydessä huono valaistus. En anna lasten mennä yksin pimeällä Kourulaan Raitapuiston läheisyyteen humalaisten vuoksi

Alueella koetaan myös liikkuvan epämääräistä porukkaa, joka osaltaan vaikuttaa asukkaiden turvallisuudentunteeseen. Epäilyttävän porukan nähdään myös aiheuttavan huumeruiskujen jättäminen lasten löydettäväksi alueella. Riittävällä valaistuksella koetaan olevan vaikutusta siihen, miten ihmiset kokevat asian. Tämä on luettavissa siitä, miten valaistus ja epämiellyttävät kokemukset linkittyvät toisiinsa.

Nykyisellään päiväkodin ja koulun alue pimeälläkin on mielestäni hyvin valaistu ja on mukava viettää siellä illallakin aikaa mäenlaskusta tai leikkipuistossa kun valaistus on kunnossa.

Huumeneulat ja niiden käyttäjät huolestuttavat oikeasti. Osa Raitakadun alueen asukkaista pelottaa lapsia. On ollut aggressiivista käytöstä ja tuijottelijoita. Viime syksynä konflikti koulun ja ip-kerhon alueella. Valaistusta ei ole koulun alueella.

Raitapuiston valaistus puutteellinen. Huumeitten käyttäjät pois raitakadulta, käytettyjä ruiskuja löytyy koulun ja raitapuiston alueelta jatkuvasti!!!!

Koulun alueella liikenne aiheuttaa myös huolta paitsi nyt, myös tulevien suunnitelmien myötä. Esimerkiksi päiväkodin kohdalla olevan hidasteen kohdalla osa autoilijoista oikaisee jalkakäytävän kautta, jolloin ei tarvitse ylittää kadulle laitettua hidastetta. Tämä aiheuttaa vaaratilanteita jalankulkijoille.

Hidasteita ehdotetaan myös laajemmalle matkalle Katajakatua. Tällöin ne voisivat vaikuttaa tehokkaammin autoilijoiden ajotottumuksiin.

Hidasteet hyviä, voisi olla yksi myös Katajakatu alkupäässä. Ihmiset ajavat kovaa tullessaan raviradan suunnasta.

Erilaiset liikennejärjestelyt ovat vanhempien huolenaiheena monessa muussakin kyselyn tuloksessa. Esimerkiksi koulun kohdalla olevat parkkipaikat vaativat vastausten mukaan uudelleenmietintää, kuin myös kaikki muut liikennejärjestelyt, jotka aiheeseen ja alueelle liittyvät.

Vanhempien toiveissa toistui myös sama varoituskolmion sijoittaminen Karankokatu-Honkakatu –risteykseen huoltoaseman viereen. Sama paikka tuli esiin pelottavana myös kouluvierailun aikana. Lisäksi esitettiin alla olevan lainauksen mukaisesti pysähtymiskieltoa ja kolmiota Kourulan tietyille tiealueille.

Koulun ja päiväkodin kohdalla pitäisi myös suurentaa parkkipaikkaa ja kiinnitettävä huomioita liikennejärjestelyihin.

Bensa-aseman risteykseen kolmio (Karankokatu -Honkakatu), Juurakkokadulle kolmio sekä Honkakadulle pysähtymiskielto. Näkyvyys huono Katajakadun alkupään suunnalta ajettaessa

Koulun ja Raitapuiston alueelle johtaa myös oma alikulkutunnelinsa, joka koetaan pelottavana, ahdistavana ja turvattomana paikkana. Alikulkutunnelin pimeys, sotkuisuus ja lasinsirpaleet synnyttävät tämän tunteen ja se vaikuttaa osaltaan siihen, että sitä ei haluta käyttää. Sama näkökulma toistui lasten kommenteissa niin esikouluryhmässä, kuin koulun kolmannen ja neljännen luokan oppilaidenkin kohdalla.

Vanhempien yleisiä toiveita muutoksen alla oleville alueille, sekä yleisesti koko Kourulan alueelle lasten elinolojen parantamiseksi

Kourulan alueelle toivottiin palautteessa lisää valaistusta kauttaaltaan. Pimeys vaikuttaa paljon siihen, millä tavoin tila koetaan. Aikaisemmin mainittuja valaistuksen paikkoja olivat Raitapuisto, koulun ja kaupan alue, sekä erikseen vielä Ukkopuiston alue. Tämän lisäksi toiveita tuli koko Kourulan alueelle,

Kourulan keskeisimmille alueille, sekä yleisesti kevyenliikenteen väylille. Tienylityspaikat koettiin myös tärkeinä paikkoina valaista.

Tämän lisäksi esimerkiksi tiet, niiden kunto, leveys ja ajonopeudet keräsivät huomiota vanhemmilta. Ajonopeuksien hallintaan ehdotettiin laajalla alueella hidasteita, jotka pakottavat kuljettajat hidastamaan vauhtiaan.

Yksittäisenä paikkana Helsingintien ja Sammonrinteen risteykseen toivottiin parempaa liikennevalosuunnittelua. Nyt valojen koettiin palavan paljon keltaisella, joka aiheuttaa autojen kuljettajille tarpeen ehtiä valoista pois. Tällöin lapset jäävät helpommin huomiotta pienen kokonsa vuoksi. Risteys sijaitsee kuitenkin useiden koulumatkalaisten reitin varrella.

Alueella on jo nyt melko hyvät ulkoliikuntamahdollisuudet, mutta sisäliikuntamahdollisuuksia toivottiin lisää. Niitä voisivat hyödyntää myös koululuokat ja päiväkotiryhmät.

Lasten kohdalla toivottiin, että he pystyisivät hyödyntämään monipuolisesti laadukkaita ja siistejä leikkipaikkoja niin ulkoliikunnan osalta, kuin sisäliikunnankin. Luonto nousi tärkeäksi elementiksi Kourulassa ja sen vuoksi lasten mahdollisuus hyödyntää sitä koettiin tärkeäksi.

Analyysi

Kourulan päiväkotikoulun lapsivaikutusten arvioinnin aineiston analyysissä nousi esiin viisi omaa, erillistä teemaansa, jotka kutovat yhteen alueen lasten ja heihin sidoksissa olevien ryhmien kokemuksia Kourulan alueesta. Teemoiksi nousivat leikkipaikat, turvallisuus, harrastaminen, luonto ja nämä yhteen kutova ”sujuva arki”. Teemojen kautta oli mahdollista hahmottaa ja erotella niitä tekijöitä, joita alueen lapset pitivät itselleen tärkeinä.

Lapsivaikutusten arvioinnin tiivistelmässä niitä on suhteutettu vaihtoehtoon, jossa päiväkotikoulua oltaisiin sijoittamassa nykyisen koulun kohdalle. Lapsille merkityksellisten paikkojen näkökulmasta koulun sijoittaminen nykyisen koulun kohdalle mahdollistaa heidän leikkiensä monipuolisen jatkuvuuden alueella sekä kouluaikana, kuin sen ulkopuolellakin.

Analyysin, ja aineiston, kohdalla kannattaa kiinnittää lukiessa huomiota siihen, millä tavoin lapset ja vanhemmat puhuvat alueista ja mitä kaikkea Kourulan alueella voitaisiin huomioida. Heiltä tulee paljon huomioita alueen parantamiseksi ja osa näistä sijoittuu esimerkiksi alueille, jotka eivät ole asemakaavan alueella.

Leikkipaikat

Lasten kohdalla leikki on luontainen tapa oppia erilaisia asioita, hahmottaa ja tutustua omaan ympäristöönsä, sekä itseensä ja toisiin. Leikkejä on monenlaisia, osa niistä voi olla tietyssä paikassa tapahtuvaa ja sääntöjä noudattavaa, kun taas toiset leikit voivat syntyä spontaanisti melkein missä tahansa, keskittyen itse toimintaan vailla mitään päämäärää.

Leikkipaikat nousivat lasten kommenteissa ylivoimaiseen keskiöön, mikä tuntuu todella luonnolliselta asialta. Heille tärkeitä paikkoja olivat kauttaaltaan Kourulasta löytyvät leikkipuistot, kuten Raitapuiston alue, sekä Ukkopuiston laidalla oleva leikkipuisto. Ukkopuiston hiekkakenttä ei näyttäytynyt keskeisenä ja suosittuna leikkipaikkana. Näitä alueita, ja myös niiden läheisyydessä olevia luonnonalueita, käytettiin jatkuvasti ympäri valveillaoloajan.

Leikkipaikat myös vaihtelivat vuodenaikojen mukaan. Lasten kokemuksia kysyttiin talvella, jolloin heidän suosikkipaikkojaan olivat mäenlaskuun soveltuvat luonnonrinteet, lumiauran tekemät lumikinokset, sekä myös muut alueet, joilla pystyi tekemään lumilinnoja tai leikkimään lumisotaa. Kesällä rauhallisilla tiealueilla pelattiin katusäbää.

Majapaikkojen ja lumilinnojen rakentaminen aiheutti myös kiistatilanteita esimerkiksi koulun alueella tapahtuessaan. Koululla on mm. velvollisuus huolehtia lasten turvallisuudesta ja raskaan lumen, sekä terävien keppien muodostamat rakennelmat voivat olla lapselle vaarallisia paikkoja. Tällöin esimerkiksi iltasella tehdyt rakennelmat tulivat aamulla puretuiksi, lasten parhaaksi.

Koulu ja päiväkoti olivat vahvasti symbioosissa lasten leikkipaikkojen kanssa. Niitä hyödynnettiin toiminnassa ja niitä varten vaellettiin myös pidemmällekin, kuten Ukkopuiston leikkipuistoon.

Kourula on monin paikoin metsän ympäröimä, ikään kuin luonnon omassa kehdossa, oleva alue. Leikkipaikkojen vieressä olevat vehreät alueet laajensivat lasten mahdollisuuksia leikkiä alueella. Tällöin mukaan tulivat esimerkiksi erilaiset piiloleikit ja hipat, kuten perinteinen kirkonrotta.

Aikuiset tunnistivat hyvin lapsille merkitykselliset paikat ja kokivat ne omissa vastauksissaan tärkeiksi. Raitapuiston, sen lähialueiden ja leikkipuiston säilyttäminen koettiin merkitykselliseksi tekijäksi niin lasten, kuin aikuistenkin viihtyvyyden kannalta.

Leikkipuistojen turvallisuus, viihtyvyys ja laadukkuus nousivat esiin monissa alueen kehittämiseen tähtäävissä kommenteissa niin lapsilla, kuin aikuisillakin. Tällä hetkellä parannettavaa nähtiin mm. laitteiden koossa ja kunnossa. Esimerkiksi Ukkopuiston vieressä olevan leikkipuiston karusellia toivottiin korjattavaksi sen ollessa hieman kallellaan.

Lasten kohdalla toiveena olivat monipuoliset välineet leikkimiseen, jotka mahdollistavat monenlaista toimintaa aina kiipeilystä ja keinumisesta parkourin ja frisbeegolfin heittämiseen. Erilaiset leikkimökit antaisivat heille heidän omien sanojensa mukaan paikkoja, jossa voi leikkiä kotia ja piilosta. Näin ollen niistä tulee suojaisia, lasten omaa tilaa ja omia piilopaikkoja. Samoin monipuoliset, erikokoiset laitteet mahdollistavat sen, että siellä voisivat viettää aikaa eri-ikäiset ihmiset, kukin omalla tavallaan. Vanhemmat voisivat näin viettää aikaa penkeillä istuen, kun pienemmät lapset olisivat omaan kokoonsa sopivien välineiden ääressä, ja isommat taas voisivat käyttää omiaan.

Turvallisuus

Turvallisuus nousi esiin lasten ja aikuisten vastauksissa. Lapset kokivat pelottavina paikkoina, jotka olivat pimeitä, varjoisia ja sotkuisia. Esimerkiksi Raitapuiston alikulkutunnelin kohdalla sen pimeys, lasisirpaleet ja yleinen sotkuisuus vaikuttivat siihen, että lapset eivät halunneet kulkea sen lävitse. Tämä aiheutti sen, että lapset ylittivät tien mieluummin tien kautta, kuin kulkemalla alikulkutunnelin kautta. Alikulkutunneli koettiin pelottavaksi paikaksi niin kouluikäisten, kuin esikoululaistenkin kohdalla.

Pelkoa alueella aiheutui myös siitä, että alueelta on löytynyt monin paikoin huumeruiskuja. Näistä ilmoittivat sekä koululaiset, kuin esikoululaisetkin. Ruiskuja oli löytynyt mm. Raitapuiston alueelta, kaupan ja parkkialueen lähistöltä, vanhan neuvolan alueelta ja Kourulan kentän pukukoppien läheisyydestä.

Lasten iällä oli myös vaikutusta siihen, mitä koettiin pelottavaksi. Kouluikäisillä pimeys ei ollut niin voimakkaasti vaikuttava tekijä, kuin pienemmillä lapsilla. Esikoululaisilla pelottavina paikkoina näyttäytyivät esimerkiksi leikkipaikkojen reunoilla olevat, pimeät ja varjoisat puualueet ja pensaat. Pelottavuus korostui etenkin silloin, kun tuuli pääsi puhaltamaan puiden latvoissa ja oksat muodostivat pitkiä, liikkuvia varjoja maahan.

Aikuisten kommenteissa nousivat esiin samat asiat, kuin lapsillakin. Alueiden paikoittainen sotkuisuus, lasisirpaleet ja pimeys alikulkutunnelin luona, huumeruiskujen löytyminen alueelta, sekä monin paikoin koko Kourulan alueen hämäryys tai suoranainen pimeys nousivat palautteissa esiin. Valoisuuden osalta löytyi kuitenkin myös kommentteja, että esimerkiksi Raitapuisto koettiin nyt jo riittävän hyvin valaistuksi. Yleisesti voidaan kuitenkin todeta, että paremmalla valaistuksella olisi suuri vaikutus viihtyvyyden ja turvallisuudentunteen kohdalla.

Aikuisten pelot vaikuttavat myös siihen, miten lapsi voi käyttää omaa ympäristöään. Jos aikuinen ei koe jotain aluetta turvalliseksi, ei sinne ole mahdollista laskea lastakaan leikkimään tai viettämään aikaa. Tällöin lapsen elinympäristö kapenee.

Muuttuvat alueet vaikuttavat varmasti myös liikenteeseen. Tämä näkyi vanhempien toiveessa siitä, että alueella huolehdittaisiin lasten turvallisuudesta eri tavoin. Esimerkiksi ajonopeuksiin voitaisiin puuttua viisaasti sijoitelluilla hidastetöyssyillä. Lisäksi risteykset ja suojateiden alueet tulisi valaista riittävästi, sekä näkyvyyttä häiritseviin pensaisiin tulisi puuttua. Alueella oli myös risteyksiä, joiden kohdalle toivottiin erikseen kolmiota tai pysähtymismerkkiä. Tällainen risteys löytyy esimerkiksi huoltoaseman luota, Karankokadun ja Honkakadun luota.

Muuttuneet alueet saattavat vaikuttaa myös siihen, mitä kautta ihmiset alkavat kulkea paikoista toiseen. Tällöin kannattaa vanhemmilta tulleen palautteen mukaan harkita sitä, kannattaako Helsingintien kohdalle tehdä uusia turvallisia ylitys- tai alitusmahdollisuuksia.

Luonto

Luonto oli merkityksellinen alueen lapsille. Metsä tuntuukin tarjoavan heille jo ilmakuvasta katsottaen oman, rauhallisen ja intiimin alueen, kuin kohdun, jossa on hyvä olla, hengittää, harrastaa, toimia, leikkiä ja kasvaa ihmisenä. Ohitse kulkeva Helsingintie tarjoaa ravinteita, sykkii päivän rytmin mukaan, ja saa alueen elämään.

Luonto nousee esiin aina, kun kyse on leikeistä tai harrastuksista. Leikkipuiston läheisyydessä olevat puut tarjoavat piilopaikkoja ja mahdollisuuksia kiipeilyyn. Metsät ovat oivallisia paikkoja piiloleikeille, seikkailuretkille ja hippaleikeille. Lasten piirtämissä kuvissa luonto on läsnä, lähes jokaisessa. Yhdessä kuvassa se tarjoaa myös syötävää mustikoiden ja mansikoiden muodossa.

Hiihtäminen, suunnistaminen ja metsässä kulkeminen ovat harrastuksia, joita lapset tekevät yhdessä aikuisten kanssa koulupäivänä ja vapaa-ajalla. Selkeät yhteydet ja kulkureitit ovat näin tärkeitä sille, että luontosuhde voi toteutua. Ukkopuisto näyttäytyy erityisesti tässä porttina luontoon - sieltä lähdetään metsään.

Vanhempien kommenteissa toistuvat samat ajatukset. Luonnon läheisyys tarjoaa lapselle hyvän ja turvallisen paikan kasvaa, jossa he voivat kehittyä kokonaisvaltaisesti. Metsän katsotaan tarjoavan myös vastapainon digitalisoituvalle maailmalle, joka näyttäytyy passiivisena ja yksinäisenä, kun taas metsä näyttäytyy heidän silmissään lapsille tärkeänä paikkana, jossa he voivat liikkua fyysisesti yhdessä kavereiden kanssa.

Luonnon läsnäolo on esillä myös siinä, miten aluetta voitaisiin kehittää. Mielipiteissä ja ajatuksissa näkyy mahdollisuus rauhalliseen liikkumiseen kävellen alueella, jossa on vehreitä, isoja kävelylle ja kevyelle liikenteelle tarkoitettuja kaistoja. Alueelle on jätetty myös luonnontilaisia kohtia. Autoilijat huomioisivat jalankulkijat ja tätä toteutettaisiin myös fyysisin, tiehen asennettavin hidastein.

Luonto ei kuitenkaan saa häiritä turvallisuutta, vaan sen tulee olla sopusoinnussa muun ympäristön kanssa. Siistit, valaistut ympäristöt ja risteykset tarjoavat näin lapsille turvallisen paikan, jossa kulkea koulutietä ja mennä harrastuksiin. Lapsetkaan eivät näin koe humisevia ja tuulen heiluttavia puita pelottaviksi.

Harrastaminen

Kourulassa on monipuoliset harrastusmahdollisuudet. Kourulan kenttä tarjoaa monenlaista mahdollisuutta itsensä fyysiseen kehittämiseen. Jalkapallo, tennis, koripallo, luistelu, pituushyppy, pienet hiihtolenkit sekä leikit ovat keskeisiä tapoja käyttää Kourulan kenttää. Se tarjoaa alustan omatoimiselle ja ohjatulle harrastustoiminnalle. Vapaa-ajalla pelit jatkuvat alueella vielä valojen sammuttuakin, sekä koulun ja päiväkodin käytössä kenttä on aktiivisesti läpi päivän.

Lasten ja aikuisten kommenteissa Kourulan kenttä näkyy erittäin tärkeänä ja vahvasti säilytettävänä alueena, josta kannattaa pitää kiinni ja huolehtia.

Lapset, sekä koulusta että esikoulusta, toivoivat koppeihin enemmän siisteyttä ja valoa. Nyt ne vaikuttivat heidän mielestään likaisilta ja tunkkaisilta, jossa ei ollut miellyttävä vaihtaa varusteita. Niiden olemassaolo ja tarpeellisuus olivat kuitenkin asioita, joita he pitivät alueelle tarpeellisina.

Ukkopuisto tarjoaa myös liikunnalle ja harrastamiselle merkittäviä alueita. Ukkopuiston merkitys korostui nimenomaan porttina - ei niinkään keskeisenä liikuntapaikkana - avautuvaan metsään, jossa on erilaisia liikuntareittejä. Suunnistus, hiihto, lenkkeily ja kävely olivat viereiselle metsälle tärkeitä käyttötapoja koulussa ja päiväkodissa. Lapset puolestaan käyttivät kenttää jalkapallon pelaamiseen ja muihin pallopeleihin. Raitapuiston kenttä oli kuitenkin suositumpi mahdollisuuksiltaan palloiluun.

Alueen kehittämiselle toivottiin monimuotoisempaa harraste- ja liikuntatoimintaa. Lasten ajatuksissa leikkipuistot ja puistot muuttuivat monipuolisiksi paikoiksi, joissa pystyi harrastamaan parkouria, kiipeilyä, frisbeegolfia ja pingistä. Aikuiset toivoivat samoja asioita lasten harrastusmahdollisuuksiksi. Samalla tuli toive sisäliikunnan mahdollisuuksista ja niiden kehittämisestä.

Sujuva arki

Sujuva arki pitää sisällään kaikki ylläolevat. Sen voi nähdä kokonaisvaltaisena toimintana, jossa lapset uskaltavat tulla kouluun turvallisia reittejä pitkin, leikkiä kotipihallaan, sekä sen lähialueilla ja leikkipuistossa. Koulun ja päiväkodin toiminta lomittuu näihin siten, että siirtymämatkat erilaisille leikkipaikoille ovat helposti tehtävissä ja suoritettavissa. Leikkipuistot eivät myöskään ole tarkasti rajattuja ja muotoiltuja alueita, vaan niille annetaan mahdollisuus elää vuodenaikojen mukaan tarjoten esimerkiksi lumivuoria kiipeiltäväksi, sekä läheisiä metsikköjä seikkailujen paikoiksi.

Vanhemmilla puolestaan on mahdollisuus hakea ja tuoda lapsia helposti kouluun, päiväkotiin ja leikkien pariin. Vanhempien ei myöskään tarvitse keksiä itselleen kummempaa tekemistä pienempien lasten leikkien ajaksi, vaan he voivat viettää itsekin aikaa alueella vaikka penkillä istuen tai kirjaa lukien.

Johtopäätökset

Alueelle kohdistuu muutoksia, jossa vaikuttavat alueen inhimilliseen kokemiseen. Lapsen näkökulmasta on tärkeää huomioida lapsen mahdollisuus osallistua ja tutustua omaan ympäristöönsä. Leikkipaikat, harrastaminen, turvallisuus, luonto ja sujuva arki ovat asioita, joita alueella arvostetaan ja jotka koetaan merkityksellisiksi. Palautteesta kuultaa se, että muutoksella on suuri mahdollisuus tehdä aluetta entistä viihtyisämmäksi.

Lapsilta ja vanhemmilta tulleessa palautteessa nousee esiin Raitapuiston ja Kourulan kentän merkityksellisyys osana lasten leikkiä, kaverisuhteita ja hyvinvointia. Ne toimivat myös hyvin yhteistyössä koulun kanssa ja tarjoavat näin lapsille tekemistä läpi valveillaoloajan. Erilaiset liikuntamahdollisuudet laajentavat käyttöä myös leikeistä harrastusmahdollisuuksiin. Näiden poistamisella olisi

negatiivisia vaikutuksia lasten elinolosuhteisiin. Ne toimivat myös alueena, jolla koetaan olevan lapsille mahdollista tavata uusia ystäviä ja luoda siten merkityksellisiä ihmissuhteita.

Tulevaisuudessa Raitapuiston kehittämiseen kannattaa kiinnittää alueella huomiota. Sen välineistöä kannattaa lasten ja vanhempien mielestä laajentaa ja parantaa siten, että se huomioi eri-ikäiset leikkijät ja mahdollistaa myös vanhemmille yhteisen paikan, jossa he voivat viettää aikaa sillä hetkellä, kun lapset ovat lähistöllä omien leikkiensä parissa. Lisäksi sen siisteydestä huolehtiminen on tärkeää, sillä alueelta on löytynyt lasten ja vanhempien mukaan huumeruiskuja ja se vaikuttaa lasten turvallisuudentunteeseen.

Ukkopuisto on myös tärkeä osa Kourulaa. Se vaikuttaa toimivan eräänlaisena symbolina, mitä Kourula itsessään on: vihreän metsäisen alueen ympäröimä suojaisa alue. Ukkopuiston kohdalla kenttä itsessään ei ole kuitenkaan niin merkittävä toiminnollisuuksiltaan, se koetaan vanhempien vastauksissa jopa turhana, vaan se toimii reittinä luonnon äärelle. Tämä vahvistaa luo sen symbolista roolia. Lähellä kulkee erilaisia ulkoliikuntamahdollisuuksia metsän keskellä, ja näiden äärelle Ukkopuisto johdattaa. Alueelle kohdistuvia muutoksia suunniteltaessa on tärkeää huomioida, että pääsy näille alueille onnistuu.

Ukkopuiston leikkikenttä oli lapsille paikka, jossa vietettiin myös aikaa. Se oli etenkin pienemmille lapsille soveltuva, sillä vanhemmat lapset kokivat sen laitteiston heille liian pieniksi. Leikkikentän säilyttämismahdollisuuksia kannattaa pohtia. Sellaisenaan se kuitenkin vaatii lasten mukaan huoltoa.

Saadun palautteen perusteella muutosten aikana, ja niitä ennen, kannattaa kiinnittää huomiota riittävään tiedottamiseen. Vanhempien kohdalla on vastausten perusteella epätietoisuutta esimerkiksi siitä, miten väistötilat toteutetaan ja mihin lapset siirtyvät opiskelemaan toisen luokan jälkeen. Osasta näistä löytyy tietoa, esimerkiksi Länsialueen palveluverkon osalta, verkkosivuilta. Tämän vuoksi on oleellista pohtia, saavuttaako se vanhempia riittävästi.

Aineistoa esittelevässä ja läpikäyvässä kappaleessa on nostettu esiin myös lasten itsensä esiin tuomia ideoita alueen parantamiseen. Yksi hyvä esimerkki on Kuusimäen koulun oppilaalta tullut idea siitä, että pelottavana paikkana koetun alikulkutunnelin voisi muuttaa turvallisemmaksi maalaamalla seinään suuren sateenkaaren. Lasten ja nuorten ideoiden mahdollistaminen ja heidän oman osallisuutensa kasvattaminen esimerkiksi tunnelin maalaamisen toteuttamisessa, sekä koulun ja leikkipuiston alueiden osalta on asia, jota osallisten kannattaa pohtia.

Lapsivaikutusten arvioinnissa keskityttiin siihen, millä tavoin lapset kokevat Kourulan alueen, mitkä ovat heille merkityksellisiä alueita, missä he harrastavat erilaisia toimintoja ja missä leikki tapahtuu. Samalla kartoitettiin sitä, kokevatko he joitain paikkoja pelottaviksi ja mitkä ovat tähän tunteeseen vaikuttavia tekijöitä. Kysymystenasettelussa ei asetettu pohdinnaksi sitä, kumpi olisi parempi päiväkotikoulun sijoittamispaikka.

Lähteet:

Vartiainen, Pirjo. 2005. *Lasten kuuleminen, osallistuminen ja vaikuttaminen esiopetuksessa.* Kasvatustieteen pro gradu -tutkielma Jyväskylän yliopisto, Varhaiskasvatuksen laitos

Anita Saaranen-Kauppinen & Anna Puusniekka. 2006. *KvaliMOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkkojulkaisu].* Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja]. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>. (Viitattu 02.03.2018)

Heinämäki & Kauppinen. 2010. *Lapsivaikutusten arviointi kuntapäätöksissä*. THL.

Taskinen, Sirpa. 2006. *Lapsiin kohdistuvien vaikutusten arviointi.* Stakes.

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI

MUISTIO LIITE 12

17.9.2018

EHDOTUSVAIHEEN VIRANOMAISNEUVOTTELU (MRL 66 §, MRA 26 §)
UKKOPUISTON ASEMAKAAVAN MUUTOS

Aika Perjantai 14.9.2018 klo 10.00 – 11.10

Paikka Lappeenrannan kaupungintalo, Villimiehenkatu 1
1. kerros neuvotteluhuone Wilma

Osallistujat:

Kaakkois-Suomen ELY-keskus	Pertti Perttola	pertti.perttola@ely-keskus.fi
	Annu Tulonen	annu.tulonen@ ely-keskus.fi
Etelä-Karjalan museo	Sini Saarilahti	sini.saarilahti@lappeenranta.fi
Maasotakoulu	Antti Erämo	antti.eramo@mil.fi
Puolustusvoimien logistiikkalaitos	Seppo Kesänen	seppo.kesanen@mil.fi
Lappeenrannan kaupunki	Pasi Leimi	
	Maarit Pimiä pj	
	Matti Veijovuori	
	Hanna-Maija Marttinen sihteeri	
	Virpi Jukkara	
	Tiina Pennanen	
	Timo Kalevirta	
	Olli Hirvonen	
	Katri Tolvanen	
	Heini Löytty (klo 10:23 -)	
Lappeenrannan seudun ympäristötoimi	Päivi Uski, Taina Rajala	

Paikalle oli kutsuttu myös Etelä-Karjalan liitto, Metsähallitus, Saimaan lentoasema säätiö

1. Kokouksen avaus

Maarit Pimiä avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi. Neuvottelun puheenjohtajana toimi Maarit Pimiä ja sihteerinä Hanna-Maija Marttinen. Osallistujat esittäytyvät.

2. MRA 27 § mukaisessa nähtävillä olossa saatu palaute

Matti Veijovuori esitteli kaavan edelliset vaiheet lyhyesti.

Asemakaavaluonnokset ovat olleet nähtävillä 15.1. – 5.2.2018. Luonnosvaiheessa oli nähtävillä kaksi eri paikkoihin sijoittautuvaa vaihtoehtoa. Toisessa vaihtoehdossa päiväkoti sijaitsi Kourulan keskustassa olemassa olevan päiväkodin läheisyydessä, toisessa Ukkopuiston alueella.

Asemakaavaluonnoksista saatujen mielipiteiden ja lausuntojen perustella päivitettiin Kourulan keskustaan sijoittuvaa vaihtoehtoa saatu palaute huomioiden.

Kaupunkikehityslautakunta 4.4.2018 (jätettiin pöydälle)
Asemakaavaluonnoksista saadun palautteen perusteella laadittu Kourulan keskustaan sijoittuva vaihtoehto jätettiin kokouksessa pöydälle.

Kaupunkikehityslautakunta 11.4.2018
Lautakunta päätti äänestyksen jälkeen, että esittelijän ehdotus hylätään ja kaavaehdotus tulee valmistella vaihtoehto 2:n mukaisesti ja että päiväkotikoulu rakennetaan Ukkopuistoon.

Kaupunkisuunnittelu laati uuden asemakaavaehdotuksen lautakunnan päätöksen mukaisesti Ukkopuistoon.

Kaupunkikehityslautakunta 30.5.2018
Lautakunta hyväksyi asemakaavaehdotuksen, joka oli päivitetty lautakunnan päätöksen mukaisesti ja jossa päiväkoti oli sijoitettu Ukkopuistoon. Lisäksi lautakunta päätti, että toimialalle annetaan tehtäväksi selvittää Helsingintien alikulun sijainti ja paikka liikenneturvallisuuden varmistamiseksi.

Nähtävillä olo (MRL 65 §, MRA 27 § ja 32 §) 14.6. – 16.7.2018
Kaupunginhallitus asetti päätöksellään 11.6.2018 (§ 280) asemakaavamuutoksen MRA 27 § mukaisesti julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi ja pyysi siitä Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ja Lappeenrannan hyvinvointi ja sivistystoimen lausunnot.

Asemakaavaehdotuksesta saatiin lausunto Kaakkois-Suomen ELY-keskukselta, hyvinvointi ja sivistystoimelta sekä Metsähallitukselta. Asemakaavaehdotuksesta saatiin 2 muistutusta. Asemakaavaehdotuksesta saatiin ennen virallista nähtävilläoloaikaa 6 mielipidettä, jotka huomioitiin vastineita laadittaessa.

Yhteenveto MRA 27 §:n kuulemisessa saadusta palautteesta

Yhteenveto lausunnoista pöytäkirjan liitteenä.

Yhteenveto muistutuksista

- Liikenne ja saavutettavuus
  - Uusi päiväkotikoulu päättyvän kadun varrelle lisää omakotitaloalueen liikennettä ja melua.
  - Honkakadun ja Katajakadun liittymien liikennemäärien lisääntyminen
  - Talvikunnossapito vaikeutuu
  - Turvattomat kevyenliikenteen väylät Huhtiniemen suunnasta
  - Päiväkotikoulun tulee sijoittua saavutettavuutensa vuoksi keskeiselle paikalle, ei huonojen liikenneyhteyksien taakse keskelle omakotialuetta.
- Tontin rajoittuminen puolustusvoimien alueeseen
  - Päiväkotikoulun tontti rajoittuu puolustusvoimien harjoitusalueeseen
    - Mahdollisesti vanhoja räjähteitä
    - Punkkereita
    - Romua
    - Märkä ja kurainen
    - Punkkeja
    - Päihdeongelmaisia
  - On todennäköistä, että lapset tarvitsevat jatkossa enemmän kaupungissa selviytymistaitoja. Metsä ei ole hyvä peruste sijainnille.
  - Aluekeskuksessa paremmat liikenneyhteydet ja liikuntapaikat vieressä
  - Metsäretkille pääsee myös aluekeskuksesta
- Kaupunkirakenne
  - Päiväkotikoulun sijoittaminen Kourulan aluekeskukseen toteuttaa paremmin valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Palvelurakenne on jo valmiina ja suunnitelman mukaan sitä vielä kehitetään paremmaksi
  - Tuhoaa vuosikymmenien saatossa rakentuneen toimivan ja perinteikkään omakotitaloalueen vaikka aluekeskuksessa olisi mielekkäämpi paikka päiväkotikoululle
  - Kaikki palvelut saatavilla keskitetysti kaikille käyttäjille
  - Kourulan aluekeskuksen sijaan näivetetään olemassa olevan aluekeskuksen elinvoimaisuutta. Päiväkotikoulu Ukkopuistoon lisää alueen hajanaisuutta
  - Kiinteistöjen arvo laskee Ukkopuiston alueen tonteilla

Keskustelua muistutuksista ja lausunnoista:

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen kanta on että asuinalueen laajentaminen lentomelualueelle ei ole mahdollista. Myös lähivirkistysalue on osittain melualueella. Suositeltavaa olisi, että virkistysalueella tulisi olla myös hiljaisia alueita oleskeluun. Vaikka päiväkodin sijoittaminen ei ole maakunnallinen asia, yhdyskuntarakenteen kannalta olisi sen sijoittamien aluekeskukseen parempi vaihtoehto. Hajautettu toiminta ja päiväkodin sijoittaminen erilleen aluekeskuksesta vaikuttaa ihmisten ajankäyttöön. Miten kaupunki aikoo jatkossa kehittää aluekeskusta? Huomioitavaa on, että asutus tulee myös jatkossa painottumaan tulevan päiväkodin länsipuolelle. Itään päin ei liene uutta asutusta tulossa (Maasotakoulu ja sen harjoitusalue).

Asemakaavan valmisteluaineistossa tulee käydä ilmi, että päiväkodille osoitettava reitti Maasotakoulun harjoitusalueen läpi on toteutettavissa. Vaikeuttaako uusi alikulku puolustusvoimien käyttöä?

Maasotakoulun kanta
Puolustusvoimien alueen käyttö asemakaavan mukaisena harjoitusalueena tulee tiedostaa. Puolustusvoimat eivät vastaa harjoitusalueen käytöstä muuhun kuin sen omaan käyttöön. Esimerkiksi, jos joku lapsi loukkaantuu Maasotakoulun harjoitusalueella. Aluetta ei ole eikä tulla aitamaan. Alueella tapahtuvista harjoituksista tulee jonkin verran melua, esim. ammunnat.

Maasotakoulu tulee antaan uuden lausunnon, jos kaava-alue laajenee puolustusvoimien alueelle ja kaavaan merkitään kevyenliikenteen reitti.

Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen kanta
On mahdollista, että Puolustusvoimat rajoittavat puolustusvoimien alueella liikkumista.

Kaupunkisuunnittelun näkökulmasta päiväkodin sijoittaminen Kourulan aluekeskukseen olisi ollut paras ratkaisu sekä kaupunkirakenteen, palveluverkon että liikenneverkon kannalta. Myös asukkaiden kuulemisessa sekä viranomaislausunnoissa Kourulan keskustaan sijoittuva vaihtoehto sai eniten kannatusta.

Päivitetyssä asemakaavaehdotuksessa alueelle sijoitetut omakotitontit ovat olemassa olevaa Kuusitien pientaloaluetta täydentävää rakentamista.

Kaava-alueen laajentaminen puolustusvoimien alueelle ja kevyenliikenteen yhteyden merkitseminen asemakaavakarttaa tarkoittaa että kaavaluonnos on asetettava uudelleen nähtäville ja myös Kuusitien asukkaita on kuultava asiasta. Lisäksi on huomioitava mahdollinen osayleiskaavan päivittäminen ja maanomistusneuvottelut alueesta Maasotakoulun ja Metsähallituksen kanssa.

Kaupungin tavoite on turvata sekä lentokentän että Maasotakoulun toimintaedellytykset alueella. Päiväkodin viereinen metsä on Maasotakoulun harjoitusaluetta myös asemakaavassa ja toiminta siellä on asemakaavan mukaista.

Toimialajohtajan kanta
Jos puolustusvoimien alueen läpi kulkevat lapset otetaan huomioon, tulisi asemakaava-aluetta laajentaa ja kaavoittaa alueelle raitti. Koska lautakunnan jäsenet ovat ottaneet kantaa, että kulkuyhteys tulee turvata, tullaan ratkaisu jossa kulkuyhteys esitetään, esittelemään lautakunnalle.

Lappeenrannan seudun ympäristötoimen kanta
Alueen olemassa olevat liikuntamahdollisuudet jäävät edelleen aluekeskukseen. Kulkevatko päiväkodin lapset sinne päivittäin?
Päiväkotitontin vieressä sijaitsee Maasotakoulun harjoitusalue. Onko harjoitusalue rajattu aidalla? Onko tehty selvitystä miten paljon melua alueella on ja miten kauas melu kantaa?
Ympäristötoimelta olisi pitänyt pyytää erikseen lausunto ehdotusvaiheessa, koska päiväkotikoulu on sijoitettu Ukkopuistoon.

Lappeenrannan kaupungin Tilakeskuksen kanta

Erillisenä yksikkönä päiväkotikoulu ei tule saamaan lähiliikuntapaikkoja päiväkodin yhteyteen.
Miksi perusteluissa käytetään karttoja missä tämän hetken lapset asuvat? Päiväkotikoulua suunnitellaan laajemmalle alueelle ja pidemmälle tulevaisuuteen kun näiden lapsien asuinpaikkojen pohjalta.

Tarkoittaako kaava-alueen laajeneminen, että kaavan eteneminen hidastuu? Lautakunnan jäseniä tulisi tiedottaa asiasta ja kysyä heiltä ovatko he valmiita odottamaan tämän kaavan kanssa niin kauan. Aikatauluihin voivat vaikuttaa myös mahdolliset valitukset kaavasta. Päiväkotikoulun hanke tulisi saada nopeasti liikkeelle. Jo nyt ollaan jäljessä alkuperäisestä aikataulusta, koska sijoituspaikkaa vaihdettiin lautakunnan päätöksellä.

Lappeenrannan kaupungin Maaomaisuuden hallinnan kanta
Maasotakoulun alueella kulkevan pururadan käytöstä ja kunnossapidosta on olemassa sopimus kaupungin ja Maasotakoulun välillä.

Etelä-Karjalan museon kanta
Etelä-Karjalan museon on lausunut kaavamuutoksesta luonnosvaiheessa. Ehdotusvaiheessa kaupunginhallitus ei ole pyytänyt lausuntoa. Lappeenrannan alueelta puutuu modernin rakennusperinnön selvitys, mikä on ongelma tässä tapauksessa.

3. Edellytykset asemakaavaprosessin loppuunsaattamiseksi ja jatkotoimenpiteet

Pyydetään sähköpostitse lausunnot kaavaehdotuksesta Lappeenrannan seudun ympäristötoimelta ja Etelä-Karjalan museolta.

Tiedotetaan lautakuntaa eri vaihtoehdoista. Kevyen liikenteen reitin mahdollistavasta asemakaavasta otetaan virallisesti yhteyttä puolustusvoimiin ja Maasotakouluun.

4. Kokouksen päättäminen
Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:10

Muistion laati

Hanna-Maija Marttinen

Jakelu

osallistujat